

Nord-Aurdal kommune

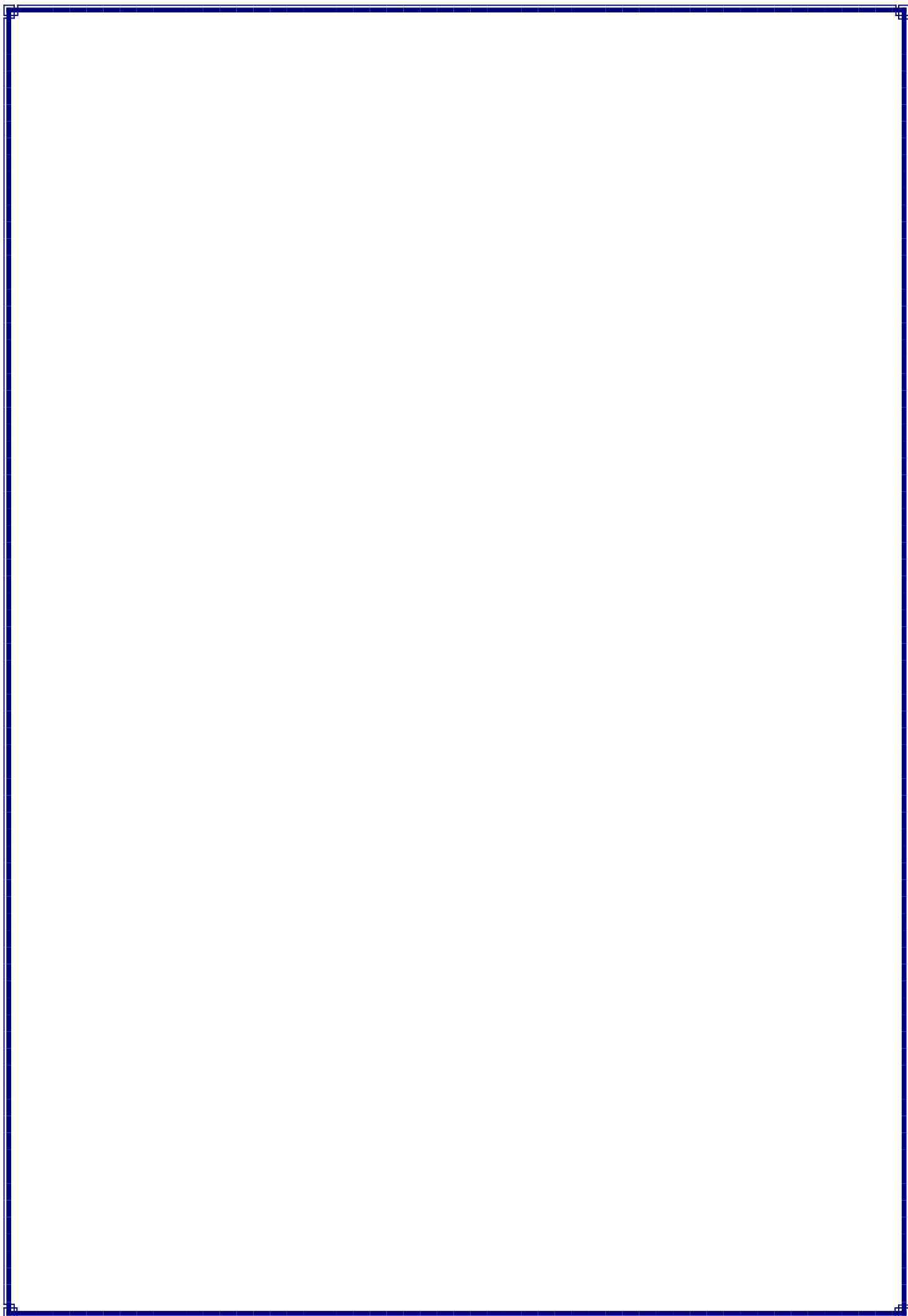
ØKONOMIPLAN 2012 – 2015

ÅRSBUDSJETT 2012

Foto: Gunnar Modén

Vedtatt av kommunestyret i sak 114/11 den 15.12.2011

1	MÅL OG PRIORITERINGER	1
1.1	Kommunens visjon og verdier	1
1.2	Kommuneøkonomi	1
1.3	Kommuneorganisasjonen.....	2
1.4	Den kommunale tjenesteytingen	2
1.5	Konklusjon.....	3
2	ÅRSBUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	4
2.1	Resultat	4
2.2	Økonomiske hovedoversikter	6
2.3	Organisasjon	9
2.4	Driftsbudsjett	11
2.5	Investeringer	13
2.6	Lånegjeld.....	14
2.7	Finansielle utgifter	15
2.8	Fond – avsetning og bruk.....	16
2.9	Finansforvaltning	17
3	POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE.....	18
3.1	Politisk ledelse	18
3.2	Administrativ ledelse	18
3.3	Stabsavdelingen.....	19
3.4	Økonomiavdelingen	20
3.5	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	21
3.6	Stillingsramme.....	21
3.7	Økonomiske hovedtall	22
3.8	Tiltak	22
4	GRUNNSKOLEUNDERVISNING.....	24
4.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	24
4.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	25
4.3	Stillingsramme.....	26
4.4	Økonomiske hovedtall	26
4.5	Tiltak	26
5	BARNEHAGER	29
5.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	29
5.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	30
5.3	Stillingsramme.....	31
5.4	Økonomiske hovedtall	31
5.5	Tiltak	31

6	HELSE, OMSORG OG VELFERD	32
6.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	32
6.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	34
6.3	Bygging av nytt Valdres lokalmedisinske senter	36
7	HJEMMETJENESTEN.....	37
7.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	37
7.2	Stillingsramme.....	38
7.3	Økonomiske hovedtall	38
7.4	Tiltak	39
8	HELSE OG OMSORG	40
8.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	40
8.2	Stillingsramme.....	41
8.3	Økonomiske hovedtall	42
8.4	Tiltak	42
9	MILJØARBEIDERTJENESTEN	43
9.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	43
9.2	Stillingsramme.....	43
9.3	Økonomiske hovedtall	43
9.4	Tiltak	43
10	NAV VALDRES.....	44
10.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	44
10.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	45
10.3	Stillingsramme.....	46
10.4	Økonomiske hovedtall	46
11	FAMILIENS HUS.....	47
11.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	47
11.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	49
11.3	Stillingsramme.....	50
11.4	Økonomiske hovedtall	50
11.5	Tiltak	50
12	EIENDOM OG KVALIFISERING.....	52
12.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	52
12.2	Stillingsramme.....	54
12.3	Økonomiske hovedtall	54
12.4	Tiltak	55

13	TEKNISK DRIFT	56
13.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	56
13.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	57
13.3	Stillingsramme.....	58
13.4	Økonomiske hovedtall	58
13.5	Tiltak	58
14	AREAL OG NÆRING	60
14.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	60
14.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	62
14.3	Stillingsramme.....	63
14.4	Økonomiske hovedtall	63
14.5	Tiltak	63
15	KULTUR OG SERVICE	65
15.1	Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk	65
15.2	Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)	66
15.3	Stillingsramme.....	66
15.4	Økonomiske hovedtall	67
15.5	Tiltak	67
16	AVGIFTER OG BETALINGSSATSER	68
17	VEDLEGG I: INVESTERINGSPROSJEKTER.....	69
17.1	Nord-Aurdal barneskole (NABS)	69
17.2	Trafikksikringstiltak NABS	70
17.3	Valdres lokalmedisinske senter (VLMS).....	71
17.4	Driftslokaler for teknisk drift.	72
17.5	Rehabilitering vann og avløp.....	74
17.6	Opprusting av kommunale veier.....	75
17.1	Nord-Aurdal ungdomsskole – brannsikring	77
17.2	Investeringsprosjekter i økonomiplan 2011 – 2014 som ikke er med i økonomiplan 2012 – 2015	77
18	VEDLEGG II: BUDSJETTSKJEMA.....	79
18.1	Driftsbudsjettet – budsjettskjema 1A	79
18.2	Investeringsbudsjettet – budsjettskjema 2A	79
18.3	Anskaffelse og anvendelse av midler	80
19	VEDLEGG III	81
19.1	Organisasjonskart	81

1 Mål og prioriteringer

1.1 Kommunens visjon og verdier

Det interne verdigrunnlaget til Nord-Aurdal kommune danner ordet *ROMSLEG*. Det står for Raushet, Omtanke, Medansvar, Samhandling, Læring, Engasjement, Grundighet. Sammen med visjonen *Sammen strekker vi oss – for deg*, gir dette uttrykk for at Nord-Aurdal kommune bygger på et positivt menneskesyn og respekt for ressursene til fellesskapet og slik vil sikre gode tjenestetilbud.

Det eksterne verdigrunnlaget til Nord-Aurdal viser hvilke verdier kommunen ønsker å fokusere på og særlig arbeide med de kommende årene. Dette verdigrunnlaget følger av kommuneplanens samfunnsdel for 2011-2023, og har i prioritert rekkefølge stikkordene kunnskapskommunen, helsekommunen, kulturkommunen, tilflyttingskommunen, kulturlandskapskommunen og næringsutviklingskommunen Nord-Aurdal.

I 2011 kom Nord-Aurdal kommune på 12. plass i landet på NHOs attraktivitetsbarometer. Kommunen oppnådde nest beste poengsum i Oppland på åpenhetsindeksen til Norsk presseforbunds offentlighetsutvalg. Nord-Aurdal er en av de kommunene i landet som har høyest omsetning på handel per innbygger. Disse forholdene indikerer at kommunen på mange områder har lyktes med å oppnå sine mål og prioriteringer i tråd med visjonen og verdigrunnlaget til kommunen.

Arbeidet med økonomiplanen gir en årlig mulighet til å se hele virksomheten til Nord-Aurdal under ett, og det i et fireårsperspektiv. Dette er krevende, men gir gode forutsetninger for å utvikle organisasjonen og tilpasse ressursbruken slik at Nord-Aurdal kommune utvikler og yter best mulig tjenester på en bærekraftig måte.

1.2 Kommuneøkonomi

En sunn kommuneøkonomi er en forutsetning for god og framtidsrettet tjenesteproduksjon. En sunn kommuneøkonomi krever at forholdet mellom inntekter, drift og investeringer er bærekraftig over tid. For å vurdere dette må kommunen hele tiden være bevisst på hvordan den ligger an når en måler driftsresultatet, disposisjonsfondet, lånegjelda og investeringsutgiftene opp mot brutto driftsinntekter.

Fylkesmannen har satt et mål om at driftsresultatet over tid skal utgjøre minimum 3-5% av brutto driftsinntekter. Et netto driftsresultat er nødvendig for å gi rom for investeringer. I gjeldende økonomiplan oppnås et driftsresultat på 1,4% i 2012. Driftsresultatet holder seg etter anslagene positivt i 2013 og 2014, men blir negativt i 2015.

Et disposisjonsfond av en viss størrelse er viktig for å gjøre kommunen i stand til å takle endringer på en måte som ikke gir unødig brå skift i tjenestene. Et disposisjonsfond på over 15% ivaretar dette hensynet for Nord-Aurdal kommune. Dette målet er oppfylt i 2013 og 2014.

Investeringsutgifter i form av renter og avdrag på lån belaster driftsbudsjettet. En god balanse mellom ordinære driftsutgifter og investeringsutgifter er nødvendig for en sunn kommune-

økonomi. Økonomiplanen bygger på tidligere økonomiplan, der maksimal lånebelastning er 377 mill. kr. Dette er en forholdsvis stor lånebelastning. Programmet for salg av fast eiendom som følger av gjeldende økonomiplan, overføring av merverdiavgiftsrefusjonen (fra investeringer) til investeringsbudsjettet, bruk av disposisjonsfondet til investeringer og økning av betalingssatser og eiendomsskatt, er sentrale bidrag til gjennomføringen av et ambisiøst investeringsprogram i økonomiplanperioden uten at gjelden blir uforsvarlig høy. Investeringene vil gi kommunen en ny barneskole i et trafikkikkert oppvekstområde, nye driftslokaler for teknisk drift (brannstasjon og lokaler uteseksjon) og andel i nytt lokalmedisinsk senter. På alle feltene innebærer dette at lite tidsmessige lokaler blir erstattet av moderne og tidsmessige lokaler. Dette er en sentral faktor for å kunne yte gode tjenester.

1.3 Kommuneorganisasjonen

For organisasjonen Nord-Aurdal kommune er det vesentlige utviklingstrekket i 2011 at kommunevalget er gjennomført. Nytt kommunestyre, planutvalg og hovedutvalg (til erstatning for to tidligere arbeidsutvalg) og ny ordfører er på plass.

På administrativ side har 2011 vært et stabilt år, der produksjon har stått i høysetet. Sentrale lederstillinger som økonomisjef, stabsleder og virksomhetsleder for nye Nord-Aurdal barneskole besatt.

Arbeidet med å redusere og holde nede sykefraværet er et løpende arbeid. I 2012 vil et sykefraværprosjekt som fokuserer på tidlig intervensjon og de ulike aktørene i sykemeldingsprosessen bli igangsatt. Nord-Aurdal kommune er tatt opp i utviklingsprogrammet *Saman om ein betre kommune* med dette prosjektet.

1.4 Den kommunale tjenesteytingen

På oppvekstområdet vil implementeringen av kommunestyrevedtaket om en barneskole være den sentrale oppgaven i 2012. Kommunen vil i løpet av 2012 gå fra å ha tre kommunale barneskoler til å ha en kommunal barneskole. Denne strukturendringen gir en kostnadsreduksjon som gjør det mulig å satse ikke bare på nytt bygg, men også på innholdet i skolen. Dette skjer ved at forsterket undervisning gjeninnføres for 1-4. klasse og at det settes av kr 200 000 i året til innkjøp av lærebøker. Byggingen av en organisasjon er et utfordrende prosjekt som kommunen har fått skjønnsmidler fra fylkesmannen til å gjennomføre. Ungdomsskolen får nytt valgfag, men er netto bidragsyter til et ansvarlig budsjett ved at det blir færre delingstimer og en klasse mindre. Nord-Aurdal kommune har full barnehagedekning i fem kommunale og en privat barnehage. For barnehagene innebærer 2012 på den ene siden en økning av ferievikarbudsjetten og på den andre siden en innstramming på opptaket. På planleggingssiden vil kommunedelplaner for barnehage og for grunnskole bli ferdigstilt i 2012.

Helse-, omsorgs- og velferdsområdet er sterkt preget av samhandlingsreformen og nye helselover. Planleggingen av de oppgavene kommunen med disse gradvis vil få fra og med 2012, er krevende fordi mye ennå er uavklart. Mye av denne planleggingen skjer i regi av Regionalt helseprosjekt, der alle fem delprosjektene skal ha sluttrapportert i løpet av første halvår 2012. Gjennom nytt lokalmedisinsk senter vil regionen få lokaler tilpasset nye og eksisterende regionale tjenester og spesialisthelsetjenestene som ytes der. Nord-Aurdal vil få 30 nye institusjonsplasser i samme bygg. Dette vil innebære en kraftig heving av standarden i forhold

til institusjonsplassene ved Aurdalsheimen. Utviklingen av helse- og omsorgstjenestene følger kommunedelplan for helse og omsorg, som sist ble behandlet av kommunestyret i juni 2011.

Heimetjenesten og miljøarbeidertjenesten får en kraftig økning på tjenesten *brukerstyrt personlig assistanse* (BPA). I miljøarbeidertjenesten starter innflytting i nye og tidsmessige omsorgsboliger i Kongsvegen bofellesskap i 2012. Innen virksomheten familiens hus blir det en kraftig økning i ressursene til barnevernstiltak, mens innstrammingene består i at de halve stillingene til miljøarbeider ved NAUS og ergoterapeut fjernes. For NAV er det vesentligste utviklingstrekket at NAV Valdres blir etablert med Nord-Aurdal kommune som vertskommune.

Eiendom og kvalifisering vil i 2012 få endringer som følge av endringene i skolestruktur, både ved at drifts- og vedlikeholdsutgifter går ned, og ved at flytting av virksomheten til Leira skule kan påbegynnes. Innsparingene på endringene i skolestruktur har gitt rom for mer ressurser til vedlikehold. For teknisk drift fortsetter rehabilitering av vann- og avløpsnett og opprusting av kommunale veger innenfor de samme rammene som før. Inntektssiden styrkes ved at avgiftene på vann og avløp økes for å ivareta selvkostprinsippet. På området til Areal og næring vil bemanningen være redusert med et halvt årsverk. Likevel vil kommuneplanens arealdel bli ferdigstilt. For Kultur og service blir driften i 2012 omtrent som før. Den interkommunale utredningen av en felles kulturskole vil bli slutført og gi en viktig avklaring for dette virksomhetsområdet.

1.5 Konklusjon

Gjennomgangen av kommuneøkonomien og den kommunale tjenesteytingen ovenfor viser at kommunens ambisiøse investeringsprogram krever sine offer for å kunne gjennomføres på en bærekraftig måte. På den ene siden oppnås ikke full måloppnåelse med hensyn til netto driftsresultat, disposisjonsfondets størrelse og lånebelastning. På den andre siden innebærer økonomiplanen både merkbare økninger og merkbare reduksjoner i tjenesteproduksjonen. Den totale utviklingen i tjenesteproduksjonen viser hvilke prioriteringer som er nødvendige for å kunne gjennomføre påkrevde investeringer, men omfatter også en avveining mot hvilke rammer som er ønskelige for driften på kortere sikt.

Prognosen for 2015 viser at kommunen etter investeringene vil befinne seg i en ny økonomisk virkelighet. Denne stiller langt strengere krav til prioriteringene i årene 2013 – 2015 enn i 2012. Det er likevel slike harde prioriteringer som gir god ressursbruk og best mulig tjenester på lang sikt.

2 Årsbudsjett og økonomiplan

2.1 Resultat

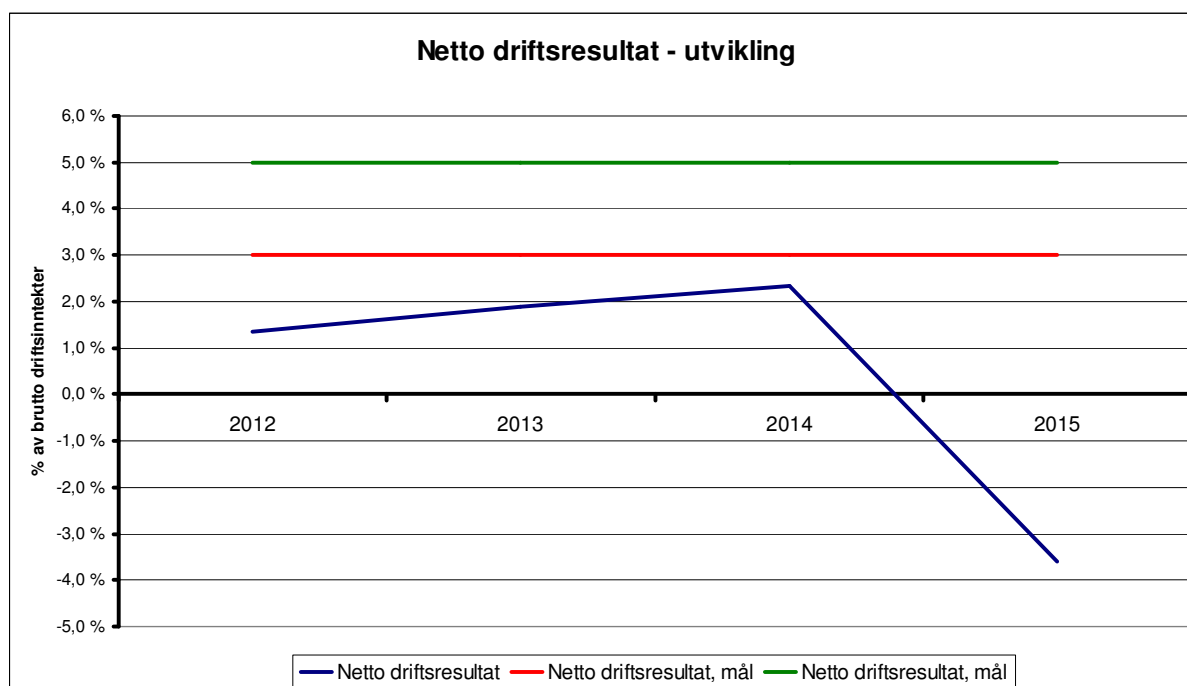
De **økonomiske målene** for økonomiplanen er:

- netto driftsresultat på minimum 3% av brutto driftsinntekter – over tid bør netto driftsresultat ligge i intervallet 3% – 5%
- disposisjonsfond som utgjør minst 15% av brutto driftsinntekter
- rente- og avdragsutgifter av en kapital på maksimalt 377 mill. kr, inkludert renter og avdrag kommunen betaler indirekte gjennom vesentlige låneopptak gjort av selskap kommunen eier.

I tillegg er det et absolutt krav at det regnskapsmessige mer-/mindreforbruket skal være null. Kommunestyret har vedtatt at målet for framtidige budsjett er netto driftsresultat på 3%.

Økonomiplanen når ikke målet om netto driftsresultat over 3% i noen av årene. Netto driftsresultat er sterkt negativt i 2015 grunnet kostnader knyttet til nytt Valdres lokalmedisinske senter. Netto driftsresultat utvikler seg slik:

	2012	2013	2014	2015
Netto driftsresultat, 1000 kr	6 208	8 602	10 719	- 16 621
Netto driftsresultat, % av brutto driftsinntekter	1,4 %	1,9 %	2,3 %	- 3,6 %

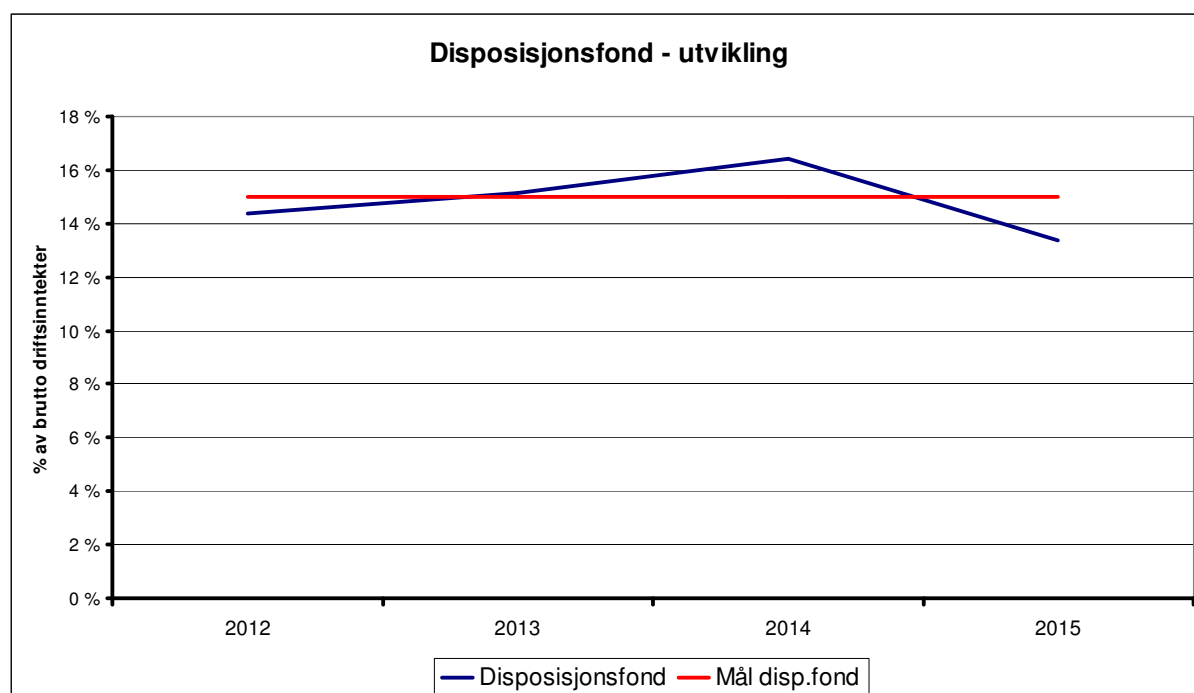

Disposisjonsfondet reduseres med 2,3 mill kr i 2012. Fondet økes slik at en når målet om 15% av brutto driftsinntekter i 2013 og -14, mens det reduseres sterkt (14 mill. kr) i 2015.

	2012	2013	2014	2015
Disposisjonsfond, 1000 kr	65 000	70 000	76 000	62 000
Disposisjonsfond, % av brutto driftsinntekter	14 %	15 %	16 %	13 %

Netto driftsresultatet er lavere enn målene. Det skyldes en prioritering av større rammer for tjenesteytinga på kort sikt enn om en skulle oppnå bedre netto driftsresultat. Det innebærer samtidig trangere rammer for tjenesteytinga i senere år. Noe av denne rammen går til betaling av renter og avdrag på framtidsretta investeringer. Et slikt element gjør det mer forsvarlig å fravike målene enn om fraviket fullt ut skyldtes rene driftsutgifter. Når en prioriterer store investeringer vil likevel økte kapitalkostnader i årene etterpå gjøre det mer krevende å oppnå tilfredsstillende netto driftsresultat. At kommunen ved inngangen til planperioden har et rimelig nivå på disposisjonsfondet, gjør det mer forsvarlig å budsjettere med et lavt netto driftsresultat enn om en også hadde et lite fond.

At disposisjonsfondet er på minst 15% av brutto driftsinntekter er viktig for å gjøre kommunen mer robust til å takle endringer. Det høye investeringsnivået med sterk vekst i kapitalkostnader mot slutten og etter økonomiplanperioden, tilsier at disposisjonsfondet burde ligge over 15%.

Kommunen har et særdeles ekspansivt investeringsprogram i økonomiplanperioden. For å være forsvarlig, fordrer det at kommunen ikke tar andre større investeringer i perioden og at det også etter 2015 går noen år før en tar større investeringer.

Kommunen har hatt som mål å legge fram en økonomiplan der en ikke på noe tidspunkt har lån som overstiger maksimalt lånenivå i økonomiplanen 2011 – 2014, 377 mill. kr. Egne låneopptak ligger godt innenfor denne rammen. Imidlertid skal kommunen også betjene sin andel av et lån som et ev. eiendomsselskapet tar opp for å bygge Valdres lokallmedisinske senter (VLMS), se avsnitt 6.3 på s. 36. Tar en hensyn til den andelen Nord-Aurdal kommune skal betjene av lånet til et eventuelt eiendomsselskap, er nivået både på lånegjelda og på kapitalkostnadene svært høyt i slutten av planperioden.

For den totale forsvarligheten i økonomiplanen er det vesentlig at kommunen har et positivt netto driftsresultat de nærmeste årene, og at dette er så nær målet på 5% som mulig, samtidig som målet om et disposisjonsfond på minst 15% blir oppfylt.

2.2 Økonomiske hovedoversikter

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Politisk og administrativ ledelse	16 443	33 869	30 849	29 585	28 825	54 380
Stabsavdelingen	21 778	22 355	20 607	20 081	19 881	20 156
Økonomiavdelingen	0	0	4 456	4 456	4 456	4 456
Nord-Aurdal ungdomsskole	15 964	16 026	17 104	16 595	16 639	16 663
Aurdal skole	7 118	7 007	3 679	3 679	3 679	3 679
Fagernes skole	13 460	14 677	8 195	0	0	0
Leira skole	7 380	7 469	4 114	0	0	0
Skrautvål skole	1 043	0	0	0	0	0
Ulnes skole	1 217	0	0	0	0	0
Nord-Aurdal barneskole	0	0	15 464	27 773	27 773	27 773
Vestringsbygda skole	1 182	0	0	0	0	0
Barnehage	23 416	24 383	26 104	26 937	26 937	26 937
Hjemmetjenesten	33 613	33 243	36 292	35 614	35 814	35 814
Helse og omsorg	37 351	36 775	37 098	36 893	37 630	37 767
Miljøarbeidertjenesten ¹	30 054	14 939	22 994	22 994	22 994	22 994
NAV	7 934	9 351	10 249	10 249	10 249	10 249
Familiens hus	21 585	24 424	25 219	25 069	25 069	25 069
Eiendom og kvalifisering	26 823	24 179	20 421	19 064	18 602	18 139
Teknisk drift	896	3 494	1 332	1 176	1 146	1 123
Areal og næring	2 982	4 016	4 568	4 632	4 632	4 632
Kultur og service	6 891	6 486	7 504	7 504	7 504	7 504
Finans	-277 130	-282 693	-296 249	-292 301	-291 830	-317 335
Totalt	0	0	0	0	0	0

Tabellen viser netto driftskostnader for de ulike virksomhetene (1000 kr). Budsjett for 2011 er budsjett før budsjettendringer gjennom året.

¹ Fra og med 2011 er inntekten fra vertskommunetilskuddet ført som inntekt i Miljøarbeidertjenesten (mens inntekten tidligere ble ført på finansområdet). Dette er det viktigste enkeltelementet som forklarer at netto kostnad i denne tjenesten er vesentlig lavere i 2011 og i økonomiplanperioden, enn i 2010. Budsjett for 2011 for denne tjenesten er endret gjennom året (tekniske budsjettendringer) slik at netto rammen er økt til 19,9 mill. kr.

Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	16 776	14 670	15 095	15 095	15 095	15 095
Andre salgs- og leieinntekter	62 392	56 327	57 354	57 973	57 835	58 298
Overføringer med krav til motytelse	78 607	25 940	43 355	43 355	43 155	43 155
Rammetilskudd	100 889	141 873	154 322	154 322	154 322	154 322
Andre statlige overføringer	37 882	27 927	27 610	27 568	27 525	27 482
Andre overføringer	3 837	1 040	1 040	1 040	1 040	1 040
Skatt på inntekt og formue	128 474	126 785	130 000	130 000	130 000	130 000
Eiendomsskatt	20 737	22 500	24 880	27 260	29 640	29 640
Andre direkte og indirekte skatter	8 296	1 932	2 112	2 112	2 112	2 112
Sum driftsinntekter	457 890	418 994	455 768	458 725	460 724	461 144
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	252 067	243 971	257 479	252 740	252 721	253 132
Sosiale utgifter	45 774	50 698	56 379	56 305	56 305	56 305
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	68 252	59 161	51 602	52 266	52 266	78 268
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	23 476	29 657	41 452	41 702	41 672	41 672
Overføringer	27 091	13 657	20 473	21 043	20 283	19 838
Avskrivninger	15 637	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Fordelte utgifter	0	467	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	432 298	412 610	442 385	439 056	438 247	464 215
Brutto driftsresultat	25 592	6 384	13 383	19 669	22 477	-3 071
Finansinntekter						
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	5 439	4 550	5 040	5 040	5 040	5 040
Gevinst på finansielle instr. (omløpsmdl.)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	173	170	299	299	299	299
Sum eksterne finansinntekter	5 612	4 720	5 339	5 339	5 339	5 339
Finansutgifter						
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	10 260	9 950	13 057	15 015	15 418	16 751
Tap på finansielle instr. (omløpsmdl.)	0	0	0	0	0	0
Avdragsutgifter	12 878	14 278	13 974	15 908	16 196	16 655
Utlån	141	200	483	483	483	483
Sum eksterne finansutgifter	23 279	24 428	27 514	31 406	32 097	33 889
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-17 667	-19 708	-22 175	-26 067	-26 758	-28 550
Motpost avskrivninger	15 637	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto driftsresultat	23 563	1 676	6 208	8 602	10 719	-16 621
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbr.	23 292	34 337	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	4 729	0	5 000	5 000	5 000	18 584
Bruk av bundne fond	12 046	2 814	2 775	2 775	2 775	2 775
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	40 066	37 151	7 775	7 775	7 775	21 359
Overført til investeringsregnskapet	617	0	5 000	5 000	5 000	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbr.	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	20 598	36 785	6 652	9 046	11 163	2 407
Avsetninger til bundne fond	8 077	2 042	2 331	2 331	2 331	2 331
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
Sum avsetninger	29 292	38 827	13 983	16 377	18 494	4 738
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	34 337	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt investering

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	2611	1000	6000	6000	5000	6000
Andre salgsinntekter	228	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	5017	0	0	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	3619	0	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	1	0	0	0	0	0
Sum inntekter	11477	1000	6000	6000	5000	6000
Utgifter						
Lønnsutgifter	506	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	89	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	25568	43290	68604	19711	23835	9500
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	6	0	0	0	0	0
Overføringer	2903	0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	29071	43290	68604	19711	23835	9500
Finansstransaksjoner						
Avdragsutgifter	6364	0	0	0	0	0
Utlån	372	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	1107	1705	5000	1000	1000	1000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	7	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	175	0	0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	8025	1705	5000	1000	1000	1000
Finansieringsbehov	25620	43995	67604	14711	19835	4500
Dekket slik:						
Bruk av lån	17481	43995	48333	7211	11485	4000
Mottatte avdrag på utlån	580	0	0	0	0	0
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	617	0	10271	2500	3350	500
Bruk av disposisjonsfond	7	0	9000	5000	5000	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	6883	0	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	25568	43995	67604	14711	19835	4500
Udekket/udisponert	-52	0	0	0	0	0

2.3 Organisasjon

Utvikling av organisasjonen

Nord-Aurdal kommune er en organisasjon i kontinuerlig utvikling. Det er viktig å gjøre organisasjonsmessige tilpasninger løpende etter hvert som endringer i ansvar, oppgaver og rammer for kommunen tilsier det. Hensynet til effektiv ressursbruk tilsier også at hele organisasjonen løpende ser på hvordan produksjonen av tjenester kan gjøres mer effektiv og målrettet. Store, samtidige organisasjonsendringer har ofte store omstillingskostnader.

De viktigste organisasjonsmessige endringene i 2012 er etableringa av en ny barneskole i kommunen og nedleggingen av de tre eksisterende, etableringa av NAV Valdres i en vertskommunemodell og første driftssåret for Skatteoppkreveren for Valdres.

Etableringa av Nord-Aurdal barneskole (NABS) er en stor organisasjonsmessig oppgave. Tre kollegier og tre elevflokker skal samles, elever og ansatte skal motiveres og det skal etableres en ny lederstruktur. Samtidig tar kommunen ut vesentlige rasjonaliseringsgevinster som gjør at omstillingen kan gjennomføres uten nye ressurser til omstillingsarbeidet.

Etableringa av NAV Valdres, som et interkommunalt samarbeid etter § 28 i kommuneloven, gjør at en kan samarbeide om å yte de kommunale tjenestene på tvers av kommunegrensene. Etableringa innebærer at Nord-Aurdal blir vertskommune. Omorganiseringen er basert på en evaluering av dagens organisering av NAV i Valdres. Den nye organiseringen legger til rette for bedre oppfølging av brukerne og en forbedring av sosialtjenesten. Den legger til rette for samarbeid om ytelsen av de kommunale tjenestene på tvers av kommunegrensene, for å gjøre sårbarheten til de små kontorene mindre og gi bedre rammer for ledelse av virksomheten.

Skatteoppkreveren for Valdres ble etablert 01.11.2011. Det er en viktig organisasjonsmessig oppgave å sørge for at enheten i løpet av 2012 blir veletablert og fungerer godt.

Omstillingsarbeidene knyttet til etableringen av en barneskole i Nord-Aurdal og etableringen av en skatteoppkrever i Valdres ble begge verdsatt av fylkesmannen gjennom tildelingen av skjønnsmidler i 2011.

Innfasingen av samhandlingsreformen begynner i 2012. I Valdres er denne utfordringen i stor grad utredet gjennom Regionalt helseprosjekt. I første halvår 2012 vil prosjektets delprosjekter avgi sine sluttrapporter, og spørsmålet om hvordan dette arbeidet skal følges opp videre, vil komme opp.

I sak KS-010/11 vedtok kommunestyret at Nord-Aurdal kommune har en intensjon om å opprette inntil 12 lærlingeplasser etter en opptrappingsplan fra og med 2012, og at de økonomiske rammene for utvidelse av antall lærlingeplasser blir lagt inn i budsjettet for 2012.

Lærlinger er en ressurs, men krever også ressurser, spesielt fra fagleder og veileder. Når kommunen skal ha flere lærlinger, må de fagansvarlige og veilederne avsette arbeidstid til denne oppgaven. Nettokostnaden per nye lærling vil være om lag kr 137 000 per år.

I økonomiplanen ligger det en opptrappingsplanen for lærlingplasser, antallet lærlinger økes med 1 hvert av årene i planperioden.

Utvikling i antall årsverk

Tabellen viser utvikling i antall årsverk i perioden 2005 – 2012 fordelt på rammeområder.

Rammeområde	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
POLITISK LEDELSE	2,76	2,76	2,76	2,76	2,76	2,69	2,69	2,69
ADM.LEDELSE OG FELLESF.	35,15	34,15	34,15	34,15	34,05	27,9	29,72	31,75
UNDERVISNING	110,54	111,88	108,69	97,82	96,82	93,5	86,8	85,49
BARNEHAGER	44,29	44,29	56,1	64,71	64,71	64,74	67,64	65,8
PLEIE OG OMSORG	180,56	177,78	181,35	184,16	175,22	170,1	175,48	175,5
FAMILIENS HUS/NAV								
KOMMUNE	35,96	27,46	32,56	32,76	42,13	39,23	44,08	55,28
KVALIFISERING	15,45	14,45	15,59	15,13	14,13	13,87	7,69	7,69
HELSE	27,31	26,41	26,41	25,78	25,71	25,51	25,57	26,75
KULTUR INKL. SERVICETORG	20,05	17,99	21,39	18,99	16,26	14,46	14,84	15,61
TEKNISK DRIFT	36,9	34,9	36,1	52,74	56,94	54,04	53,74	53,74
MILJØ & NÆRING	8,38	8,38	10,38	11	11,5	10,5	10,5	10,5
	517,35	500,45	525,48	540	540,23	521,54	518,75	530,8
Økning ansatte fra andre kommuner og SI i samarbeid								14,8
								516,0

Stillingsramme

Virksomhet	1. jan. 2011	1. jan. 2012	Endring 2011/-12	Merknad
RÅDMANNEN	9,49	8,69	-0,80	Leirskole overtatt av Røde kors.
STABSAVDELINGEN	22,92	13,55	-9,37	Stillinger overført øk.avd. skatteoppkrever og kultur og service.
ØKONOMIAVDELINGEN	0,00	12,20	12,20	Øk.avd. og felles skatteoppkrever for Valdres.
NORD-AURDAL UNGDOMSSKOLE	29,24	28,34	-0,90	
AURDAL SKOLE	14,33	13,73	-0,60	
FAGERNES SKOLE	28,30	28,51	0,21	
LEIRA SKULE	14,93	14,91	-0,02	
SKOLENE TOTALT	86,80	85,49	-1,31	
BARNEHAGER	67,64	65,80	-1,84	
				Overf fra Aurdalsheimen, færre langtidsplasser. Økning i praktisk bistand
HJEMMETJENSTEN	55,43	57,43	2,00	
HELSE OG OMSORG	85,29	84,27	-1,02	
MILJØARBEIDERTJENESTEN	60,33	60,55	0,22	
				Ny organisering fra 1/1-12; interkommunalt samarbeid
NAV	5,10	15,30	10,20	
FAMILIENS HUS	38,98	39,98	1,00	Økn. Barnevern
KVALIFISERING OG EIENDOM	40,26	40,26		
KULTUR OG SERVICE	14,84	15,61	0,77	Overført fra stabsavdelingen
TEKNISK DRIFT	21,17	21,17		
AREAL OG NÆRING	10,50	10,50		
Sum	518,75	530,80	12,05	

Reduksjonen i antall årsverk i skolene er de som gjøres i skoleåret 2011 – 12 og er vedtatt i økonomiplanen for 2011 – 2014. Det skjer en ytterligere reduksjon i skoleåret 2012 – 13 som følge av strukturendringen og innsparinger.

Økningen i antall årsverk skyldes opprettelse/endring av følgende interkommunale samarbeid:

NAV	- økning på 10,2 årsverk
Felles skatteoppgrever	- økning på 2,6 årsverk
Interkommunal barnevern	- økning på 1 årsverk (statlig tilskudd i etableringsfase)
Fødestogo	- økning på 1 årsverk (ansatt i kom., refunderes av SI)

Sykefravær

Sykefravær er et sentralt måltall for organisasjonen. Følgende legges til grunn for de ulike virksomhetene i 2012 (måltallet for 2011 i parentes):

Rådmannen:	3,0%	(3%)
Økonomiavdelingen:	6,0%	
Stabsavdelingen:	8,0%	(6%)
NAUS	7,0%	(6,5%)
Fagernes skole (NABS fra 1.8):	8,0%	(8%)
Aurdal skole (legges ned 1.8):	8,0%	(8%)
Leira skole:	8,0%	(8%)
Barnehagene:	12,0%	(12%)
Hjemmetjenesten:	12,0%	(12%)
Helse og omsorg:	6,0%	(6%)
Miljøarbeidertjenesten:	10,0%	(10%)
NAV:	6,5%	
Familiens hus:	6,5%	(6,5%)
Eiendom og kvalifisering:	7,0%	(5,4%)
Teknisk drift:	6,0%	(6%)
Areal og næring:	1,0%	(1%)
Kultur og service:	3,0%	(1%)

2.4 Driftsbudsjett

Generelt

Det er for 2012 budsjettet med brutto driftinntekter på 455,8 mill. kr. Dette er en vekst på 8,8% fra 2011. Brutto driftsutgifter er på 442,4 mill. kr, som er en økning på 7,2%.

Frie inntekter

Frie inntekter er definert som sum av rammetilskudd og skatt av inntekt og formue. Budsjettet for frie inntekter tar utgangspunkt i statsbudsjettet og er basert på prognosemodellen til KS. Det er nyttet det alternativet i modellen der anslag på skatteinntekt baseres på det relative skattenivået de tre siste årene.

Anslaget for skatteinntekt er lagt noe lavere enn prognosemodellen for å ta hensyn til usikkerhet knyttet til nasjonal og lokal skattevekst.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rammetilsk. ekskl. inntektsutjevning	-90 888	-133 582	-145 305	-145 305	-145 305	-145 305
Inntektsutjevning	-10 000	-8 291	-9 017	-9 017	-9 017	-9 017
Sum rammetilskudd	-100 888	-141 873	-154 322	-154 322	-154 322	-154 322
- herav samhandling			-8 065	-8 065	-8 065	-8 065
Skatt på inntekt og formue	-128 474	-126 785	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
Sum frie inntekter	-229 362	-268 658	-284 322	-284 322	-284 322	-284 322

Kraftinntekter

Nord-Aurdal kommune disponerer en kraftmengde på 30 GWh som omsettes av VEAS på vegene av kommunen.

Inntektene er budsjettet basert på en prognose utarbeidet av VEAS. VEAS har laget tre scenarioer og anbefaler å bruke den mest forsiktige med en kraftpris på 23,25 øre/kWh. (VEAS har også laget scenarier basert på en gjennomsnittelig kraftpris på henholdsvis 34,88 og 46,50 øre/kWh.) I budsjettet er det lagt til grunn markedets prising av kraft i hele 2012, kr 33,76 øre/kWh².

Det gir en inntekt på 6,1 mill. kr og en skattekostnad som er anslått til 1,2 mill. kr.

Markedets prising av kraft er benyttet i budsjetteringen både av kraftinntekter og kjøp av strøm. Endrede strømpriser vil slå ut både på inntektene og utgiftene til kommune, høyere kraftpriser vil gi en netto gevinst for kommunen fordi en selger om lag 30 GWh og kjøper om lag 15 GWh årlig.

Andre inntekter

Det er budsjettet med eiendomsskatt fra verk og bruk på 10,6 mill. kr og fra annen fast eiendom på 14,3 mill. kr. Det er lagt til grunn den opptrappingen av alminnelig eiendomsskatt med 0,5 promille hvert år som kommunestyret vedtok som del av økonomiplanen for 2011 – 2014; dvs. at eiendomsskatten settes til 3,0 promille i 2012 og deretter 3,5 i 2013 og 4,0 i 2014. Det er videre lagt til grunn at eiendomsskatten økes også for 2015 til 4,5 promille.

Det er budsjettet med overføringer fra staten på 8,8 mill. kr i 2012. Dette er tilskudd til bo-setting av flyktninger og tilskudd knyttet til reform 97 i grunnskolen, rentekompensasjon skolebygg og kompensasjonstilskudd omsorgsboliger.

Det er budsjettet med 2,1 mill. kr årlig i konsesjonsavgifter og reguleringserstatninger, dette avsettes på fond.

Lønnskostnader

Årslønnsveksten er basert på SSB sin prognose på 3,6% vekst fra 2011 til -12, denne prognosen er korrigert med en margin på 0,5% og et overheng på 0,7%.

² Kilde: NASDAQ ENOYR-12 den 31.10.2011.

Det er ikke budsjettert med utgifter til sykevikarer (i samsvar med praksisen tidligere år), dvs. at slike utgifter må dekkes med inntekter i form av refusjoner. På kommunenivå gir dette en realistisk balanse.

Pensjonsutgiftene er budsjettert i samsvar med prognoser fra KLP og SPK. Usikkerhet, bla. knyttet til den generelle finansielle utviklinga, gjør at det er vesentlig usikkerhet knyttet til budsjettet for pensjonskostnader. Det er derfor satt av en reserve på 2,735 mill. kr for å handtere usikkerhet i pensjonskostnadene.

For å kompensere for usikkerhet i lønnsbudsjettet er fastlønnsbudsjettet også for 2012 noe forsiktig, i den forstand at det heller ikke i år er gjort nedtrekk i dette for erfaringsmessige vakanser i forbindelse med nyrekruttering, ulønna permisjoner og lignende.

2.5 Investeringer

Nord-Aurdal kommune har et ekspansivt investeringsprogram i Økonomiplanen for 2011 – 2014 med samla investeringer på 242 mill. kr. Investeringsprogrammet i planen for 2012 – 2015 er også ekspansivt. Riktignok er investeringene kommunen sjøl gjennomfører, redusert til 130 mill. kr i denne planperioden, men det er i hovedsak fordi investeringene i Valdres lokalmedisinske senter (VLMS) til en kostnad på om lag 200 mill. kr nå ikke ligger inne i kommunens eget investeringsbudsjett, se avsnitt 6.3 på s. 36. Økonomiplanen legger til grunn at låneopptaket til VLMS er planlagt å skje gjennom et eiendomsselskap eid av kommunene i Valdres. Nord-Aurdal kommune vil likevel stå som garantist for lån i selskapet. Dessuten får kommunen kapitalkostnader, som om kommunen tok opp lån, til den andel av bygget kommunen bruker, men disse kapitalkostnadene vil ligge i husleien.

På bakgrunn av det omfattende investeringsprogrammet og høye (direkte og indirekte) kapitalkostnader, blir det viktig for kommunen å ha – og etterleve – mål som setter et øvre nivå for investeringsomfang og kapitalkostnader.

Tabellen nedenfor viser de investeringene som er innarbeidet i økonomiplanen (i 1000 kr):

Prosjekt	2012	2013	2014	2015	Sum
KLP, egenkapitalinnskudd	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Valdres lokalmedisinske senter (VLMS)	10 000	0	5 500		15 500
Nord-Aurdal barneskole (NABS) ³	42 380				42 380
Driftslokaler for teknisk drift		10 000	8 750		18 750
Nord-Aurdal ungdomsskole, brannsikring	875				875
Geovekst	249	211	85		545
Rehabilitering vann og avløp	7 000	7 000	7 000	7 000	28 000
Opprusting av kommunale veger	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Trafikksikringstiltak NABS	3 600				3 600
Kvitvella electrisitetsverk AS, emisjon	4 000				4 000
Reservepost, disp. formannskapet (Leira skule)	2 000				2 000
Sum	73 604	20 711	24 835	10 500	129 650

Det er satt av midler til innbetaling av egenkapitalt i KLP som i gjeldende økonomiplan, størrelsen på innbetalingen får kommunene først vite i driftsåret.

³ Totalkostnaden for bygginga av Nord-Aurdal barneskole, inkludert grunnverv, er 62 380 000 kr; av dette er 20 mill. bevilget i 2011.

Bevilgningen til kommunens andel av det å videreutvikle kart (geovekstprosjekt) er en videreføring av det som ligger i gjeldende plan, men med noe lavere kostnader.

Det er satt av 4 mill kr til å delta i en rettet emisjon for å utvide aksjekapitalen i Kvitvella Elektrisitetsverk AS.

Det vil være behov for en investeringsbevilgning til ombygging av Leira skule til lokaler for annen kommunal virksomhet, jf. sak FS 57/11. Ombyggingen er ikke planlagt i detalj eller kostnadsregnet. Investeringsbudsjettet inneholder derfor en reservepost på 2 mill. kr slik at formannskapet i løpet av 2012 kan bevilge innenfor denne rammen til ombygging.

De øvrige investeringsprosjektene er beskrevet mer utfyllende i kapittel "17 Vedlegg I: Investeringsprosjekter" på s. 69.

Finansiering av investeringene

Investeringene er finansiert slik tabellen nedenfor viser (i 1000 kr):

	2012	2013	2014	2015	Sum
Finansieringsbehov	73 604	20 711	24 835	10 500	129 650
Egenkapital:					
Inntekt, salg av eiendom	6 000	6 000	5 000	6 000	23 000
Refundert mva ⁴	10 271	2 500	3 350	500	16 621
Bruk av disposisjonsfond	9 000	5 000	5 000	0	19 000
Sum egenkapital	25 271	13 500	13 350	6 500	58 621
Lån:	48 333	7 211	11 485	4 000	71 029
Sum finansiering	73 604	20 711	24 835	10 500	129 650

2.6 Lånegjeld

Økonomiplanen gir slik utvikling i kommunens lånegjeld (i 1000 kr):

	2012	2013	2014	2015
Lånegjeld 1. jan	310 925	345 284	336 587	331 876
- avdrag	-13 974	-15 908	-16 196	-16 655
+ nye lån	48 333	7 211	11 485	4 000
Lånegjeld 31. des	345 284	336 587	331 876	319 221

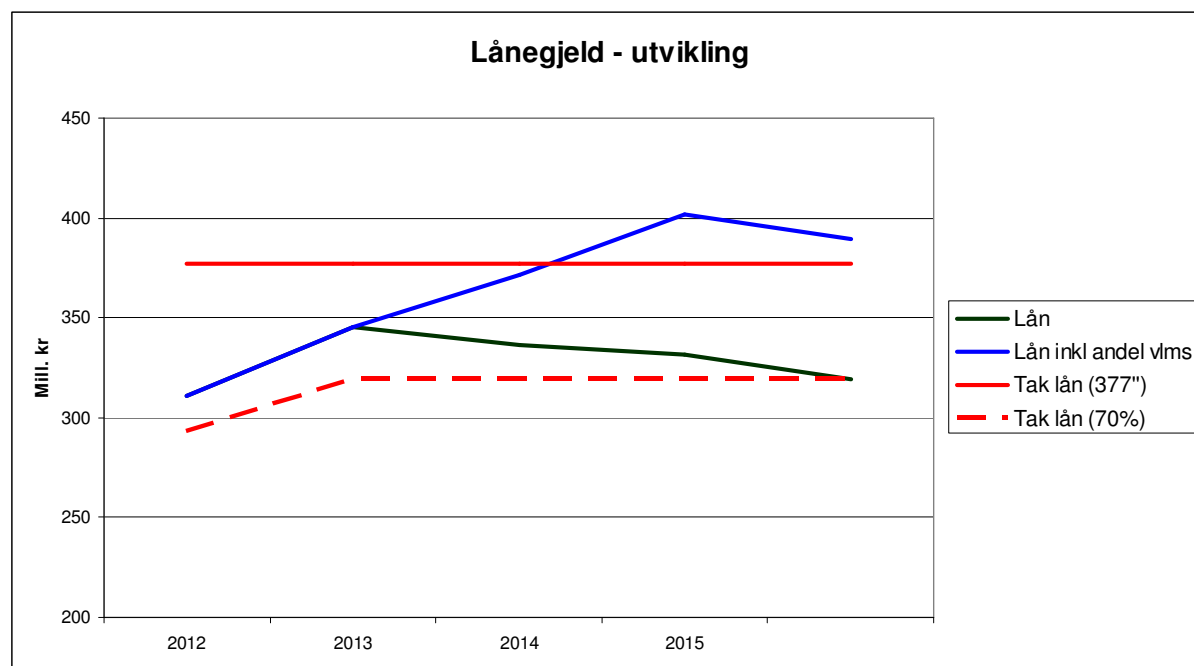
Det er et mål å holde nivået på lånegjeld og samla kapitalkostnader (direkte og indirekte) på et rimelig nivå for at ikke høye kapitalkostnader skal medføre for store reduksjoner i drifta.

Grafen nedenfor viser utviklinga i lånegjeld holdt opp mot to mål:

- at lånegjelda skal være under 377 mill. kr
- at lånegjelda ikke skal utgjøre mer enn 70% av brutto driftinntekter

⁴ Det er forutsatt at all refundert mva på investeringsprosjekt nyttes til å finansiere investeringene. Lovkravet er at minst 60% av refundert mva på investeringer skal brukes slik i 2012 og all mva fra og med 2014. (Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, § 3.)

I grafen er det også vist lånegjeld inklusive kommunens andel av lån gjennom et ev. eierselskap for VLMS; dette er det mest relevante å måle fordi kommunen også må betjene en andel av denne lånegjelda gjennom husleie.⁵

Figuren viser at kommunens egne lån ligger over målet om ikke å overstige 70% av brutto driftsinntekter, men godt under 377 mill. kr. Når en tar hensyn til kommunens andel av lån for å bygge VLMS ligger en vesentlig over 377 mill. kr.

2.7 Finansielle utgifter

Norges Banks prognose for utvikling av styringsrenta⁶ og for margin mellom styringsrente og NIBOR, er lagt til grunn for budsjettering av renteinntekter og –utgifter. På innlån er det lagt en margin mellom 3 mnd NIBOR og lånerente på 0,1 prosentpoeng i samsvar med kommunens lån p.t. Det gir følgende lånerente:

	2012	2013	2014	2015
Lånerente	4,10 %	4,85 %	5,10 %	5,60 %

Det er budsjettert med avdragstid på 25 år i samsvar med prinsipp nedfelt i økonomiplanen for 2011 – 2014.

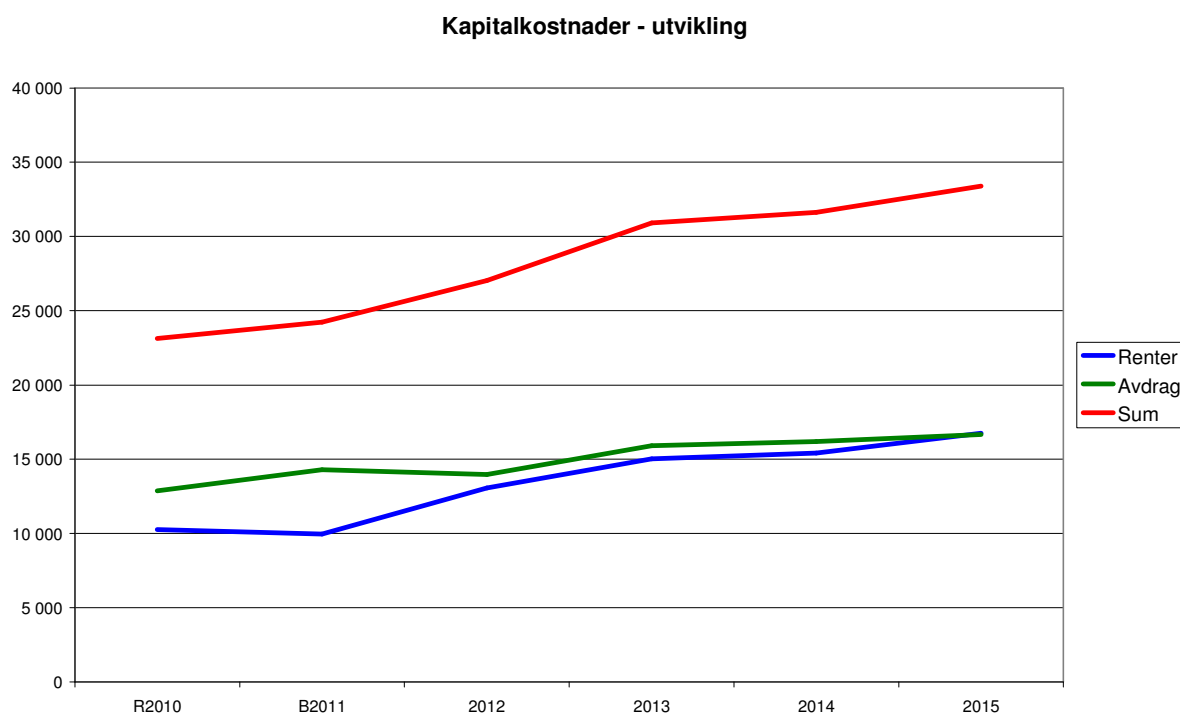
Dette gir følgende kapitalkostnader i økonomiplanperioden (i 1000 kr):

	R2010	B2011	2012	2013	2014	2015
Renter	10 260	9 950	13 057	15 015	15 418	16 751
Avdrag	12 878	14 278	13 974	15 908	16 196	16 655
Sum	23 138	24 228	27 032	30 923	31 614	33 406

⁵ Det er lagt til grunn en eierandel på 50%, et låneopptak i eiendomsselskapet på om lag 200 mill. kr og tilskudd til korttidsavdelingen og intermediæravdelingen.

⁶ Pengepolitisk rapport nr. 3 2011, 19. oktober 2011.

Grafen nedenfor viser utviklingen i kapitalkostnader fra regnskap 2010, budsjett for 2011 og i planperioden (tall i 1000 kr):

Kommunen får en økning i samla kapitalkostnader på over 9 mill. kr fra 2011 til 2015. Dette vil bringe Nord-Aurdal inn i en helt ny økonomisk hverdag med en betydelig utfordring i å tilpasse tjenesteytinga til en slik reduksjon i rammene for drifta.

2.8 Fond – avsetning og bruk

Tabellen nedenfor viser utviklingen i disposisjonsfondet i økonomiplanperioden (i 1000 kr):

	2012	2013	2014	2015
Fond pr 1. januar	67 819	65 471	69 517	75 680
Ordinær avsetning	4 500	4 500	4 500	4 500
Ekstraordinær avsetning	2 152	4 546	6 663	0
Finansiering av investeringer	-9 000	-5 000	-5 000	0
Saldering av drift	0	0	0	-18 584
Fond pr 31. desember	65 471	69 517	75 680	61 596

De ekstraordinære avsetningene i 2012 – 2013 skyldes en positiv balanse disse årene. I 2015 må det imidlertid nyttes 18,6 mill. kr for å finansiere drifta. Dette er ikke bærekraftig og innebærer at en både for 2015 og påfølgende år må gjøre vesentlige innsparinger.

Tabellen viser at en nytter 9 mill. kr i egenkapital fra disposisjonsfondet i finansieringa av investeringer i 2012 og 5 mill. kr hvert av åra 2013 og 2014.

2.9 Finansforvaltning

Finansforvaltningen skjer i samsvar med reglementet⁷.

Økonomiplanen bygger på at finansaktiva er plassert i form av innskudd i bank. Den bygger videre på at lån er ordinære banklån med flytende rente og de 3 rentebytteavtalene som er inngått, med ulik løpetid og til sammen 150 mill. kr.

⁷ Reglement for finansforvaltning, vedtatt av kommunestyret 17.02.2011.

3 Politisk og administrativ ledelse

3.1 Politisk ledelse

Rammeområde politisk ledelse består av kostnadene til politiske møter, støtten til politiske partier, kostnader til valg og formannskapetets disposisjonskonto.

Et todagers folkevalgtopplæringsprogram med prosessveileder fra KS ble gjennomført etter valget i 2011. Ytterligere folkevalgtopplæring vil bli gitt i forbindelse med ordinære politiske møtet i første halvår 2012.

3.2 Administrativ ledelse

Rådmannen

Enheten består av rådmann, to kommunalsjefer (rådmannsteamet) og to rådgiverstillinger.

Enheten utgjør kommunens øverste administrative ledelse. Hovedmålet er

- å være bindeleddet mellom politisk og administrativ side
- å lede virksomhetene
- å lede det strategiske utviklingsarbeidet i kommunen

Det er en utfordring å kunne løse alle oppgaver på en tilfredsstillende måte innenfor gjeldende ressursramme, særlig å ta tak i nødvendige utviklingsoppgaver.

I 2012 vil følgende områder ha hovedprioritet:

- innfasing av samhandlingsreformen og videre oppfølging av nytt VLMS
- prosess knyttet til etableringen av Nord-Aurdal barneskole og nedleggingen av de tre eksisterende kommunale barneskolene

Dette er ressurskrevende prosesser. De vil gi året et preg av å være et år for implementering og videre utredning av tidlige politiske vedtak mer enn utredning av nye tiltak.

IKT

IKT Valdres IKS ble etablert 01.01.2011. Samtlige IKT-ansatte ble overført til IKS'et. Kommunens kostnad er betaling til IKT Valdres. Budsjett og kostnad til dette er fordelt på virksomhetene (ansvar og tjenester) basert på en registrering av antall og plassering av maskiner kommunen betaler for.

Kommunerevisjon IKS

Kommunerevisjonen utføres av Kommunerevisjon IKS.

Reserverte tilleggbevilgninger

Dette er en avsetningspost. Her er det satt av 7,6 mill. kr til å dekke lønnsvekst i 2012 og 1,0 mill. kr til lønnsvekst på fast tillegg. Videre er det på kommunale fellesfunksjoner satt av 2,7 mill. kr for å håndtere usikkerhet knyttet til pensjonskostnadene. Endelig er det satt av en budsjettreserve til uforutsette hendelser på 0,8 mill. kr.

Når resultatet av de ulike lønnsoppgjør er kjent, overføres avsetningen til hvert virksomhetsområde. Hensiktene med denne måten å håndtere lønnsoppgjøret på er å gi virksomhetene mest mulig korrekt kompensasjon for merkostnader som følge av lønnsoppgjør.

Virksomhetsområdenes budsjettammer er så stramme at det for de fleste virksomheter er vanskelig å håndtere uforutsette utgifter. Når kommunen har en anstrengt økonomi, bør uforutsette utgifter av en viss størrelsesorden håndteres ved en sentral avsetning fremfor at hver virksomhet skal ha rom for denne typen utgifter.

Faktor	Beskrivelse
Lønnsoppgjør	For 2012 er det avsatt midler til å dekke helårseffekt av lokalt oppgjør i 2012, samt antatt effekt av lønnsoppgjør 2012. Anslaget er basert på statsbudsjettets anslag om en lønnsvekst 3,6 % i 2012 pluss en margin på 0,5 prosentpoeng.
Pensjonspremie	Budsjettet pensjonspremie er iht. mottatt beregning fra KLP og SPK. KLP har benyttet statsbudsjettets anslag på lønnsvekst i sine beregninger. Blir lønnsveksten høyere, vil pensjonspremien (regnskapsført premie) bli høyere. Økningen i pensjonspremie ligger i hovedsak sammen med lønnskostnadene i de ulike virksomhetene, men 2,2 mill. kr ligger på kommunale fellesfunksjoner. Det er satt av en reserve på 2,735 mill. kr (ansvar 456) for å handtere usikkerhet knyttet til pensjonskostnadene.
Reservepost	Det er avsatt kr. 800.000,- til dekning av uforutsette utgifter. Virksomhetsområdenes rammer blir stadig strammere, og derved reduseres virksomhetenes muligheter til å dekke uforutsette utgifter innenfor sine rammer.

3.3 Stabsavdelingen

Hovedmål:

- Rendyrking av arbeidsoppgaver og klargjøring av ansvar skal føre til bedre kvalitet og større effektivitet, for å kunne gjennomføre de oppgaver som er forventet fra administrativ og politisk ledelse
- Interne og eksterne samarbeidspartnere skal oppleve god service og kvalitet
- Økt tilstedeværelse og forbedret arbeidsmiljø

Status:

Stabsavdelingen utgjør ett selvstendig virksomhetsområde fra 1.1.2011, etter intern omorganisering der økonomi og stab nå er atskilte virksomheter. Stillingen som stabsleder har vært besatt fra 1.4.2011.

Hovedoppgavene er:

- Lønn og personal
- Sekretariat (politisk og administrativt)
- Post og arkiv
- Saksbehandlerressurs
- Budsjettansvar for ressursenheten, kommunale fellesfunksjoner og politisk ledelse
- Koordinator/rådgiver for kommunens HMS-arbeid
- Kommunens bindeledd til arbeidstakerorganisasjonene og hovedverneombudet samt verneombudene
- Formelt ansvar for kommunens lærlinger

Sentrale utviklingstrekk:

- Erfaren stab med høy kompetanse
- Kontinuerlig utviklingsarbeid pågår i tråd med hovedmålene
- Medarbeiderne opplever større stabilitet og tryggere arbeidsmiljø
- Utfordringer knyttet til sykefravær
- Utfordringer knyttet til arbeidsmengde og kapasitet
- Behov for oppdatering på kompetanse i takt med den utvikling som foregår hos interne og eksterne samarbeidspartnere
- Behov for ny programvare og nytt utstyr i takt med den utvikling som foregår hos interne og eksterne samarbeidspartnere

Ressursenheten

Dette er ingen fysisk enhet, men en budsjettpost etablert for å håndtere omstillingstiltak og langvarig sykefravær i de tilfeller der det ikke er sannsynlig at medarbeideren kan komme tilbake i sin opprinnelige stilling. Det har vist seg at organisasjonen klarer å håndtere aktuelle saker, både som følge av helsemessige årsaker og andre omstillingstiltak, innenfor øvrige rammer. Ressursenheten blir derfor avviklet i 2012, omstillingstiltak som skal gjennomføres i 2012, må håndteres innefor den enkelte virksomhets budsjett.

Kommunale fellesfunksjoner

Kommunale fellesfunksjoner er ingen egen enhet, men en budsjettpost som omfatter utgifter som ikke er direkte knyttet til et enkelt virksomhetsområde. Omfatter lisenser, drift kantine, forsikringsordninger, tillitsvalgte, hovedvernombud, velferdsmidler mv.

3.4 Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen ble etablert som egen avdeling 07.02.2011 da ny økonomisjef tiltrådte. Den ble utvidet med avdelingen Skatteoppkreveren for Valdres som samarbeidstiltak for alle kommunene i Valdres 01.11.2011.

Hovedmål for økonomiavdelingen:

- Strategisk økonomisk planlegging med høy kvalitet
- Regnskapsføring som er à jour og med høy kvalitet
- Være pådriver og støttespiller for god økonomiforvaltning og god budsjettdisiplin i hele organisasjonen

Hovedmål for etableringa av Skatteoppkreveren for Valdres er:

- Større fagmiljø
- Likebehandling
- Mindre sårbart
- Høyere innbetalingsgrad (stabilt trykk)
- Særnamsmakt
- Stabil, fornøyd arbeidsstokk

3.5 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Her gis en kortfatta oversikt over noen sentrale KOSTRA-tall som viser noe om kvalitet på tjenestene og om produktivitet/enhetskostnader.

Rammeområde Adm. ledelse og fellesfunksjoner	Nord- Aurdal 2008	Nord- Aurdal 2009	Nord- Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør- Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune- gruppe 11 2010	Gj.snitt landet utenom Oslo
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring , i kr pr. innb.	714	543	555	405	525	408	287	362	335
Netto driftsutgifter til adm., styring og fellesutgifter pr. innb. i kr	3 751	4 631	4 464	3 660	4 305	3 331	2 302	3 455	3 199
herav: Lønnsutgifter pr. innb. i kr, adm., styring og fellesutgifter	2 464	3 547	2 395	2 481	3 525	2 700	3 152	2 686	2 477
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr pr. innb.	557	578	136	105	139	142	0	96	85

Nord-Aurdal ligger høyere enn kommunene en sammenligner seg med i kostnader til politisk styring.

Ulik organisering mellom kommunene og ulikheter i regnskapsføring gjør at det ikke er enkelt å sammenligne kostnadene til administrasjon mellom kommunene. Tabellen viser at kommunen ligger høyere enn sammenligningskommunene i netto driftsutgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter. Kommunen hadde lavere lønnsutgifter enn alle sammenligningskommunene på dette området i 2010. Lave lønnskostnader har dels sin forklaring i vakanser.

Kostnadene til kontroll og revisjon er høyere enn for sammenligningskommunene (med unntak av Sør-Aurdal).

3.6 Stillingsramme

RÅDMANNEN	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Politisk ledelse	2,69	2,69		
Administrativ ledelse	5,00	5,00		
Fellesutg skole	0,80	0,00	-0,80	Røde kors overtatt drift leirskole
Regionalt helseprosjekt	1,00	1,00		
RÅDMANNEN	9,49	8,69	-0,80	

STABSAVDELINGEN	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Stabsavdelingen	19,25	11,65	-7,60	Til Økonomi og skatteoppkrever
Regnskapskontroll	1,00	0	-1,00	Til felles skatteoppkrever
Kommunale fellesfunksjoner, htv, hvo	1,90	1,90		
Kantine	0,77	0	-0,77	Til Kultur og service
Ressursenheten	0	0		
STABSAVDELINGEN	22,92	13,55	-9,37	

ØKONOMIAVDELINGEN	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Økonomi		6,00	6,00	Fra stabsavdelingen
Felles skatteopprekker Valdres		6,20	6,20	Interkommunalt - 2,6 årsverk overført fra stabsavd.
ØKONOMIAVDELINGEN	0,00	12,20	12,20	

3.7 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Politisk og administrativ ledelse	16 443	33 869	30 849	29 585	28 825	54 380
Stabsavdelingen	21 778	22 355	20 607	20 081	19 881	20 156
Økonomiavdelingen	0	0	4 456	4 456	4 456	4 456

Den store økningen i 2015 skyldes at driftsutgifter for det nye VLMS, som er budsjettet fra 2015, er plassert på fellesutgifter pleie og omsorg (ikke fordelt på virksomheter og tjenester) og derfor på dette tidspunktet framkommer som en kostnad for virksomheten rådmannen. (Kostnadene er omtalt i avsnitt 6.3 Bygging av nytt Valdres lokalmedisinske senter på s. 36.)

3.8 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Faste tillegg – lønnsøkning Avsetning for økning i faste tillegg som følge av lønnsøkning.	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Avsetning lønnsvekst 2013 Det er avsatt midler til lønnsvekst i form av sentrale og lokale oppgjør, basert på SSB sin prognose for årslønnsvekst, korrigert med margin og overheng.	9 505	9 505	9 505	9 505	38 020
Valgavvikling Det er satt av midler til valgavvikling i valgårene.	0	200	0	250	450
Folkevalgtopplæring Det er satt av midler til folkevalgtopplæring etter kommunevalget i 2015. Alle kostnader etter valget i 2011 er forutsatt tatt i -11.	0	0	0	25	25
Politisk ledelse - innsparing ett hovedutvalg Beregnet netto innsparing ved overgangen til ett hovedutvalg.	-39	-39	-39	-39	-156
Kommunerevisjon IKS Tiltaket inneholder totalkostnaden på kommunens andel av betalingen til revisjonen.	1 040	1 040	1 040	1 040	4 160
Valdres natur- og kulturpark – økt tilskudd Økt tilskudd til Valdres natur- og kulturpark i samsvar med vedtak i sak KS 28/11.	353	353	353	353	1 412
IKT-utgifter – økning Økt betaling for IKT-Valdres grunnet ny programvare, flere PC'er og generell kostnadsvekst.	894	894	894	894	3 576
IKT – bredbåndsutgifter Kostnader kommunen sjøl har til bredbånd. Ved en feil ikke budsjettet i 2011.	116	116	116	116	464

Medfinansiering av spesialisthelsetjenester Kostnader til medfinansiering av spesialisthelsetjenesten og betaling for utskrivningsklare pasienter. Det er budsjettet med at kostnaden skal være 1,15 mill. kr lavere enn den innekten kommunen får i rammetilskuddet for å handtere dette.	8 065	8 065	8 065	8 065	32 260
Regionalt helseprosjekt - NAKs andel Kommunens del av finansieringa av det regionale helseprosjektet, redusert med 80 000 kr til 100 000 i 2012, ingen kostnad senere år.	-80	-180	-180	-180	-540
Stabsavdelingen-ressursenheten avvikling Ressursenheten ble opprettet i en periode med store omstillinger, som en egen enhet i forbindelse med omplasseringer, overtallighet og oppsigelser. Konsekvensen av nedskjæringen er naturligvis at vi reduserer mulighetene og handlefriheten i forbindelse med eventuelle slike prosesser i framtida. Slike må da håndteres fullt ut innenfor den enkelte virksomhet.	-713	-1 371	-1 371	-1 371	-4 826
Interkommunal innkjøpsordning Ikke budsjettet tidligere	221	221	221	221	884

4 Grunnskoleundervisning

Her har en samla omtalen av ungdomsskolen og de 3 barneskolene som i løpet av 2012 slås sammen til en barneskole.

Kommunedelplan for grunnskolen er under arbeid og vil bli ferdigstilt i løpet av 2012.

4.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Mål for grunnskolen i Nord-Aurdal kommune:

Læring og kunnskap for framtida.

Aurdal skole, Leira skule, Fagernes skole

Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk :

- Holde ved lag læringstrykk og arbeidet med godt skolemiljø skoleåret 2011/2012 på hver enkelt skole samtidig som det arbeides med sammensmeltingen fra tre til en skole fra høsten 2012.
- Bygge opp felles skolekultur der fokus er på menneskesyn, læringssyn og kunnskapssyn.
- Oppleve at felles forståelse og handling = felles kulturbygging.
- Arbeidet med godt elevmiljø/arbeidsmiljø er et fokusområde.
- Arbeide med å styrke og videreutvikle foreldresamarbeidet for hele grunnskolen i Nord-Aurdal kommune.

Nord-Aurdal barneskole fra høsten 2012

Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

- I den nye skolen vil et hovedmål være å ha et godt lærings og skolemiljø for både elever, ansatte og foreldre.
- Status i dag er at kommunen har tre skoler som alle jobber for å skape en god prosess i overgangen fram til en skole.
- Sentralt i overgangen er å smelte sammen ulike kulturer både mht elever, foreldre og ansatte. Dette arbeidet vil erfaringsmessig ta mange år, før enn kommunen til slutt kan slå fast at de tre skolene er blitt til én organisasjon.

Nord-Aurdal ungdomsskole

Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

- Ha et godt lærings og skolemiljø for både elever, ansatte og foreldre.
- Status i dag er at skolen arbeider for å få mer og bedre elev- og foreldremedvirkning.
- Når nye barneskolen ligger inntil NAUS, blir et sentralt utviklingstrekk å utnytte og skape en felles miljø der det er mulig å få til synergieffekter innen driften av skolene.

4.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Her gis en kortfatta oversikt over noen sentrale nøkkeltall som visert kvalitet på tjenestene og produktivitet/enhetskostnader. Eksamensresultat er hentet fra Skoleporten, øvrige nøkkeltall fra KOSTRA.

Virksomhet —	Nord-Aurdal 2009	Nord-Aurdal 2010	Nord-Aurdal 2011	Nordre Land 2011	Sør-Aurdal 2011	Sel 2011	Gjøvik 2011	Gj.snitt kommune- gruppe 11 2011	Gj.snitt landet 2011
Kvalitet									
Skriftlig eksamen 10.trinn Engelsk	4,2	3,6	4,0	3,7	3,9	4,0	4,0	3,7	3,8
Skriftlig eksamen 10.trinn Matematikk	3,3	3,5	3,3	3,0	3,0	3,1	3,0	3,0	3,1
Skriftlig eksamen 10.trinn Norsk, hovedmål	4,3	3,3	3,5	3,5	3,4	3,6	3,8	3,5	3,5
Skriftlig eksamen 10.trinn Norsk, sidemål	3,6	3,5	3,0	2,8	3,0	3,6	3,5	3,3	3,2

Virksomhet —	Nord-Aurdal 2008	Nord-Aurdal 2009	Nord-Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør-Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune- gruppe 11 2010	Gj.snitt landet u. Oslo 2010
Prioritering									
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring (202, 214, 215, 222, 223), per innbygger 6 – 15 år	81 766	83 338	86 897	93 726	102 929	97 296	83 026	93 555	87 988
Dekningsgrader									
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	7,1	6,1	8,0	6,3	8,7	8,2	5,5	10,0	8,2
Produktivitet/enhetskostnader									
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202, 222, 223) per elev	80 791	82 249	86 076	92 177	103 955	104 713	86 318	94 039	88 533
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1. – 7. årstrinn	12,2	13,8							
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1. – 4. årstrinn			11,6	13,4	10,8	10,9	12,0	11,6	13,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 5. – 7. årstrinn			14,2	14,7	10,5	12,3	13,2	11,5	13,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 8. – 10. årstrinn	14,6	14,8	14,4	14,1	11,0	10,4	13,9	13,5	14,7

Kostratallene viser at vi kvalitetsmessig i hovedsak har bedre resultater enn gjennomsnittet for landet og gjennomsnittet for kommunegruppe 11.

Bare Gjøvik av sammenligningskommunene bruker mindre penger på grunnskoleopplæring pr innbygger 6- 15 år enn Nord-Aurdal kommune.

Nord-Aurdal ligger på landsgjennomsnittet i andel elever som får spesialundervisning. Her er det store variasjoner mellom kommunene.

Tallene viser at ingen av sammenligningskommunene har mindre brutto driftsutgifter per elev enn Nord-Aurdal kommune. Dette gjenspeiler seg i gjennomsnittlig gruppestørrelse, der vi er blant dem som har de største elevgruppene.

Oppsummert viser Kostra tallene at Nord-Aurdal kommune oppnår gode eksamensresultater med en nøktern ressursbruk.

4.3 Stillingsramme

VIRKSOMHETER SKOLENE:	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
NORD-AURDAL UNGDOMSSKOLE	29,24	28,34	-0,90	Budsjettvedtak fra 1/8-11
AURDAL SKOLE	14,33	13,73	-0,60	Budsjettvedtak fra 1/8-11
FAGERNES SKOLE	28,30	28,51	0,21	Budsjettvedtak fra 1/8-11
LEIRA SKULE	14,93	14,91	-0,02	Budsjettvedtak fra 1/8-11
	86,80	85,49	-1,31	

4.4 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Nord-Aurdal ungdomsskole	15 964	16 026	17 104	16 595	16 639	16 663
Aurdal skole	7 118	7 007	3 679	3 679	3 679	3 679
Fagernes skole	13 460	14 677	8 195	0	0	0
Leira skole	7 380	7 469	4 114	0	0	0
Nord-Aurdal barneskole	0	0	15 464	27 773	27 773	27 773

4.5 Tiltak

NAUS:

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Nytt valgfag i ungdomsskolen	29	84	128	152	393
Innføring med 0,5 timer fra høsten 2012					

Nåværende barneskoler, NABS og NAUS:

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Økning SFO satser	-28	-28	-28	-28	-112
Satsene ikke justert i 2011 grunnet justering høst 2010					
Rasjonalisering - ny skolestruktur	-2 160	-4 751	-4 751	-4 751	-16 413
Fra tre til en skole høsten 2012					
Skoleskyss- økte utgifter	150	150	150	150	600
Flere barn behov for skyss både til kommunale og private skoler					
Økte utgifter skole fosterbarn	50	50	50	50	200
Økning i antall fosterbarn					
Trivselsprogrammet	21	21	21	21	84
Tiltak i samband med arbeidet godt skolemiljø, én barnskole, overgang barneskole- ungdomsskole					

Økning spesialundervisning Gjelder elever NAK har ansvaret for som er bosatt i andre kommuner	105	105	105	105	420
Leirskoledrift-overtatt av Røde kors Drift av leirskole på Merket er overtatt av Røde Kors. I budsjettet for 2011 ligger driften inne med en netto inntekt som nå blir borte.	70	70	70	70	280
Reduksjon "SFO" (sentral avsetning) Tilbud på ungdomskolen for elever som nå er ivaretatt gjennom andre virksomheter.	-60	-60	-60	-60	-240
Reduksjon i statstilskudd Fremmedspråklige Færre elever	10	10	10	10	40
Skolene, innsparinger En klasse mindre på NAUS, kutte svømmekjøring fra Leira og Aurdal skoler, delingstimer fjernes (tiltenkt 10.klasse).	-495	-1 059	-1 059	-1 059	-3 672
NABS: Timer til forsterking 1.- 4.klasse Nytt tiltak: forsterket undervisning, reetablering av det nivået en tidligere hadde og som er i samsvar med sentrale styringssignal.	590	1297	1297	1297	4481
NABS : nye lærebøker Nytt tiltak: Innkjøp lærebøker ny barneskole. De tidligere skolene har forskjellige læreverker, og de er 10-15 år gamle	200	200	200	200	800

Nærmere beskrivelse

Avvikling av svømmekjøringa fra Leira og Aurdal vil medføre at svømmeundervisningen faller bort i andre halvdel av skoleåret 2011 – 12 på disse to skolene. På NABS vil det ikke være skysskostnader knyttet til svømmeundervisning.

Av den generelle innsparingen på skolene utgjør svømmekjøring kr 25 000. Redusert antall delingstimer på NAUS utgjør kr 175 000 i 2012 og kr 385 000 i de andre årene i planperioden.

Endringen fra tre til en barneskole gir vesentlige innsparinger:

- Reduksjon i årsverk (pedagogstillinger, assistentstillinger og administrasjon) er beregnet til ca 4,75 mill. kr og utgjør om lag 8 årsverk. Dette er beregnet ut fra den stillingsramme som er ute på skolene skoleåret 2011-2012.
- Avvikling av Leira og Aurdal skoler fører til innsparing på drift på ca kr 1 960 000. Dette beregnet ut fra en sum på 400,-/kvm.
- Driftsutgifter ny skoledel på ny barneskole er beregnet til ca kr 700 000.

Innsparingene er større for hele strukturendringen fra 6 til 1 barneskole. Kommunen må redusere bygningsmasse tilsvarende de skolene som er nedlagt, for å få den innsparingen i driftskostnader kommunestyret forutsatte da strukturvedtaket ble gjort.

Innsparingene vil gå til den satsingen på skole som investeringen i nytt skolebygg utgjør, satsing på innhold i skolen og for øvrig bidra til det økonomiske handlingsrommet for kommunen.

Kommunestyret hadde dialogmøte den 12.05.2011, som en oppstart av økonomiplanarbeidet, der skole var tema. I møtet ble det uttrykt som et politisk signal, at noe av innsparingene som kommer av sammenslåing fra tre til en barneskole, bør beholdes i barneskolen. I den forbindelse ble det blant annet pekt på at det var ønskelig å satse på:

- Å kunne få inn igjen den økte satsingen på tidlig innsats/forsterking i 1.-4. klasse som kom i statsbudsjettet for 2009, men senere er fjernet grunnet innsparinger. Budsjettet for 2012 er en styrking i forhold til nivået i 2011, men ikke i forhold til det nivået som følger av statlige styringssignaler. Ved forsterking /tidlig innsats er det forventet en mindre økning i spesialundervisningen.
- Kulturbygging på den nye skolen
- Fokus på skolens innhold, medbestemmelse for elever, samhandling med mer
- Fokus på klasseledelse
- Målt kompetanseheving med tanke på skolens behov
- Inneklima på ungdomsskolen.

Dette er innspill som en har vektlagt i økonomiplanen og som en i noen grad har funnet rom for.

Det er viktig å prioritere den nye skolen med tanke på det arbeidet som kreves i etablering av en så stor organisasjon. Det være seg kompetanse, kulturbygging, personal, elever og foreldre, innhold og organisering. Videre er det viktig å videreutvikle ungdomsskolen med fokus på læringstrykk, klasseledelse, læringsmiljø og gode overganger mellom barne- og ungdomsskole og til videregående for å beholde og videreutvikle gode faglige resultater.

5 Barnehager

Kommunedelplan for barnehagene er under arbeid og vil bli ferdigstilt i løpet av 2012.

5.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Hovedmål

- Full barnehagedekning i Nord-Aurdal etter barnehageloven §12a.
- Fokus på kvalitet jf St.meld. nr 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen.
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift som styrer det faglige innholdet i barnehagen. Et mål er å oppfylle de syv fagområdene i rammeplanen.

Status

Det er full barnehagedekning. I tillegg har en kunnet ta imot søknader som kommer ellers i året, på grunn av noe ledig kapasitet etter at Ranheim Naturbarnehage ble etablert. Kommunen har 5 kommunale og en privat barnehage:

- Fagernes har 4 avdelinger/72 plasser. Deler av huset bygd som lærerbolig på 60 tallet. Bygget er trangt og trenger oppgradering. Uteområdet ble kraftig redusert etter bygging av gangveg i Øvrevegen. Det er delvis nedslitt og gir lite utfordringer for barna.
- Leira har 2 avdelinger/36 plasser. Leira barnehage er også av eldre årgang, er trang og ikke bygd for å kunne ta imot ettåringer. Uteområde: kan bruke nærliggende skog og har fått oppgradert lekeapparatene i 2011.
- Ulnes har 3 avdelinger og areal til 54 plasser. For tiden er 48 plasser fylt. Avdelingene ligger noe spredt, men på samme flate. Lokalene er oppgradert det siste året i forbindelse overtakelse av tidligere skoleareal, og nye toaletter er bygd. Uteområdet er variert og stort, nærliggende til naturområder. God universell utforming.
- Skrautvål har 4 avdelinger og areal til 72 plasser. For tiden er 66 plasser fylt. Barnehagen er oppgradert det siste året i forbindelse med overtakelse av tidligere skoleareal. Lokalene er store og lyse, har god plass, sol hele året, har stort og variert uteområde med direkte tilknytting til skog og mark. God universell utforming.
- Vestringsbygda har 5 avdelinger/90 plasser. Barnehagen er i delt i 2 etasjer. Første etasje er bygd som barnehage tilpasset småbarn (tidligere barnehage og SFO) og andre etasje er i tidligere skolelokaler, tilpasset eldre barn. God universell utforming. Uteområdet er stort og variert. Gangbru over hovedveien gir adgang til skogsområde med gapahuk, utedo og lavvo.
- Ranheim private naturbarnehage har 2 avdelinger/32 plasser Barnehagen driver i leide lokaler og har en avdeling som har all aktivitet utendørs, og en avdeling inne.

Til sammen gir dette 20 avdelinger. Kapasiteten i de kommunale barnehagene er 324 plasser og pr i dag er det ledige plasser. Barnehagestrukturen ble vurdert av kommunestyret i sak KS 074/10 og vil bli vurdert i KS 107/11.

Utviklingstrekk

Barnehagene fikk store utfordringer etter at det ble lovfestet rett til barnehageplass fra og med ett- års alder. Barnas oppholdstid i barnehagen har økt. Foreldrenes forventninger og krav er økende sett i forhold til individuelle tilpasninger.

Ifølge SSB går antallet barn mellom 1-5 år i kommunen ned i åra som kommer. Tall ifølge tabell viser:

2008	2015	2020
407	371	363

Med småbarnas inntog i barnehagene øker presset på barnehagepersonalet, i forhold til krav om effektivisering, stabilitet i personalgruppa, individuelle tilpasninger, økte krav fra myndigheter og økt kommunikasjonsbehov. Det kan se ut som sykefraværet i barnehagene har en sammenheng med dette.

Tidlig innsats:

- Barn med behov for ekstra oppfølging må prioriteres. Det er ønskelig med flere pedagoger / spesialpedagoger i barnehagene.
- Det er en utfordring med fremmedspråklige familier som takker nei til plass med begrunnelse i at de ikke får plass i sentrumsbarnehagene.

5.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Her gis en kortfatta oversikt over noen sentrale KOSTRA-tall som viser noe om kvalitet på tjenestene og om produktivitet/enhetskostnader.

Virksomhet	Nord-Aurdal 2008	Nord-Aurdal 2009	Nord-Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør-Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune-gruppe 11 2010	Gj.snitt landet u. Oslo 2010
Kvalitet									
Prioritering									
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	13 080		14 408	18 758	16 561	25 064	15 481	16 734	16 898
Dekningsgrader									
Andel barn 1-5 år med barnehage plass	85	84,5	83,4	91,8	88,4	88,5	90,6	90,6	89,9
Produktivitet/enhetskostnader									
Korrigert brutto driftsutgifter i kroner pr barn i kommunal barnehage	106 385	114 245	134 478	118 765	126 653	132 797	138 731	125 559	140 619

Nord-Aurdal ligger under sammenlignbare kommuner i netto driftsutgifter pr innbygger i aldersgruppen.

Dekningsgraden viser antall barn i barnehage i forhold til antallet 1-5 år i befolkningen. Nedgangen er i samsvar med opplevd situasjon da flere takker nei til plass når de ikke får første ønsket oppfylt (spesielt Fagernes barnehage). Det rammer i hovedsak fremmedspråklige.

Det at det høyere brutto driftsutgift i 2010 enn tidligere, det skyldes satsing på tidlig innsats.

5.3 Stillingsramme

BARNEHAGER	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Fagernes barnehage	14,00	14,80	0,80	
Leira barnehage	6,50	7,10	0,60	
Skrautvål barnehage	14,71	13,50	-1,21	
Ulnes barnehage	11,23	10,50	-0,73	
Vestringsbygda barnehage	19,20	17,90	-1,30	
Felles barnehage	2,00	2,00		
BARNEHAGER	67,64	65,80	-1,84	

5.4 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Barnehagene	23 416	24 383	26 104	26 937	26 937	26 937

5.5 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Økning ferievikarbudsjett alle barnehager Nødvendig for å avvikle ferie mens barnehagene er åpne.	300	300	300	300	1 200
Økning materiell alle barnehager Forbruksmateriell eks påfyll sand i sandkasse	23	23	23	23	92
Transport-økning alle barnehager Felles arrangementer for barnehagene i kommunen og i Valdres	8	8	8	8	32
Redusering i stillinger i barnehagene Redusert med ca 1,8 årsverk som følge av færre barn i de kommunale barnehagene.	-772	-772	-772	-772	-3 088
Redusering av bevilgning til utstyr i alle barnehager Mindre behov for nyinnkjøp	-33	-33	-33	-33	-132
Barnehagene, barn med særskilt behov, transport Transport til ulike hjelpeinstanser	30	30	30	30	120
Barnehagene felles- div konsekvensjusteringer	-35	-35	-35	-35	-140
Ekstraressurs spesielle behov barnehagene Tidlig innsats	60	60	60	60	240
Barnehagene, ikke opptak etter hovedopptak 1.mars Opptak av barn reduseres ned mot lovens minstekrav. Bare barn som er fylt 1 år før 1. sept. i barnehageåret får plass. Det gis bare plass ved hovedopptak, ikke ved søknader senere enn dette. Dette gir færre barn og en reduksjon 2 årsverk.	-475	-950	-950	-950	-3 325
Tilskudd private barnehager De private skal ha like vilkår med kommunale ⁸	110	110	110	110	440

Det er beregnet en innsparing på 950 000 kr i 2012 og 1,9 mill. kr påfølgende år ved å redusere opptak av barn til lovens minstekrav. I økonomiplanen er det lagt inn en innsparing på halvparten av dette. Konsekvensen vil være en mer restriktiv inntakspraksis enn en har i dag.

⁸ Kommunestyret, sak 062/10.

6 Helse, omsorg og velferd

6.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

De viktigste prioriteringer og strategier som legges til grunn for drift og utvikling av aktivitet innenfor virksomhetsområdene for 2012-2015 er nedfelt i Kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester i Nord-Aurdal kommune, rullert i Kommunestyret 16. juni 2011. Disse er basert på sentrale føringer og lokale utfordringer.

Det er formulert 6 mål, med tilhørende tiltak, som skal være styrende for perioden.

Mål:

1. Nord-Aurdal skal ha en tydelig folkehelseinnsats
2. Styrke tjenestetilbudet til barn og unge og deres familier
3. Planlegging mot Samhandlingsreformen
4. Utvikle og vedlikeholde den enkeltes mestringmuligheter for å få et sosialt og aktivt liv
5. Fremme selvstendighet, tilhørighet og styrke evnen til å mestre eget liv for mennesker med psykiske lidelser og rusproblemer
6. Sikre dokumentasjonsplikten og øke samhandlingen mellom aktørene

Et viktig middel for å oppnå både målsettinger og gjennomføre tiltak er å involvere brukere, pårørende, hjelpeverger og andre.

Den største satsingen i planperioden vil være etableringen av nytt Valdres lokalmedisinske senter (VLMS) hvor Nord-Aurdal kommune planlegger en korttidsavdeling med 30 plasser. Regionen planlegger i fellesskap en intermediæravdeling og nye lokaler for legevakt.

Sentrale utviklingstrekk og status lokalt

Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006) *Omsorgsmeldingen* omtaler den demografiske utviklingen framover som viser at i løpet av årene fra 2020- 2030 vil antallet eldre øke betraktelig. I Nord-Aurdal kommune øker gruppen over 67 år med ca 44 %. I forprosjekt Helsetun er framtidens sykehjem i Nord-Aurdal utredet. Det skisseres her en ytterligere dreining mot hjemmebasert omsorg og færre institusjonsplasser, målsettinger som er videreført i gjeldende Kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester. For å ivareta ønsker som de fleste har, om å bo i egen bolig lengst mulig, må det bygges flere omsorgsboliger med heldøgns bemanning. Disse boligene er tenkt å erstatte dagens langtidsplasser i institusjon. Kommunens behov er analysert til å være 30 korttidsplasser og 26 omsorgsboliger som vil erstatte dagens sykehjemstilbud. Det totale behovet for nye omsorgsboliger er stipulert til 55.

Kompetanseløftet 2015 er en delplan til *Omsorgsmeldingen*. Her beskrives noen av tiltakene det bør legges vekt på i årene fremover. De tre hovedmålene som er skisserte i planen er å sikre god rekruttering, høy kompetanse og stabil bemanning. Kommunen er et stykke unna å nå måltallet på 34 % andel høyskoleutdannede i pleie- og omsorgstjenesten. Det er kun sykehjemmet som har det i dag. Hjemmetjenesten har ca 24 % og Miljøarbeidertjenesten ca 23 %. Når det er mulig, omgjøres fagarbeidstillinger til høyskolestillinger. Dette tar tid når ikke nye årsverk tilføres, men Miljøarbeidertjenesten har klart å endre 3,5 årsverk i 2011 og

dermed økt andelen fra 16,3 %. Tjenesten har også fire medarbeidere som er ferdige vernepleiere i 2013. Da er andelen økt til 28 %, forutsatt ingen andre endringer.

Stortingsmelding nr. 47 (2007-2008) *Samhandlingsreformen* innebærer et større ansvar for helsefremmende og forebyggende arbeid samt behandlingstilbud. Forventningene gjør at kommunene i distriktene må tenke nytt og samarbeide for å inneha den kompetansen og fleksibiliteten som kreves for å håndtere disse utfordringene. Gjennom samhandlingsreformen legger Regjeringen til grunn at kommunene selv vil måtte finne frem til egnede samarbeidsformer for å sikre at ressurser og kompetanse utnyttes på best mulig måte. Dette utredes i regionen gjennom **Regionalt helseprosjekt**.

Med bakgrunn i stortingsmeldingen er ny **Helse- og omsorgstjenestelov** og ny **Folkehelselov** vedtatt og trer i kraft fra 2012. Helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunene flere nye ansvar/plikter. De viktigste fra 2012 er:

1. **Kommunal medfinansieringsplikt av spesialisthelsetjenesten** gjennom 20% medfinansiering av konsultasjon og opphold for **somatiske** pasienter. Unntatt er kirurgi, fødsler, nyfødte barn og pasientbehandling med kostbare biologiske legemiddel. Tak på 30.000 kr for særlig ressurskrevende enkeltopphold. Ordningen innbefatter ikke psykisk helsevern, rusbehandling eller opphold i private opptreningsinstitusjoner. Denne plikten skal være et incitativ for kommuner til å bygge ut egne tjenester slik at flere kan behandles lokalt. I Valdres planlegges det en ny avdeling – intermedieravdeling – i nytt Valdres lokalmedisinske senter som vil bidra til dette.

2. **Betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter** innen somatikk fra 1. januar 2012. Satsen er satt til kr 4 000 pr døgn. Det blir overført om lag 560 mill. kr til kommunene til dette.

3. **Tilbud om døgnopphold for personer med behov for øyeblikkelig hjelp** fra kommunens helse- og omsorgstjenester legger regjeringen opp til å bygge opp gradvis. Regionale helseforetak og kommunene er sammen ansvarlige for å bygge opp tilbudet. Det er lagt til grunn en liggedøgnkostnad på kr 4 330. Fra 2016 er denne plikten et kommunalt ansvar å ha på plass. I oppbyggingsperioden bør etablering av et midlertidig tilbud vurderes etablert i forbindelse med legevakten. Dette må eventuelt utredes på regionalt nivå.

I tillegg er det også lovfestet andre plikter som inngåelse av samarbeidsavtaler med kommuner og helseforetak, opprette koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet, rett til BPA, ansvar for videre- og etterutdanning m.m.

Folkehelseloven pålegger kommunene visse plikter i forhold til folkehelsearbeidet.

Kommunen inngikk i 2011 partnerskapsavtale med Oppland Fylkeskommune om folkehelsearbeid og Frisklivssentral er åpnet. Målsettingen om 100 henvist hit i løpet av første driftsår vil bli oppnådd. Folkehelseloven er nærmere omtalt under Familiens Hus.

Statsbudsjettet 2012

Fordelingen av midlene til medfinansiering av spesialisthelsetjenester og utskrivningsklare pasienter skjer etter en kostnadsnøkkel basert på alderssammensetningen i kommunene og tidligere bruk av sykehustjenester. Enkelte kommuner med høyere kostnader enn det fordelingen gir, vil i en overgangsperiode få en kompensasjon.

Nord-Aurdal kommune har gjennom statsbudsjettet fått 8,065 mill. kr til dette formålet i 2012. Det er i økonomiplanen lagt til grunn at kommunens samlede betaling til medfinansiering av opphold i spesialisthelsetjenesten og for utskrivningsklare pasienter vil utgjøre 1 150 000 kr mindre enn den inntekten kommunen får i rammeinntekt for å handtere dette.

Midler til å dekke driftskostnadene ved døgnopphold for personer med behov for øyeblikkelig hjelp vil overføres gradvis fra helseforetakene til kommunene i perioden 2012 til 2015. Dette skal gjøres gjennom at halvparten gis som øremerkede tilskudd etter søknad fra kommunene og den andre halvparten tilføres til konkrete prosjekter gjennom direkte bidrag fra helseforetakene til kommunene. Hvordan dette skal gjennomføres i praksis er fortsatt uklart.

Det er avsatt 150 mill. til et stimuleringstilskudd for å opprette flere **dagtilbud for demente**. Tilskuddet innlemmes etter hvert i kommunens frie inntekter og det forutsettes at kommunene bruker av de frie midlene til å opprette nye stillinger slik at tilbudet gradvis bygges ut. Regjeringen har som mål å lovfeste tilbudet.

Inn på tunet

Arbeidsutvalg for helse og næring behandlet i sak 005/11 *Inn på tunet*, som består i tilrettelagte tilbud på gårdsbruk. Tilbudene tilbys brukergrupper innen virksomhetsområdene for oppvekst, helse og arbeid og velferd. Rådmannen la i saken til grunn at virksomhetene fortløpende kunne vurdere bruk av *Inn på tunet* innenfor sine økonomiske rammer, men at en eventuell serviceerklæring av tjenester gjennom *Inn på tunet*, måtte vurderes i budsjettprosessen for 2012. Det er ikke funnet økonomiske rammer for en slik satsing. En slik satsing er derfor ikke utredet ytterligere.

6.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Her gis en kortfatta oversikt over noen sentrale KOSTRA-tall som viser noe om kvalitet på tjenestene og om produktivitet/enhetskostnader.

Virksomhet	Nord-Aurdal 2008	Nord-Aurdal 2009	Nord-Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør-Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune-gruppe 11 2010	Gj.snitt landet u. Oslo 2010
Kvalitet									
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	100	100	100	100	100	98,8	96	93,5
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem			0,35	0,21	0,19	0,35	0,67	0,31	0,36
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem			0,54	0,09	0,36	0,3	0,36	0,31	0,36
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc			18	76,3	100	50	82,1	96	93,5
Prioritering									
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten.	16 038	16 474	16 684	16 364	19 305	15 131	13 231	15 598	13 717
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo	64	64	61	57	47	50	57	51	49
Dekningsgrader									
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	26	19	18	48	37	16	22	23	19
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år.	102	82	78	136	125	98	82	85	79
Mottakere av hjemmetjenester, pr.	395	337	281	345	422	374	362	359	346

1000 innb. 80 år og over.									
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	13,8	11,5	10,6	15,9	15,1	10,8	8,7	13,8	13,9
Produktivitet/enhetskostnader									
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)	195 858	256 682	279 336	136 674	156 559	177 014	187 852	188 856	187 448
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	631 338	629 015	692 800	720 158	646 765	873 288	1031537	813 335	842 566

I begrepet "hjemmetjenester" inngår brukere som får hjemmesykepleie, praktisk bistand, tjenester fra psykisk helsearbeid og miljøarbeidertjenesten.

Kvalitet: Det fremgår av tabellen at Nord-Aurdal gir legetjenester i institusjon på nivå med landsgjennomsnittet. Kommunen har et sykehjem med tilbud langt under gjennomsnittet når det gjelder botilbud med eget bad/wc. Det er god fysioterapidekning på sykehjemmet. Dette bidrar til at pasientene kommer raskere ut igjen etter korttids-/rehabiliteringsopphold og kan bo i eget hjem.

Prioritering: Nord-Aurdal har høyere netto driftsutgifter pr. innbygger inne pleie- og omsorg sammenlignet med landgjennomsnittet. Analyse av hjemmetjenesten og institusjonstilbudet foretatt av Agenda 2009/2010 viser at kostnadene er på et moderat nivå sammenlignet med andre og at tjenestene driftes effektivt. Kommunen har valgt å satse mye på hjemmebasert omsorg framfor flere institusjonsplasser noe som kan være med å forklare at kostnadene i hjemmebaserte tjenester er høyere og i institusjonsbaserte lavere enn sammenligningsgrupper. Agendas analyse viste også at kommunen har en befolkningssammensetning med hensyn til eldre og utviklingshemmede som ligger noe over gjennomsnittet for landets kommuner, noe som også gjenspeiles i behov for tjenester og kostnader.

Dekningsgrad: Nord-Aurdal kommune ligger på landgjennomsnittet for innbyggere under 80 år på hjemmetjenester. Kommune ligger langt under gjennomsnittet når det gjelder hjemmetjenester til personer 80 år og over. Det samme gjelder tilbud i institusjon for samme gruppe.

Produktivitet/enhetskostnader: Nord-Aurdal bruker relativt lite på institusjon og relativt mye på hjelp i hjemmet.

6.3 Bygging av nytt Valdres lokalmedisinske senter

Faktaboks: Investeringsprosjektet Valdres lokalmedisinske senter (VLMS)

Den faglige bakgrunnen og behovet for nytt VLMS og utviklingen av Nord-Aurdal kommunes pleie- og omsorgstjenester, er omtalt i Nord-Aurdal kommunes helse- og omsorgsplan og under samhandlingsreformen i avsnitt 6.1 på s. 32 og avsnitt 8.1 på s. 40.

Gjennom forprosjektet til regionalt helseprosjekt ble en videre utvikling av VLMS utredet og bygningsmessige løsninger skissert. Dette arbeidet har fortsatt i regionalt helseprosjekt delprosjekt 1.

Parallelt med arbeidet i regionalt helseprosjekt har Nord-Aurdal kommune som eier av eksisterende VLMS forprosjektet et nytt bygg. Nord-Aurdal kommunestyre satte ved behandlingen av dette som forutsetning for bygging av nytt VLMS at de andre kommunene i Valdres blir med som medeiere, jf. KS 026/11.

Dette utredningsarbeidet er igangsatt ved at rådmannsutvalget i Valdres har nedsatt en arbeidsgruppe med deltakere fra alle kommunene, som skal utrede grunnlaget for felles eierskap til VLMS. Gruppens arbeid planlegges ferdigstilt og overlevert til politisk behandling i desember 2011. Parallelt pågår det en prosess med inngåelse av leieavtaler.

Inntil Valdreskommunene har konkludert med hensyn til videreutviklingen av VLMS, er anslagene for Nord-Aurdal kommunes kostnader usikre. Eierskapsgruppa har likevel kommet så langt at den har orientert om at dens innstilling vil være å etablere et eiendomsselskap som i stor grad selv lånefinansierer bygget. Det vil si at deleierne finansierer bygget gjennom leie av lokalene.

For driftsutgiftene til Nord-Aurdal er det lagt til grunn at nytt VLMS tas i bruk i 2015. Dette vil gjøre at kommunens kostnader endres vesentlig. Det flere usikre faktorer i beregningene. De er derfor grove anslag, men viser likevel hvilken størrelsesorden kostnadene ligger på:

I 2015 er det lagt inn en driftskostnad på 26 mill. kr. I dette inngår nær 8 mill. kr i husleie og andre driftskostnader på bygget. Dette er hele kostnaden på korttidsavdelingen og kommunens del av kostnadene for de delene av bygget en skal bruke sammen med de andre kommunene. Det inngår i overkant av 25 mill. kr for å drifte korttidsavdelingen og til kommunens andel av driften av intermedieravdelingen (lønn og andre driftskostnader). For de øvrige tjenestene kommunen er involvert i, er det forutsatt at driftskostnadene er ivaretatt gjennom videreføring av budsjettet for 2012 i resten av økonomiplanperioden. Kommunen vil få reduserte kostnader på Aurdalsheimen etter hvert som plasser der kan legges ned. Det vil gå noe tid fra en tar i bruk nye plasser til en kan legge ned eksisterende; i beregningen er det lagt til grunn at 11 korttidsplasser på Aurdalsheimen legges ned umiddelbart når VLMS tas i bruk, dette er kalkulert til en innsparing på vel 7 mill. kr.

7 Hjemmetjenesten

Hovedmålene for virksomheten, kvalitet og ressursbruk er beskrevet i felles omtale for helse omsorg og velferd (s. 32 og utover).

7.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Tildelingskontoret

Kommunen etablerte tildelingskontor 01.09.09. Ett av målene i Kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester er å sikre god, likeverdig og kvalitativ saksbehandling innen pleie - og omsorg. I løpet av de to årene som er gått har tildelingskontoret overtatt saksbehandlingen for de fleste tjenester. Nå gjenstår innfasingen av vedtak på tjenester fra avdeling for psykisk helsearbeid. For å kunne gjennomføre dette er det nødvendig å beholde dagens bemanning av kontoret. Det innebærer at 1 årsverk som har vært tilført i en prosjektfase gjøres permanent fra 2012.

Det jobbes kontinuerlig med kvalitetsforbedringer innenfor tildeling av tjenester. Det er bl.a. mål om å sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på etter at behovet er kartlagt og vurdert. Tildelingskontoret har erfart at implementering av saksbehandlingsrutiner og samarbeid med tjenesteutøvere har vært mer krevende enn antatt. Arbeidet har derfor tatt lengre tid enn forutsatt.

En viktig overordnet målsetting er å skape oversikt over kommunens tjenestetilbud og kunne se tjenestetildelingen i et helhetsperspektiv. Denne oversikten, og samarbeidet på tvers av avdelingene, er særdeles viktig for brukere med sammensatte behov. Muligheten for å etablere koordinerende enhet i tilknytning til tildelingskontoret vil derfor utredes nærmere i 2012. Helse- og omsorgstjenesteloven, § 7-3, fastslår at kommuner skal ha en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsarbeid. Enheten skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan, og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator. Individuell plan og koordinator er hjemlet i §§ 7-1 og 7-2. En etablering av eksisterende dagtilbud i Leira skule vil legge til rette for andre dagtilbud, jf. sak FS 57/11.

Hjemmetjenesten

Etter omorganiseringen i 2009, har det vært jobbet mye med kulturendring med fokus på arbeidsmiljø og tilstedeværelse. Miljøreglene som ble utarbeidet i prosjektet, holde fokus på et arbeidsmiljø preget av respekt, omtanke og faglighet, er videreført etter prosjektperioden. Målet for 2012, er å øke tilstedeværelsen med 1,7 prosentpoeng, dvs. ha et sykefravær på 12 %. Tjenesteproduksjonen har også endret seg noe i løpet av de siste årene. Antall brukere som har behov for tjenester som ligger lavt i omsorgstrappen, øker. Dette er tjenester som praktisk bistand og hjemmesykepleie. Kommunen har i dag ikke dagtilbud til eldre. Dagtilbud til demente er særlig etterlengtet da dette vil bidra til avlastning av pårørende og hjelp til at de kan bo lenger i eget hjem.

Tabellen nedenfor viser økningen i antall brukere og timevedtak i forhold til praktisk bistand og hjemmesykepleie for perioden 31.12.09 – 21.10.11. Rapportene er kjørt på hjemmeboende og beboere i omsorgsboligene Ulness, Skrautvål og Aurdal.

Tidspunkt	Antall tjenestemottakere	Timer i vedtak
31.12.09	245	819,06
31.12.10	271	986,10
21.10.11	314	1135,30

I løpet av perioden fikk hjemmetjenesten 69 nye brukere, 28 % økning, av hjemmesykepleie og praktisk bistand, og antall timer økte med 316,2, 38 % økning. Tallene gjenspeiler god tilrettelegging i hjemmet og at innbyggere med behov for helsetjenester i økt grad får bo i eget hjem så lenge det kan ansees som forsvarlig. Tallene harmonerer godt med at antall søknader på langtidsplass i sykehjem har gått ned, samtidig som søkningen til korttidsplasser har økt. Gjennom budsjettprosessen for 2011, ble det tilført ett nytt årsverk med bakgrunn i økningen i 2010.

Som et resultat av at behovet for langtidsplasser er blitt redusert, og behovet for korttids-plasser øker, ble det i 2011 satt i gang et prosjekt der målet er å gjøre om langtidsplasser til korttidsplasser i sykehjem. Slikt samarbeidet er viktig med tanke på å møte de utfordringer som møter oss framover. Drift av prosjektet kom i gang 01.09.11. Det er forventet at behovet for korttidsplasser vil øke ytterligere framover. Både som et resultat av Samhandlingsreformen og den demografiske utviklingen med flere eldre over 67 år.

7.2 Stillingsramme

HJEMMETJENESTEN	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Hjemmetjenesten	55,43	57,43	2,00	Overf fra Aurdalsheimen, færre langtidsplasser. Økning i praktisk bistand
HJEMMETJENESTEN	55,43	57,43	2,00	

7.3 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Hjemmetjenesten	33 613	33 243	36 292	35 614	35 814	35 814

7.4 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Tilskudd ressurskrevende tjenester, reduksjon Reduksjon i antall pasienter det kan kreves refusjon for.	935	935	935	935	3 740
Forsikring leasingbiler, økning Skyldes prisøkning – må tas innen vedtatt ramme.	0	0	0	0	0
Leasingbiler, økte kostnader Økning i antall km – dyrere avtaler.	52	52	52	52	208
Hjemmetjenesten, økning kjøp av tjenester fra private BPA Flere søkere som er berettiget brukerstyrt personlig assistent (BPA), basert på økningen i 2011.	669	669	669	669	2 676
Hjemmetjenesten, økte transportutgifter Økte drivstoffkostnader grunnet økt kjørelengde og prisøkning.	103	103	103	103	412
Hjemmetjenesten – økt statstilskudd BPA Opplæringsmidler	-200	-200	0	0	-400
Hjemmetjenesten, tildelingskontor 100% stilling fra miljøarbeidertjenesten Prosjektstilling gjøres permanent. Tildelingskontoret tilføres en ressurs på ett årsverk, dette finansieres i sin helhet med tilsvarende reduksjon i miljøarbeidertjenesten.	0	0	0	0	0
Hjemmetjenesten, red. støttekontakter Færre søkere og vanskelig å rekruttere støttekontakter	-100	-100	-100	-100	-400
Hjemmetjenesten, omorganisering – innsparing 50 % st fagarbeider – flere oppgaver tillagt avdelingsleder.	-175	-175	-175	-175	-700
Hjemmetjenesten, omorganisering av medikamentadm. Sparer sykepleierressurs ved å kjøpe ferdige multidoser. Brukerne må betale for disse.	-133	-133	-133	-133	-532
Hjemmetjenesten, div. saldering Korreksjon av budsjettposter	-20	-20	-20	-20	-80
Hjemmetjenesten, reduksjon praktisk bistand Red. 1,5 årsv. - redusert tjenestetilbud/mindre omfang pr bruker	0	-678	-678	-678	-2034

8 Helse og omsorg

Hovedmålene for virksomheten, kvalitet og ressursbruk er beskrevet i felles omtale for helse omsorg og velferd (s. 32 og utover).

8.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Aurdalsheimen

Sykehjemmet har 60 plasser. Fra august 2011 er fordelingen slik: 16 korttidsplasser, hvorav 5 er bemannet av hjemmetjenesten, 24 ordinære plasser for langtidsopphold og 20 plasser forbeholdt mennesker med demenssykdom.

Sykehjemmet er gammelt og lite hensiktsmessig både som arbeidsplass og bosted. Storparten av rommene er uten bad.

Tallet på mennesker med ulike demenslidelser vil øke betraktelig framover, og vil være en stor utfordring for kommunen. Aurdalsheimen har nå 20 plasser øremerket denne gruppen. Plassene i sykehjemmet forbeholdes pasienter med langtkommen demens og/eller atferdsvansker, og som trenger døgkontinuerlig tilsyn. Bygningsmassen er mindre egnet for denne pasientgruppen, da de trenger oversiktlige omgivelser og mindre bofellesskap. Det stilles høye krav til kompetanse for å gi riktige og tilpassede tilbud til den enkelte. Dette må det tas hensyn til i videre planlegging.

Fagernes Legesenter

Lokalene huser i dag kommunale tjenester, interkommunale tjenester og spesialisthelsetjenester. Kommunen har i dag åtte fastleger og én turnuslege. Hjelpepersonellet er kommunalt tilsatt og fastlegene er privatpraktiserende leger med kommunalt tilskudd og avtale.

Legetjenesten ser klart behovet for et nært samarbeid med andre samarbeidspartnere til beste for både pasient og de som skal yte tjeneste. Fastlegene prioriterer å bruke store ressurser på tverrfaglig samarbeid. Eksempler på samarbeidspartnere er NAV, andre kommunale virksomheter og fagpersoner, ansvarsgrupper mm.

På grunn av få ledige plasser på fastlegenes liste utredes nå mulighetene for å øke med én fastlegehjemmel. Andel fastleger vil være viktig i forhold til samhandlingsreformens utfordringer med at helsetjenester i økende grad skal gis lokalt. Utfordringen er plassproblemer så lenge legesenteret bruker sine arealer til interkommunal legevakt og spesialisthelsetjenester.

Valdres interkommunale legevakt (VIL)

Valdreskommunene har felles legevakt fra kl 22-08, samt alle helger fra fredag kl 15 til mandag kl 08. Det er felles legevakt i alle høytider. Denne utføres fra Legevaktsentralen på Fagernes legesenter. Fra kl 15-22 fra mandag til torsdag er regionen delt i 3 legevaktdistrikter der Øystre Slidre og Nord-Aurdal utgjør et distrikt, Vestre Slidre og Vang et annet, og Etnedal og Sør-Aurdal et tredje.

Det er i 2011 utredet mulighet for felles legevakt for Valdres alle dager, med mulig oppstart i løpet av 2012. Saken skal behandles politisk

Det blir sannsynligvis innført nytt sekssifret legevaktsnummer for hele landet fra 2012. Slik det kan se ut til vil Valdres kunne bli oppkoblet felles via VIL. Dette nummeret skal benyttes når en har behov for øyeblikkelig legehjelp 24 timer i døgnet. Legevaktsentralen videreformidler da til lokalt legekantor på dagtid.

Legevaktsentralen ivaretar oppgaver som mottakssentral for kommunale og private trygghetsalarmer, andre private alarmer (brann og tyveri). Dette blir det mindre av da alle brannalarmer etter hvert går til 110-sentral. Vaktsentralen har også oppgave som målestasjon for meteorologisk institutt. Ved innflytting i nytt bygg vurderes det om disse tilbudene bør falle bort, og sentralen vil være en ren legevaktsentral knyttet opp mot helserelaterte oppgaver. Nytt nasjonalt nødnett kommer i 2012 og kan få konsekvenser for rutineene ved vaktsentralen og interkommunal legevakt.

Pasientbehandlingen ved legevakt foregår i lokalene til Fagernes Legesenter. Dette gir en uheldig blanding av legesenterets og VILs utstyr og forbruksmateriell. Legevakta har også felles datasystem og journalsystem med Fagernes Legesenter, hvilket ifølge dataforskriftene ikke er tillatt. Nytt lovverk gir grunn til å tro at det vil bli vedtatt en legevaktforskrift som vil pålegge kommunene en kvalitetsheving av legevaktjenesten.

Valdres Lokalmedisinske Senter (VLMS)

VLMS har et omfattende medisinsk spesialisttilbud til befolkningen i Valdres. Tilbudet i 2011 omfatter 9 spesialisthelsetjenestetilbud, samt ortopedingeniør, røntgen og dialyse. Dette foregår i legesenterets underetasje. I nytt bygg med bedre plass er det en målsetting at disse tjenestene kan bygges ut og omfatte flere spesialisthelsetjenester.

Valdres Fødestogo

Fødestogo er også et spesialisthelsetjenestetilbud i VLMS med avdelingsoverlege ved fødeavdeling SI Gjøvik som fagansvarlig. Det har i lengre tid vært store utfordringer knyttet til rekruttering av kvalifisert jordmor. Fra september 2011 lyktes det å få full dekning etter at 100 % stilling ble lyst ut. Det betyr likevel at ordningen fortsatt er sårbar på grunn av få personer, 4, i turnus.

Styret i Sykehuset Innlandet HF vedtok i august 2011 at tilbudet om planlagte fødsler skal opprettholdes i Valdres, men at dette flyttes inn i nytt VLMS. Barnepleierstillinger omgjøres da til jordmorstillinger og vaktbelastningen og sårbarheten i systemet blir mindre. Samdriftsfordelene med andre interkommunale tjenester i bygget gjør at det kan gjennomføres. Det vil da fortsatt bli mulig å føde på Fagernes etter fastsatte kriterier og forutsatt at jordmødrene har riktig kompetanse. Barseltilbudet for de som føder på sykehus faller bort.

8.2 Stillingsramme

HELSE OG OMSORG	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Aurdalsheimen	58,12	55,83	-2,29	Færre langtidsplasser
Aurdalsheimen, vaskeri	1,60	1,69	0,09	Teknisk endring
Legetjenesten	18,21	18,26	0,05	Økning legevaktsjef
Fødestogo	7,36	8,49	1,13	Økning 1 jordmor+endr arb.tidsbestemmelser
HELSE OG OMSORG	85,29	84,27	-1,02	

8.3 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Helse og omsorg	37 351	36 775	37 098	36 893	37 630	37 767

8.4 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Aurdalsheimen, inntektsøkning brukerbetaling Økning basert på erfaringstall	-400	-400	-400	-400	-1 600
Helse og omsorg, avvikle vaskeritjenester for hjemmeboende Tilbudet om å vaske tøy for beboere i omsorgsboliger avvikles. Netto innsparing.	-104	-104	-104	-104	-416
Aurdalsheimen, redusert avdelingslederstilling Felles avdelingsleder for hjemmetjenesten og institusjon for demente. Leder får mange medarbeidere som sitt ansvar. Iverksetting ultimo 2012.	-50	-642	-642	-642	-1 976
Aurdalsheimen, økning kostpenger ansatte Ansattes betaling for drikke økes, ikke økt på 10 år.	-68	-68	-68	-68	-272
Aurdalsheimen - div innsparinger Korreksjon av flere budsjettposter	-143	-143	-143	-143	-572
Aurdalsheimen - økt betaling mat hjemmeboende Økt inntekt, i hovedsak basert på regnskapstall 2011, men også som følge av økte satser.	-263	-263	-263	-263	-1 052
Stønad til helsetjenster i annet EØS-land Plikt alle kommuner har. Usikkert tall basert på erfaring 1. kvartal 2011.	5	5	5	5	20
Interkommunal legevakt, medisinsk utstyr Bruttobeløp – ikke budsjettert tidligere	10	10	10	10	40
Økning legevaktsjef Fra 4 – 6 timer/uke pga flere oppgaver (fordeles på kommunene i samarbeidet).	105	105	105	105	420
Vaktsentralen, redusert inntekt private alarmer Tyverialarmer som nå går til priv. vaktelskap	52	252	852	852	2 008
Turnuslege, økt inntekt Kommunen får inntekten fra egenandel ved konsultasjoner hos turduslege, økning basert på erfaringstall.	-290	-290	-290	-290	-1 160
Legesenteret, div. innsparinger Korreksjon av flere budsjettposter	-56	-56	-56	-56	-224
Legesenteret økning i linjeleie (data) Prisøkning	15	15	15	15	60
Interkommunal legevakt, husleie Kommunen begynner å kreve inn husleie for legevakten. Brutto utgiftsøkning for tjenesten, fordeles på alle kommunene i samarbeidet. Tilsvarende inntektsøkning på kommunale bygg.	109	109	109	109	436

9 Miljøarbeidertjenesten

Hovedmålene for virksomheten, kvalitet og ressursbruk er beskrevet i felles omtale for helse omsorg og velferd (s. 32 og utover).

9.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

I perioden 2009 – 2011 har virksomhetsområdet gjennomført store driftstilpasninger og fått en mer tilpasset og rasjonell drift, samtidig som den faglig kvaliteten i tjenesten har økt.

Tilsyn og hjemmesykepleie er en rettighetsbasert tjeneste, og behovet for tjenester på natt har økt i 2011. Økningen tilsvarer ca. 0,5 årsverk. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er også en rettighetsbasert tjeneste. Det har i 2011 vært en øking i nye vedtak. Dette har medført økte utgifter på ca. kr. 220.000. Bruk av BPA utløser også statstilskudd etter søknad, for 2011 har kommunen mottatt kr. 100 000.

9.2 Stillingsramme

MILJØARBEIDERTJENESTEN	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Administrasjon	1,76	2,00	0,24	Teknisk endring
Vesle Tveit	18,84	18,84		
Lia	11,68	11,96	0,28	Teknisk endring
Leira	22,37	22,37		
Aktivitetsheten	5,68	5,38	-0,30	Overføres Aurdalsheimen
MILJØARBEIDERTJENESTEN	60,33	60,55	0,22	

9.3 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Miljøarbeidertjenesten	30 054	14 939	22 994	22 994	22 994	22 994

9.4 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Tilskudd ressurskrevende tjenester - reduksjon Færre brukere det kan søkes refusjon på.	327	327	327	327	1 308
Vertskommunetilskudd, reduksjon Det er en reduksjon av antall innbyggere som utløser vertskommunetilskudd.	874	874	874	874	3 496
Miljøarbeidertjenesten, økt kjøp av tjenester BPA Søkere som er berettiget brukerstyrt personlig assistent (BPA) (netto inkl. tilskudd ressurskrevende tjenester til dette tiltaket) .	1 844	1 844	1 844	1 844	7 376
Miljøarbeidertjenesten, div saldering Økte inntekter og reduksjon av flere utgiftsposter	-721	-721	-721	-721	-2 884

10 NAV Valdres

10.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

De overordnede mål for Arbeids- og velferdsetaten er:

- Rett tjeneste og stønad til rett tid
- Flere i arbeid og aktivitet, færre på stønad
- Et velfungerende arbeidsmarked med høy yrkesdeltakelse
- God service og veiledning tilpasset brukernes forutsetninger og behov
- En helhetlig og effektiv og brukerorientert arbeids- og velferdsforvaltning

Arbeids- og velferdsetaten skal motvirke at brukere har lengre stønadsløp enn nødvendig og bidra til at de raskest mulig kommer i arbeid/aktivitet. Det skal gjøres ved å gi målrettet bistand til prioriterte grupper og foreta jevnlig oppfølging av den enkelte. Etaten skal ha et konstruktivt samarbeid med bedriftene for å inkludere flere i arbeid og for at rekruttering av arbeidskraft skal bli enklest mulig for bedriftene.

I møte med brukerne skal NAV opptre enhetlig og koordinert, og sette brukernes behov i sentrum. Det handler blant annet om service, respekt, informasjon, tilgjengelighet, kompetanse og et godt tilpasset tjenestetilbud. Det skal legges til rette for at bruk av etatens selvbetjeningsløsninger blir brukernes førstevalg, samt at brukerne skal få raskere svar på sine telefonhenvendelser.

Status og sentrale utviklingstrekk for Arbeids og velferdsetaten er:

Endringstrykket fortsetter i 2012, med krevende reformer, økt antall brukere som det forventes oppfølging av, og ny organisasjonsstruktur i Valdres.

I tillegg til den løpende brukersamhandlingen vil det medføre store utfordringer med å sikre tilstrekkelig kvalitet i vedtaksproduksjon og tjenesteyting. Vi ser at organisasjonsendringene i NAV vil redusere denne sårbarheten på sikt, men forventer ikke synlige resultater av dette før andre halvår i 2012.

Vi har ellers utfordringer når det gjelder mangelfull kompetanse på fag- og datasystemer, samt mangelfull markedskunnskap, markedsfokus og involvering av alle medarbeidere i markedsarbeidet.

En viktig oppgave blir ellers å legge forholdene best mulig til rette for å forebygge internt sykefravær og for å sikre at de ansatte opplever engasjement og mestringsevne.

Med bakgrunn i prioriteringer i Mål- og disponeringsbrevet fra NAV Oppland, og risikovurdering for NAV Valdres, har NAV Valdres vedtatt å prioritere iverksetting/ gjennomføring av risikoreducerende tiltak på følgende områder:

- Intern struktur ved ny organisering av NAV kontorene, og gjennomgang av rutiner og kvalitetssikring av brukeroppfølging i NAV.
- Kompetanse på fag- og datasystemer (gjelder generelt).
- Veilederkompetanse.
- Synlig samfunnsaktør og markedskunnskap, markedsfokus og involvering av alle medarbeidere i markedsarbeid.

- Kunnskap om og aktiv bruk av virkemidler.
- Feil/mangelfull registrering.
- Oversikt over beholdningen innefor ulike målgrupper.
- Telefoni og selvbetjeningsløsninger for bruker.
- Systematikk i sykefraværarbeidet på individnivå.

Etablering av vertskommunemodell

Fra 01.01.2012 etableres det et formalisert og tettere samarbeid mellom kommunene med hjemmel i kommunelovens § 28. Det er p.t.⁹ 5 av kommunene som har vedtatt å delta i dette samarbeidet.

Vertskommunemodellen gjør det mulig å samarbeide på tvers av kommunegrensene om å yte de kommunale tjenestene i NAV. Omorganiseringen er basert på en evaluering av dagens organisering av NAV i Valdres. Den nye organiseringa legger til rette for bedre oppfølging av brukerne og en forbedring av sosialtjenesten. Den legger til rette for samarbeid om ytelsen av de kommunale tjenestene på tvers av kommunegrensene, for å gjøre sårbarheten til de små kontorene mindre og gi bedre rammer for ledelse av virksomheten.

Nord-Aurdal blir vertskommune.

10.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Her gis en kortfatta oversikt over noen sentrale KOSTRA-tall som viser noe om kvalitet på tjenestene og om produktivitet/enhetskostnader.

Sosialtjenesten		Nord-Aurdal 2009	Nord-Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør-Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune-gruppe 11 2010	Gj.snitt landet u. Oslo 2010
Kvalitet									
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 mnd eller mer i %	26	27	24	26	21	24	37	27	26
Gjennomsnittlig stønadslengde enhet: mnd	3,8	3,9	3,8	3,9	3,6	3,5	5,0	4,0	3,7
Prioritering									
Netto driftsutgifter til sosialtj pr innbygger	1 161	1 687	1 675	253	1 201	1 555	1 799	1 352	1 522
Andel netto driftsutgifter til sosialhjelp	43,5	50,1	49,7	136,0	35,9	55,0	56,8	49,0	50,3
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter	3,1	4,2	4,2	0,6	2,5	3,7	5,0	3,3	4,0
Dekningsgrader									
Andel sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	2,7	3,5	3,9	2,2	3,3	4,3	3,3	2,6	2,5
Årsverk i sosialtjenesten pr 1000 innbygger	0,93	0,75	0,62	0,94	0,92	0,55	1,35	0,74	0,94
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66	3,9	5,2	5,8	3,3	5,3	6,8	4,9	4,1	3,8
Produktivitet/enhetskostnader									
Brutto driftsutgifter ps sosialhjelpsmottaker, i kr	53 306	58 804	50 476	76 317	42 317	44 584	61 519	64 777	71 939
Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned	4 818	6 488	6 335	4 860	4 175	5 841	6 275	6 601	6 363

⁹ 11.11.2011

Bemanningen i NAV Valdres Nord-Aurdal er lav, og Nord-Aurdal kommune har forholdsvis mange som mottar sosialhjelp sammenlignet med andre kommuner, kommunegruppe 11 og landsgjennomsnitt.

Et annet forhold som bør belyses er at netto driftsutgiftene til sosialtjenesten per innbygger ligger over kommunegruppa og gjennomsnittet for landet, samtidig som brutto driftsutgiftene per sosialhjelpsmottaker er lavere.

På Kostra sine parametere på kvalitet i sosialtjenesten, gjennomsnittlig stønadslengde, har Nord-Aurdal kommune en positiv trend og ligger under snittet for kommunegruppa.

10.3 Stillingsramme

Tabellen viser antall årsverk Nord-Aurdal kommune blir arbeidsgiver for i vertskommune-modellen. I tillegg har NAV Valdres statlige ansatte. Antallet årsverk i Nord-Aurdal kommune øker som følge av at kommunalt tilsatte i samarbeidskommunene blir ansatt i vertskommunen. Stillingsrammen forutsetter at alle kommunene i Valdres deltar i samarbeidet. Dersom Vestre Slidre vedtar å ikke delta, blir antallet årsverk ansatt i Nord-Aurdal kommune, lavere.

NAV	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
NAV (ansatte i kommunen)	5,10	15,30	10,20	Ny organisering fra 1/1-12; interkommunalt samarbeid
NAV	5,10	15,30	10,20	

10.4 Økonomiske hovedtall

Tabellen viser netto budsjettamme for NAV Valdres (1000 kr). Dette er en netto ramme som viser Nord-Aurdal kommunes andel av de kommunale kostnadene ved drift av NAV-kontoret og tiltaksbudsjettet i Nord-Aurdal. Tiltaksbudsjettet inneholder kostnadene ved de kommunale tjenestene, sosialhjelp, kvalifisering og tilbud til personer med rusproblemer.

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
NAV	7 934	9 351	10 249	10 249	10 249	10 249

11 Familiens hus

11.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Hovedmålene for virksomheten er beskrevet i felles omtale for helse, omsorg og velferd (s. 32).

Barnevern

Barnevernet viderefører arbeidet som ble satt i gang med etableringen av interkommunal barneverntjeneste i juli 2010. Det interkommunale barnevernet har gjennom felles kompetanseheving og større fagmiljø, etablert en tjeneste som i større grad enn tidligere mestrer å gå inn i enkeltsaker av alvorlig karakter. Prioriteringer som følge av dette, samt den statlige styrkingen (opptrappingen) av det kommunale barnevernet, medfører at tjenesten i dialog med samarbeidskommunene vil ha en prosess på hva en sterkere barneverntjeneste i Valdres skal være. Dette med tanke på ivaretagelse av forebyggende perspektiver, og samhandling med øvrige kommunale tjenester.

Forebyggende helsearbeid

Avdeling forebyggende helsearbeid (helsesøstertjenesten) er sentral i forhold til gjennomføringen av nye målsettinger gjennom kommunens satsning på folkehelsearbeid. Som en del av det forbyggende helsearbeidet vil en forsøke å etablere et tilbud med hjemmekonsulent fra helsestasjonen. Dette er beskrevet som et nytt tiltak i "*Kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester*" innen kommende økonomiplanperiode. Sammenlignet med andre kommuner har Nord-Aurdal færre årsverk innen forebyggende helsearbeid, men ny skolestruktur medfører færre oppmøtesteder for helsesøstrene og dermed frigjøres mer tid til faglige oppgaver.

Frisklivs-/ folkehelsearbeid

Gjennom kommunens satsing på folkehelsearbeid har avdeling Hab/ rehab etablert Frisklivs-sentral. Fra 2012 vil ordningen med treningsgrupper og treningskontakter utvikles videre med tanke på å forebygge sykdom hos mennesker som er i målgruppens risikosoner. Den tverrsektorielle folkehelsekomitéen vil arbeide videre med folkehelse som fokus i Nord-Aurdal kommune. Folkehelsekoordinator vil arbeide med forankring av målsettingen om at folkehelsekomitéens arbeide i stor grad gjelder for beslutninger som tas på andre kommunale områder enn de tradisjonelle helsetjenestene. De fastlønnede fysioterapeutene vil fra 2012 arbeide etter henvisningsskjemaer. Ordningen er innført for at kommunen i større grad skal gis anledning til å evaluere prioriteringer ut fra tilbakemeldte behov.

PPT

Tjenesten har de senere årene møtt store utfordringer med rekruttering av medarbeidere. Sammen med riktige prioriteringer, samhandlingsrutiner med skoler, barnehager og øvrige tverrfaglige samarbeidsparter blir rekrutteringsarbeid et viktig innsatsområde de nærmeste årene. Tjenesten samhandler nå med grunnskolen for å se på kvalitative tiltak for å få ned antall enkeltvedtak på spesialpedagogiske tiltak. Den interkommunale PP- tjenesten er fra september 2011 samlokalisert med Felles barneverntjeneste i Valdres. Nord-Aurdal kommune har fått omstillingsmidler fra Fylkesmannen i Oppland for gjennomføring av en god samlokaliseringsprosess mellom PPT og barnevernet. Midlene vil bli benyttet for etablere en god samhandling mellom tjenestene som arbeider med særlig utsatte barn og unge.

Psykisk helsearbeid

Tildeling av tjenester fra avdeling psykisk helsearbeid planlegges lagt til Tildelingskontoret fra 2012. Dagtilbudet innen psykisk helse (Tufta) flyttes til Leira, jf sak FS 57/11.

Tilrettelagte tjenester for barn og unge med nedsatt funksjonsevne

I avdeling Tilrettelagte tjenester for barn og unge med nedsatt funksjonsevne er det utredet nye løsninger for hjemmebasert bistand. Etterspørsel fra målgruppen har de senere år vist at det er behov for familieveiledning. Dette søkes ivarettatt gjennom omstilling av turnus, slik at familieveiledning blir en tjeneste som kan serviceerklæres, og søkes på.

Tverrfaglig team

Nord-Aurdal kommune har etablert tverrfaglig team. Teamet består av en basisgruppe fra PPT, barnevern, psykisk helsearbeid og helsestasjonen. Basisgruppa besøker alle skoler og barnehager 4 ganger i året. Ut fra rammebetingelser og målsettinger med arbeidet vil kommunen evaluere hyppigheten av møtene fra 2012. Evalueringen gjøres med utgangspunkt i bevarelse av teamets målsettinger.

Epleby

Ungdomsklubbens hovedmål er å gi ungdom i alderen 13 – 19 år mulighet for positiv aktivitet i sin fritid. Stillingen som kommunalt ansatt miljøarbeider fjernes etter 1. halvår 2012. I denne perioden vil det bli arbeidet for at foreldre og andre frivillige kan drive klubben videre slik at klubben fortsatt kan tilby ungdommene aktiviteter og voksenkontakt som stimulerer til utvikling av solidaritet, selvstendighet og samarbeidsvilje, samt være med i det forebyggende arbeid mot rus. Det er sentralt for det kvalitative innholdet i ungdomsklubbtilbudet at flere foreldre og frivillige engasjerer seg, og deltar i klubbdriften i fremtiden.

Frivilligsentralen

I frivilligsentralen arbeides det ut fra aktivitetsplanen vedtatt av sentralens styre. Hovedmålsettingen er å være en pådriver for frivillige tiltak for å utløse flere frivillige timer. Ved siden av å være en ressursentral for frivillig innsats har frivilligsentralen en viktig funksjon som møteplass for frivillige, og andre innbyggere i kommunen. For å lykkes med hovedmålsettingene må aktivitetene være forankret hos de frivillige som skal være ansvarlige for gjennomføringen.

Krisesenter, og SMISO (Støttesenteret mot incest og seksuelle overgrep)

Fra 2012 vil Nord-Aurdal kommune, sammen med de øvrige Valdreskommunene, samarbeide med krisesenteret på Hønefoss. Valdreskommunene er også tilknyttet SMISO. Det arbeides for at krisesenteret og SMISO skal ha fysisk oppmøte i Valdres hver 14. dag.

Boligsosialt arbeid

I 2010 ble det utarbeidet Boligsosial handlingsplan, vedtatt i Kommunestyret 16.12.10. Med bakgrunn i omstillingene som er gjort, både i NAV og andre kommunale tjenester (herunder etableringen av tildelingskontoret), har vi erfart at behov for arbeidsprosesser og evalueringer i avdelingene har vært nødvendige i forhold til den opprinnelige planen. Fra 2012 vil Nord-Aurdal kommune være klare til å rullere/ oppgradere planen til kommunedelplan, slik det fremkommer av kommunestyrets vedtak fra 2010.

11.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Virksomhet —	Nord- Aurdal 2008	Nord- Aurdal 2009	Nord- Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør- Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune- gruppe 11 2010	Gj.snitt landet u. Oslo 2010
Kvalitet									
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år Enhet : Årsverk, barneverntjenesten	3	2,9	2,5	4,6	3,0	3,5	2,6	2,8	2,8
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst, Enhet : Prosent, helsesøstertjenesten	98	103	100	108	100	102	50	88	81
Prioritering									
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten Enhet : Kroner	4 881	4 777	4979	9 914	4 039	6 123	6 180	5 731	5 842
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år Enhet : Kroner	1 339	1 846	1 749	2 357	1 456	1 984	1 371	1 589	1 557
Dekningsgrader									
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år Enhet : Prosent	4	4,4	4,8	8,1	6	5,5	3,9	5	4,5
Årsverk i alt pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232 Enhet : Avtalte årsverk, forebyggende helsearbeid			91,5	149,7	181,8	154,8	99,2	135,5	114,3
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten Enhet : Avtalte årsverk	10,3	10,4	10,4	12,2	13,9	9	12,4	8,8	8,6
Produktivitet/enhetskostnader									
Andel undersøkelser med behandlingstid over tre måneder, prosent Enhet : Prosent, Barneverntjenesten	60	41,7	30	32,9	66,7	43,1	10,3	29,7	25,8
Brutto driftsutgifter per innbygger 0 - 5 år. Helsestasjons- og skolehelsetjeneste. Enhet : Kroner	5 318	7 408	6 874	11 101	6 779	10 642	6 004	7 234	6 290

Kvalitet: Det fremgår av tabellen at Nord-Aurdal kommune har færre årsverk med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år i barneverntjenesten enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, og landet utenom Oslo. Nord-Aurdal kommune gir alle nyfødte hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst. Dette er betydelig bedre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, og landet utenom Oslo.

Prioritering: Nord-Aurdal kommune har lavere netto driftsutgifter per innbygger 0 – 17 år innen barnevern enn gjennomsnittet for kommunegruppe 11, og landet utenom Oslo. Nord-Aurdal kommune har høyere netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste per innbygger 0-20 år enn gjennomsnittet for kommunegruppe 11, og landet utenom Oslo.

Dekningsgrad: Nord-Aurdal kommune har en noe lavere andel barn fra 0 – 17 år med barneverntiltak enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, men ligger over landsgjennomsnittet utenom Oslo. Nord-Aurdal kommune har en lavere andel årsverk innenfor forebyggende helsearbeid per 10 000 innbyggere 0 - 5 år enn alle kommunene det er relevant å sammenligne seg med. Nord-Aurdal ligger også lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, og landet utenom Oslo. Nord-Aurdal kommune har færre fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere enn flere av kommunene vi har valgt å sammenligne oss med, men har flere fysioterapiårsverk enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, og landet utenom Oslo.

Produktivitet/enhetskostnader: Nord-Aurdal kommune har en mindre andel barnevernundersøkelser med behandlingstid over 3 måneder i 2010 enn i foregående år. Andelen undersøkelser med behandlingstid over 3 måneder er lavere enn de fleste kommunene vi sammenligner oss med, men er høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, og landet utenom Oslo. Brutto driftsutgifter per innbygger 0 – 5 år, helsestasjons- og skolehelsetjeneste varierer relativt mye mellom kommunene vi har valgt å sammenligne oss med. Nord-Aurdal kommune har lavere brutto driftsutgifter per innbygger enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11, men ligger noe over gjennomsnittet i landet utenom Oslo.

11.3 Stillingsramme

FAMILIENS HUS	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Familiens hus adm inkl Frivilligsentralen	2,25	2,25		
Interkom barnevern	9,45	10,45	1,00	Vedtak KS 170211-tilskudd fra staten
Tilrettelagte tjenester	5,32	5,32		
Forebyggende helsearbeid	3,61	3,61		
Psykisk helsearbeid	6,10	6,10		
Rehabilitering	4,00	4,00		
Interkom PPT	8,25	8,25		
FAMILIENS HUS	38,98	39,98	1,00	

11.4 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Familiens hus	21 585	24 424	25 219	25 069	25 069	25 069

11.5 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Krisesenter og SMISO, tilskudd Betaling for krisesenter og incestsenter, ny avtale gir noe reduserte kostnader.	-5	-5	-5	-5	-20
Frivilligsentralen, økt inntekt Gjelder kafédriften	-100	-100	-100	-100	-400
Familiens hus, avvikling stilling ungdomsklubb Avvikle den kommunale stillingen etter 1. halvår. Klubben må driftes av foreldre og andre frivillige.	-95	-245	-245	-245	-980
Barnevern og PPTV, redusert husleie Tjenestene er samlokalisert og husleiekostnadene redusert.	-425	-425	-425	-425	-1 700
Interkommunalt barnevern, statstilskudd til økt bemanning Midler kanalisert gjennom fylkesmannen – 1 årsverk	-650	-650	-650	-650	-2 600
Barneverntiltak i hjemmet, økning Konsekvensjustering av faktisk tiltaksbudsjett	40	40	40	40	160
Barneverntiltak utenfor familien, økning Flere akutt plasseringer enn tidligere	1 285	1 285	1 285	1 285	5 140

Barnevern, omstilling fra faglig til merkantil ressurs 20 % st er omstilt fra faglig arbeid til merkantilt	-7	-7	-7	-7	-28
Familiens hus - tilrettelagte tjenester ny turnus Redusert 10 % st. – liten konsekvens	-42	-42	-42	-42	-168
Tilrettelagte tjenester, reduksjon i omsorgslønn Nye søknader vurderes strengere	-146	-146	-146	-146	-584
Familiens hus, kutt skolehelsetjenesten Red. resten av miljøarbeiderstilling (50%) – redusert tilbud til elevene på NAUS.	-220	-220	-220	-220	-880
Familiens hus, andre salderinger Redusert div. poster – bl.a. kursbudsjetter	-379	-379	-379	-379	-1 516
Psykisk helsearbeid, hjemmelsoverføring fra hjemmetjenesten Reversering av en tidligere overføring av stilling fra psykisk helsearbeid til hjemmetjenesten.	0	0	0	0	0
Familiens hus, psykisk helse, redusert støttekontakt Strengere prioritering av søknader/ redusert tilbud	-30	-30	-30	-30	-120
Familiens hus, psykisk helse, red anna lønn Ekstrahjelpbudsjettet er redusert – færre akuttiltak	-130	-130	-130	-130	-520
Rehabilitering, div. justeringer Korreksjon av budsjettet	2	2	2	2	8
Frisklivsentralen, økte inntekter Egenandel fra brukere	-26	-26	-26	-26	-104
Fysio- og ergoterapi, korreksjon for driftstilskudd I samsvar med gjeldende satser.	-201	-201	-201	-201	-804
Familiens hus, reduksjon 50% ergoterapeut Fjerning av tilbudet i virksomhetsområdet – redusert tilbud til innbyggerne.	-258	-258	-258	-258	-1 032
Familiens hus, PPTV, kutt merkantil stilling Fagpersoner må utføre merkantile oppgaver.	-213	-213	-213	-213	-852

12 Eiendom og kvalifisering

Virksomheten omfatter:

- Interkommunal flyktningetjeneste
- Opplæring for fremmedspråklige og voksenopplæring
- Drift, vedlikehold og renhold av kommunale bygg
- Eiendomsforvaltning
- Innkjøp av strøm
- Administrativ kontakt for Nord-Aurdal kirkelig fellesråd

12.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Hovedmål

- Økt tilstedeværelse – sykefravær 7%
- Skaffe faglært arbeidskraft til vedlikehold bygg.
- Energi økonomisering /overgang til fornybar energi
- Faglig og godt kvalifiseringsløp for fremmedspråklige
- Individretta opplæring
- Arealreduksjon

Forslag til salg av eiendommer Nord-Aurdal kommune (kryss på 2012 innebærer salgsfullmakt til rådmannen):

Eiendommens navn	2012	2013	2014	Kvm. bygg
Boligtomt Vestringsbygda	X			
Boligtomt Aurdal	X			
Boligtomt Ulnes	X			
Boligtomt Bjørge	X			
Krokabakkadn 3 ¹⁰	X			350
3 boliger Øvrevegen	X (3)			600
Aurdal skole	X			2171 ¹¹
Gymsal Aurdal skole	X			
Leira gamle skole	X			750
Kommuneskogen		X		
Uteseksjonstomta	X			
Totalt				

Boligtomter: Eksisterende boligtomter er det liten interesse for. Stor etterspørsel etter tomter i Fagernesområdet

Boliger Øvrevegen: Nåværende leietakere flytter til Leira i februar.

Gymsal Aurdal skole: Solgt i 2010, overdras i 2012¹².

¹⁰ Jfr. Formannskapet, sak 057/11.

¹¹ Gymsal og skoledel til sammen

¹² Jfr. Formannskapet, sak 065/11.

Kommuneskogen – utbygging Liafossen: Hvilken rolle kommunen skal ha i selve utbyggingen kommer til avgjørelse i nærmeste fremtid. Kommunen har lagt inn forslag til godkjenning av 6 tomter i reguleringsplan. Erstatning for frivillig vern utbetales i 2012. Dersom MIS-registrering blir avklart og salg blir aktuelt i løpet av 2012, vil rådmannen fremme egen sak om det.

Uteseksjonstomta: Reguleringsendring pågår. Interesserte kjøpere har meldt seg.

Status

- Høy gjennomsnittsalder - høyt sykefravær.
- Stor og gammel bygningsmasse, stort behov for vedlikehold
- Ny teknologi nybygg krever god fag kompetanse hos ansatte
- Utfordringer knytt til strukturelle endringer
- Høyt strømforbruk
- Dårlige lokaler for ansatte

Sentrale utviklingstrekk

- Mangel på sentrumsnære boligtomter og næringsareal.
- Forskrift om energimerking av bygg gjeldende fra 1.7.2010
- Redusere CO2 utslipp
- Overgang til fornybar energi
- Utvikling i arealet av kommunens eiendomsmasse (eid), kvm:

2012	2013	2014	2015
60 341	57 985	57 985	56 444

Nord-Aurdal kirkelig fellesråd

Hovedmål

- Økt informasjon og fokus på kremasjon
- Oppgradering orgel Aurdal kirke:
- Prosjektering/ utvidelse Tingnes kirkegård
- Grunnundersøkelser og parkeringsplass Skrautvål
- Ivareta en god dugnadsånd

Status

Nord-Aurdal kommune har ansvar for gravferdsforvaltningen, men har satt bort dette arbeidet til Nord-Aurdal kirkelig fellesråd. Kirkebygget og innbo, herunder orgel, tilhører soknet. Kommunen eier tomten som kirken står på.

Tiltaket kirkelig fellesråd og andre trossamfunn i avsnitt 12.4 nedenfor utgjør ikke et nytt tiltak, men hele tilskuddet. Kr 3 970 000 av dette går til kirkelig fellesråd. I dette tilskuddet ligger 150 000 kr til forprosjektering av utvidelsen av kirkegården på Tingnes¹³.

Kirkelig fellesråd har gjort oppmerksom på at det er planlagt bispevisitas i Nord-Aurdal i 2012 og har bedt om at budsjettet tar høyde for kostnadene med dette. I tillegg har kirkelig fellesråd bedt om kr 1 075 000 til renovering av orgelet i Aurdal kirke, grunnundersøkelser og

¹³ Tilskuddet til fellesrådet ble økt med 150 000 kr til dette formålet i den politiske behandlingen av økonomiplanen.

parkeringsplass ved Skrautvål kirke, minigraver for kirkegårdene og prosjektering av utvidelse av Tingnes kirkegård.

Forutsetningen for denne økonomiplanen er at kirker og religiøse formål finansieres ved rammebevilgningen. Det er ikke funnet rom for de nevnte tiltakene i økonomiplanperioden ut over det fellesrådet selv finner plass for innenfor rammebevilgningen.

12.2 Stillingsramme

EIENDOM OG KVALIFISERING	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Flyktninger	4,44	4,44		
Interkom flyktningtjeneste	3,25	3,25		
Eiendom	12,20	12,20		
Renhold	19,87	19,87		
Eiendomsforvaltning	0,50	0,50		
EIENDOM OG KVALIFISERING	40,26	40,26		

12.3 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Eiendom og kvalifisering	26 823	24 179	20 421	19 064	18 602	18 139

12.4 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Kvalifisering Per capitatilskudd-økt inntekt	-100	-100	-100	-100	-400
Kvalifisering Grunntilskudd - økt inntekt	-420	-420	-420	-420	-1 680
Opplæring fremmedspråklige Færre elever fra Schengen	55	55	55	55	220
Flyktninger – driftsøkninger	64	64	64	64	256
Flyktninger - reduksjon av driftkostnader	-85	-85	-85	-85	-340
Kvalifisering - reduksjon introduksjonsstønad Kvalifiseringsløp gjennomføres på under 2 år	-220	-220	-220	-220	-880
Kvalifisering - reduksjon utstyr i bolig	-80	-80	-80	-80	-320
Kvalifisering - reduksjon stillingshjemmel	-91	-91	-91	-91	-364
Kirkelig fellesråd og andre trosamfunn, driftstilskudd Total støtte til fri disposisjon til investeringer, renoveringer og drift	3 897	3 897	3 897	3 897	15 588
Kirkelig fellesråd, driftstilskudd utv. kirkegård Driftstilskuddet til Kirkelig fellesråd er økt for at fellesrådet kan gjennomføre forprosjekt for utvidelse av kirkegården på Tingnes	150	0	0	0	150
Eiendom - økning i drifts- og vedlikeholdsavd.	697	697	697	697	2 788
Eiendom - drift og vedlikehold Intensivert vedlikehold	758	758	758	758	3 032
Drift og vedlikehold Reduksjon i husleie Fladsrudbygget, jf. FS 057/11	-12	-12	-12	-12	-48
Drift og vedlikehold - nedleggelse av skoler	-365	-536	-536	-536	-1 973
Drift og vedlikehold - generell innsparing	-677	-677	-677	-677	-2 708
Eiendom - innsparing drift v/salg Øvrevn	-64	-64	-64	-64	-256
Eiendom - renhold økte utgifter	66	66	66	66	264
Eiendom - renhold Fladsrudbygget, FS 057/11	-33	-66	-66	-66	-231
Eiendom – renhold - nedleggelse fra skole	-403	-628	-628	-628	-2 287
Reduserte husleieinntekter	580	580	580	580	2 320
Økte husleieinntekter omsorgsboliger, Leira Leieinntekter i nybygde omsorgsboliger	-550	-550	-550	-550	-2 200
Eiendomsforvaltning, leieinnt. interkommunal legevakt Det har tidligere ikke vært betalt husleie for interkommunal legevakt.	-109	-109	-109	-109	-436
Eiendomsforvaltning - økning leieinntekter	-462	-925	-1 387	-1 850	-4 624
Eiendomsforvaltning – økt avvirkning Kommuneskogen	-435	-435	-435	-435	-1 740
Eiendomsforvaltning - reduksjon vedlikehold skogsvei og grøfter	-100	-100	-100	-100	-400
Økning strømkostnader	1 471	1 471	1 471	1 471	5 884
Kraft-reduisert strømkostn ved salg av eiendom mm	-344	-659	-659	-659	-2 321

13 Teknisk drift

13.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Hovedmål:

- Redusere lekkasjer på vannforsyningsnettet
- Redusere innlekking på avløpsnettet
- Opprusting av vegnettet
- Trafikksikkerhetstiltak
- Starte med etablering av driftsovervåkingssystem
- Gjennomføre vernerunder på alle arbeidsplasser
- Gjennomføre medarbeidersamtaler med samtlige medarbeidere
- Planlegging av nye lokaler for uteseksjon/brannvesen
- Utrykningstøy (klær og hjelmer)
- Utskifting av materiell (stigebil)
- Økt tilsynsaktivitet (gass og farlig stoff)
- Økt bistand i byggesaker

Sentrale utviklingstrekk:

Det siste året har det blitt fokusert mye på klimaendringer. Dette øker fokuset på forsikring og følgeskader av flom, vannlekkasjer og ødelagte veger. Dette medfører økte krav til driftskompetanse og kontroll av eget vann- og avløpsnett .

På avløpssektoren er det kommet nye avløpsforskrifter. Det blir stilt strengere krav til prøvetaking og kontroll av utslipp fra renseanleggene som medfører behov for økt kompetanse for driftsoperatørene.

Vann og avløpsanleggene viser et betydelig investeringsbehov i form av høydebasseng for vann i tillegg til oppgradering av avløpsnettet. Det er satt opp en prioritering for rehabilitering i perioden 2011 – 2014. Fylkesmann har satt som krav at kommunen må redusere innlekking på avløpsnettet i forbindelse med utslippstillatelsen for Fagernes/Leira renseanlegg.

Kommunen mangler et driftsovervåkingssystem for VA-anleggene. Dette ble påpekt av fylkesmann ved tilsyn i 2010. Et slikt system vil øke driftssikkerheten for vannforsyningen og redusere risikoen for unødvendige forurensninger fra avløpsanleggene.

Kommunen har ca 80 km med kommunale veger inkl. gangveger/fortau med variabel standard. Det er et betydelig etterslep på vedlikehold av kommunens vegnett. Nødvendige midler for å oppnå en tilfredsstillende standard på vegnettet/ta igjen etterslep på vedlikehold antas å være 4 mill. kroner i året i en tiårsperiode. En slik oppgradering vil øke trafikksikkerheten. Slike bevilgninger ble gjort i 2007, 1.9 mill, 2008. 2.mill, 2009, 3 mill. og 2010,4 mill, mens nivået på vedlikehold fra og med 2011 i økonomiplanen er satt til 2 mill. kroner i året.

Effektiviserende tiltak som vil redusere driftsutgiftene:

- Satsing på rehabilitering av VA-nett vil redusere driftsutgiftene på vann- og avløps-sektoren. I dag er det store problemer med innlekking på avløpsnettet og utlekking på vannledningsnettet. Rehabilitering er innarbeidet i investeringsbudsjettet, se s. 74.
- Felles driftsovervåkning på VA-anlegg reduserer behovet for tilsyn av anleggene. Drift-sikkerheten blir bedre og tiden en bruker på leting etter lekkasjer vil bli betydelig redusert.
- Felles driftssentral for brann-/feiervesen og uteseksjon vil redusere kostnadene på teknisk drift ved bedre utnyttelse av utstyr og bemanning samt sparte utbyggingskostnader og driftskostnader.
- Oppgradering av kommunale veger med økt andel faste dekker vil redusere driftsutgiftene og øke trafikksikkerheten. Opprusting av kommunale veger er innarbeidet i investeringsbudsjettet, se s. 75.

13.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Rammeområde Teknisk/Eiendom/Areal og næring	Nord- Aurdal 2008	Nord- Aurdal 2009	Nord- Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør- Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune- gruppe 11 2010	Gj.snitt landet utenom Oslo
Dekningsgrad									
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger	10,50	10,60	10,60	12,70	14,90	10,70	8,10	12,50	8,70
Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.	16	16	16	..	19	..	11	10	12
Produktivitet/enhetskostnader									
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern	69 603	70 485	76 426	77 129	66 489	93 906	111 627	83 636	115 779
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	3482	4005	4131	3450	3587	..	1752	2733	2796
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	4414	4635	4898	5705	4556	..	1890	3192	3189
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2026	2127	2361	1930	2361	..	1552	2348	2406

Nord- Aurdal har 10,6 km kommunale veier og gater pr. 1 000 innbyggere mot et landssnitt på 8,7. Brutto driftsutgifter i kr. pr. km. kommunal veg og gate utgjør kr. 76.426 mot snitt i gruppe 11 på 83 636 og landssnitt på 115.779.

Utgifter til vedlikehold og drift av 400-500 parkeringsplasser, og ca 10 km gang/sykkelveger inngår i grunnlaget for beregning av kostnadene på kr. 76.426 pr km veg. Det samme gjelder utgifter til søppelrydding i sentrum inkl. parkeringsplasser. Kostnad til drift og vedlikehold anslås til ca. kr 2.000 pr parkeringsplass. Utgifter til vedlikehold av gangveger er tilnærmet lik øvrige kommunale veger. Oppgradering av gatelys på ca 5.3 mill. er også belastet på konto for veger over investeringsregnskapet.

Årsgebyr for vann, avløp og renovasjon ligger samlet på 11.390. Dette er ca kr 3.000,- over landsgjennomsnittet og snitt for kommunene i gruppe 11 for vann og avløp, og omtrent på snitt for renovasjon. Nord- Aurdal ligger om lag på nivå med Nordre Land. Satsningen på

spredt bebyggelse medfører forholdsvis store avstander på vann- og avløpsnett per abonnent. Kommunen drifter i dag 6 vannverk og 5 renseanlegg. Vannverkene er basert på grunnvann. Forbrukerne forsynes derfor gjennom pumpestasjoner. Totalt har kommunen 35 pumpestasjoner på vann- og avløpsnett. Kommunen sliter med mye gammelt ledningsnett med stor utlekking av vann. Dette gjelder også avløpsnett som har store innlekkasjer av fremmedvann som må transporteres og behandles før det kan slippes ut i vassdraget. Samtidig må det gjøres oppmerksom på at Kostratallene beregnes ut fra en bolig på 120 kvm i kommuner som benytter areal mens det beregnes ut fra et årsforbruk på 150 kubikk for kommuner som benytter vannmåler/ forbruk. Dette gjør at sistnevnte kategori fremstår som dyrere enn de reelt er. Det antas at årsforbruket på en bolig er lavere enn 150 kubikk.

Kommunen har lave tilkoblingsavgifter.

13.3 Stillingsramme

TEKNISK DRIFT	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Teknisk drift	13,63	13,63		
Brann- og ulykkesvern	7,54	7,54		Samarbeid Øystre og Vestre Slidre om brannsjef. Brannforebyggende avdeling m 3 årsverk i samarbeid alle kommunene i Valdres.
TEKNISK DRIFT	21,17	21,17		

13.4 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Teknisk drift	896	3 494	1 332	1 176	1 146	1 123

13.5 Tiltak

Oversikt

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Økning tilknytningsavgift vann	-496	-496	-496	-496	-1 984
Økning fastavgift vann	-229	-229	-229	-229	-916
Økning årsavgift vann	-156	-312	-312	-312	-1 092
Økning tilknytningsavgift avløp	-1 038	-1 038	-1 038	-1 038	-4 152
Økning fastavgift avløp	-189	-189	-189	-189	-756
Økning årsavgift avløp	-200	-400	-400	-400	-1 400
Parker og plasser	50	50	50	50	200
Økning brøytekostnader	80	80	80	80	320
Nødnett	0	250	220	220	690
Brannvesen – konsekvensjusteringer	-284	-284	-284	-284	-1 136
Feier – konsekvensjusteringer	14	14	14	-9	33
Brannforebyggende – konsekvensjusteringer	86	86	86	86	344

Nærmere beskrivelse

Tilknytningsavgift vann

Avløp hører til selvkostområdet, det vil si de tjenestene der kommunens avgifter kan reflektere de faktiske kostnadene. Dagens sats er på kr 63 per kbm gir en underdekning på ca. kr 1 600 000 i 2011. En 100 % økning til kr 126 + mva per kbm gir en inntektsøkning på kr 496 000.

Fastavgift vann

En økning fra kr 231 til kr 350 + mva for 1647 abonnenter gir en inntektsøkning på kr 189 405.

Årsavgift vann

En økning prisøkning på 5 % på et totalvolum på 240 024 kbm gir en merinntekt på 156 000 i 2012 og 312 000 i 2013.

Tilknytningsavgift avløp

Avløp hører til selvkostområdet, det vil si de tjenestene der kommunens avgifter kan reflektere de faktiske kostnadene. Dagens sats er på kr 70 per kbm og gir en ikke ubetydelig underdekning. En 100 % økning til kr 140 + mva per kbm gir en inntektsøkning på kr 1 038 000.

Fastavgift avløp

En økning fra kr 248 til kr 375 + mva for 1849 abonnenter gir en inntektsøkning på kr 229 000

Årsavgift avløp

En økning prisøkning på 5 % på et totalvolum på 258 136 kbm gir en merinntekt på 200 000 i 2012 og 400 000 i 2013.

Nødnett

Stortinget har vedtatt etablering av nødnett, et digitalt radiosamband for nødetatene. Etablering av nødnett i Hedmark og Oppland skjer i 2012. Kommunene får ikke kostnader til utstyr, men får årlige driftskostnader fra 2013.

14 Areal og næring

14.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Status

Byggesak

2011 er det første hele året siden bygningsdelen av ny plan- og bygningslov trådte i kraft (1. juli 2010). Nye rutiner, skjemaer og maler for intern bruk er utarbeidet og tatt i bruk. En del av disse rutinene har medført økt ressursbruk og dermed noe økt saksbehandlingstid/etterslep totalt sett. Hovedfokus har vært rettet mot å opprettholde så kort saksbehandlingstid overfor publikum som mulig. Gjennomføring av kontortid vil bidra til å bedre situasjonen.

Plan

På plansiden har det vært behandlet relativt få private reguleringsplaner. Desto mer ressurser har blitt brukt på kommunens egne planprosesser. Arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel pågår for fullt. Kravet til blant annet konsekvensvurderinger og risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) gjør arbeidet mer tidkrevende enn ved tidligere revisjoner. Reguleringsplan for Nord-Aurdal barneskole og Breiset vest (uteseksjon/brannstasjon) er under arbeid. Regulering av tomt for Valdres lokalmedisinske senter (VLMS) er i gang med bistand fra innleid konsulent.

Planavdelingen har hatt prosjektlederansvar for arbeidet med planprogram for delstrekningen E-16 Fagernes syd – Hande i samarbeid med Vestre Slidre kommune. Prosessen er koordinert med Statens vegvesen. I budsjettet for 2010 ble en hel stilling som arealplanlegger fjernet. Dette har naturlig nok medført redusert kapasitet på plansiden.

Oppmåling/kart og geodata

Matrikkelloven med forskrifter trådte i kraft 1. januar 2010. Dette har medført mange nye rutiner og mer arbeidskrevende prosesser. Etterslepet på midlertidige kartforretninger og saker opprettet etter delingsloven er betydelig. Innen virksomheten er det for tiden oppmåling som har de største utfordringene med hensyn til kapasitet.

Adresseringsprosjektet, som har som mål å tildele adresser til alle eiendommer i kommunen, har krevet en god del ressurser i tillegg til vanlige, løpende oppgaver. Midler til oppsetting av vegnavnskilt er avsatt i budsjettet for 2011.

Landbruk/næring

Innen landbruk går driften som normalt med hovedfokus på tilskuddsforvaltningen. Fra myndighetenes side er det økt fokus på kontroll. Gårdskartprosessen er godt i gang. Prosjektleder er engasjert ut 2012.

Arbeidet med områdetaksten (skogbruk) er videreført i år. Alle skogeiere med nye skogbruksplaner har fått tilbud om opplæring i bruk av planene. Kommunen har arrangert 4 kurs med snaut 100 deltakere til sammen.

Forslag til kommunale retningslinjer for deling av landbrukseiendom er utarbeidet og lagt fram til politisk behandling/vedtatt i høst.

På næringssiden er omstillingsprosjektet, der kommunen har samarbeidet med fylkeskommunen og næringshagen, i ferd med å bli avsluttet.

Kvitvella Electrisitetsverk AS: Konesjon til utbygging av Kvitvellafossen i Fagernes ble gitt i 2011. Styret mener imidlertid at selskapet må ta høyde for en utbyggingskostnad på minimum NOK 25 000 000 og at det i tillegg er nødvendig med driftskapital i selskapet, særlig i en oppstartsfase. Styret har derfor bedt eierne foreløpig ta høyde for en økning av aksjekapitalen våren 2012, beregnet med utgangspunkt i dagens eierfordeling, med:

• Valdres Energi	NOK 5 000 000
• Nord-Aurdal kommune	NOK 4 000 000
• Lene Dygd Moberg	NOK 600 000
• Per Einar Tveit	NOK 300 000
SUM	NOK 9 900 000

Styret hevder overfor kommunen at ”ved en utbygging vil kommunen kunne regne med å få en brukbar forrentning på sitt aksjeinnskudd, og som den klart største fallrettighetshaver vil kommunen også ha krav på betaling for disse rettighetene.” Det er avsatt 4 mill. kr i investeringsbudsjettet til å delta i en rettet emisjon i selskapet.

Miljø

Innen miljøforvaltning er det flest saker innenfor viltforvaltning og motorferdsel. Langsua nasjonalpark ble opprettet ved kgl.res. i mars i år.

Arbeidet med forvaltningsplan for vannområde Valdres, som ledd i implementeringen av EUs vanndirektiv, er i gang. Forvaltningsplanen skal vedtas sentralt innen 2015.

Nye forskrifter om utvalgte naturtyper (Slåttemark) og prioriterte arter (Dragehode) trådte i kraft i år. Naturmangfoldloven stiller økte krav til vurdering av planer og tiltak i områder der rødlistede naturtyper og arter finnes.

Ny friluftslav gir kommunen rett til å merke stier og løyper i utmark. Kommunen kan også gi lag og organisasjoner slik rett.

Byutvikling

Det siste året har prosjektet hatt hovedfokus på gjennomføring av flere godt synlige tiltak i sentrum. Av tiltak nevnes: Ny gangveg langs Neselve fra Elvegoto til Fagernes Camping, opprusting av gangveg gjennom parken, utplassering av benker samt utsmykning av parken og Skiferplassen.

Virksomheten har bidratt betydelig i byutviklingsprosjektet gjennom sekretærfunksjonen for styringsgruppa. Hovedprosjektet avsluttes i år. Oppland fylkeskommune har opplyst at de har muligheten til å bevilge kr 400.000,- til utvidelse av byutviklingsprosjektet. Forutsetningen er at kommunen og eventuelle andre bevilger et tilsvarende beløp. Det er ikke funnet midler til dette i økonomiplanperioden.

Generelt

De fleste fagområder preges av høyt arbeidspress. Noen fagområder har større sesongvariasjoner, der toppen ofte inntreffer i normal ferietid. Fleksible medarbeidere bidrar til å begrense ulempene for publikum i størst mulig grad i de mest hektiske periodene.

Virksomheten preges av godt arbeidsmiljø, lavt sykefravær og god kontroll på økonomien.

Virksomheten har hatt ansvaret for hjemmesiden og facebook.

Sentrale utviklingstrekk

Forventninger og krav til alle deler av kommunal forvaltning øker, både fra sentrale myndigheter og publikum. Dette stiller stadig større krav til oppdatert, faglig kunnskap og tilstrekkelig arbeidskapasitet. Innen byggesak og oppmåling er det de siste par årene innført tidsfrister som, dersom de ikke overholdes, medfører at kommunen går glipp av gebyrinntekter. Dette gir et tydelig signal om at kommunen er best tjent med å ha tilstrekkelig kapasitet på disse områdene. Det samme gjelder for så vidt også på plansiden. I den nye plan- og bygningsloven har kommunen fått hovedansvaret for **områderegulering**. Dette innebærer blant annet at en ikke lenger kan kreve gebyr for denne type planer. Dette medfører mer ressursbruk og mindre inntekter, og dermed redusert kapasitet.

På myndighetsområder der kommunen er tilsyns- og kontrollmyndighet, for eksempel byggesak, landbruk og forurensning, er kravene til tilsyn og kontroll skjerpet fra sentralt hold. Som følge av dette kan kommunen forvente hyppigere forvaltningskontroller i tiden som kommer.

Utviklingen viser tydelig at kommunen får en stadig viktigere rolle i å gjennomføre statlig politikk gjennom lover, forskrifter og andre føringer innenfor begrensede rammer. Et spørsmål som berører virksomhetens ansvarsområder blir stadig mer aktuelt og ble behandlet i kommunens høringsuttalelse i KS-005/11: Hvor blir det lokalpolitiske handlingsrommet av?

14.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Her gis en kortfatta oversikt over noen sentrale KOSTRA-tall som viser noe om kvalitet på tjenestene og om produktivitet/enhetskostnader.

Virksomhet	Nord-Aurdal 2008	Nord-Aurdal 2009	Nord-Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør-Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune-gruppe 11 2010	Gj.snitt landet u. Oslo 2010
Produktivitet/enhetskostnader									
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager)	18	23	24	52	53	21	63	38	40
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)	180	140	326	262	..	490	302	334	387
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager)	350	360		100	30	133	56	74	69
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom			100						

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker, reguleringsplaner og kartforretninger forteller noe om måloppnåelse og kapasitet i forhold til behov på de sentrale områdene byggesak, plan og oppmåling, jf. avsnittet ovenfor. Disse viser at Nord-Aurdal kommune er raskere enn gjennomsnittet på byggesaker og kartforretninger og ganske gjennomsnittlig på reguleringsplaner. Tendensen er markert positiv på kartforretninger og markert negativ på reguleringsplaner.

Det har vært bevisst fokus på å holde saksbehandlingstiden for **byggesaker** nede, mens andre oppgaver, særlig matrikkelføring, er blitt forskjøvet. I 2012 vil kommunen bli økonomisk straffet hvis ikke tidsfristene for matrikkelføring holdes. Dette vil på sikt kunne gå ut over saksbehandlingstiden. Innføring av kontortid vil kunne motvirke dette.

Tilsynelatende har saksbehandlingstiden gått ned for **kartforretninger**. Dette skyldes imidlertid ny lov fra 1.1.2010 og at spørsmålsstillingen i KOSTRA er endret som følge av dette. Saksbehandlingstiden gjelder derfor kun saker opprettet i medhold av ny lov, mens saksbehandlingstiden for saker etter gammel lov, hvor det er et betydelig etterslep, ikke synliggjøres slik spørsmålet er stilt i KOSTRA for 2010.

Den vesentlige økningen i saksbehandlingstid for **reguleringsplaner** skyldes i hovedsak at det i budsjettet for 2010 ble inndratt en 100 % stilling som arealplanlegger. I en tid der kommunen har egne, tunge planoppgaver medfører dette betydelig redusert kapasitet til å behandle private reguleringsplaner.

14.3 Stillingsramme

AREAL OG NÆRING	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Areal og Næring	10,50	10,50		
AREAL OG NÆRING	10,50	10,50		

14.4 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Areal og næring	2 982	4 016	4 568	4 632	4 632	4 632

14.5 Tiltak

Oversikt

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Gårdskart	220	0	0	0	220
Arealplanlegging - redusert inntekt	175	175	175	175	700
Oppmåling – teknisk endring av budsjett	0	0	0	0	0
Tekniske endringer	10	10	10	10	40
Reduksjon i kommunale næringstiltak	-30	-30	-30	-30	-120
Redusert stilling arealplanlegging (2012)	-284	0	0	0	-284

Nærmere beskrivelse

Reduksjon i kommunale næringstiltak: Dette er en ikke-lovpålagt oppgave. Det meste av etablererveiledning og lignende er overført til Valdres Næringshage. Tiltaket innebærer at det blir ressursene til driftsutgifter på området reduseres fra kr 35 000 til 5 000.

Redusert stilling arealplanlegging: For å sikre videre framdrift i arbeidet med utbygging av E16 gjennom Fagernes og videre nordover, har kommunen innvilget en arealplanlegger 50 %

permisjon fra sin stilling som arealplanlegger/bygge- og eiendomsskattesaksbehandler/ web-redaktør slik at han det neste året kan jobbe som prosjektleder i Statens Vegvesen. Tiltaket vil påvirke kapasiteten i virksomhetsområdet og gjør det aktuelt å innføre reduserte åpningstider for spesielt byggesaksavdelingen.

Prosjekter VGIS videreføres: Kommunene i Valdres har samarbeidet om en felles løsning for forvaltning og drift av digitalt kartsystem. Det har vært ansatt en prosjektleder i 100% stilling for å ivareta dette. Prosjektperioden går ut ved utløpet av 2011. GIS-konsulenten har i prosjektperioden sørget for at mer enn 100 reguleringsplaner i kommunen er gjort tilgjengelig i kommunens digitale kartverktøy. Dette er til stor nytte for kommunens egen saksbehandling, utbyggere, aktuelle statlige og fylkeskommunale myndigheter samt publikum. Utvikling og bruk av digital plandialog er et viktig satsingsområde. Prosjektlederen har videre viktige oppgaver i drift og vedlikehold av kart- og plandata. Nytteverdien for kommunen ved at stillingen avlaster en rekke medarbeidere i administrasjonen, forsvarer budsjettet for å videreføre stillingen.

15 Kultur og service

15.1 Hovedmål, status og sentrale utviklingstrekk

Kultur

Gi innbyggerne et rikt og variert kulturtilbud.

§1 Kulturlova har til føremål å fastleggja offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan ha høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleve eit mangfald av kulturuttrykk.

Nord-Aurdal kommune har de siste to år gjort tilpasninger av drifta innenfor kulturområdet. I kulturskolen er dette kompensert ved å tilby flere gruppetilbud. Det har også vært mindre salg av undervisning til fritidskulturlivet. Med sentralisering av grunnskolen vil det meste av undervisninga også bli sentralisert. Dette vil trolig gi en økonomisk gevinst.

Digitaliseringa av kinoen har vært positiv, men den forretningsmessige drifta har vært noe svingende. Det samme har omsetningen i kinokiosken. Biblioteket har i 2011 fått tilbakeført en 40 % stilling som ble redusert i 2010.

Fritidskulturlivet er i endring og mange aktiviteter er blitt borte, spesielt aktiviteter for barn og unge. Idrett og musikk er fremdeles hovedaktivitetene i kommunen. Utviklinga for korpsbevegelsen er for tiden negativ, rekrutteringa er nærmest lik null.

Valdres sommersymfoni er kommunen sitt kulturelle flaggskip som også er en utmerket omdømmebygger. Fortsatt er det fritidskulturlivet som er motoren i kulturlivet i kommunen.

Service

Servicetorget er rådhusets publikumsmottak. Boligkontor og bostøtte blir behandla her. I tillegg er det mange serviceoppgaver som er tillagt mottaket. De tekniske løsningene på sentralbordet er på vei til å bli forbedret da ny teleoperatør vil levere en bedre totalløsning enn dagens.

15.2 Kvalitet og ressursbruk i dag (KOSTRA)

Her gis en kortfatta oversikt over noen sentrale KOSTRA-tall som viser noe om kvalitet på tjenestene og om produktivitet/enhetskostnader.

Virksomhet Kultur og Service	Nord- Aurdal 2008	Nord- Aurdal 2009	Nord- Aurdal 2010	Nordre Land 2010	Sør- Aurdal 2010	Sel 2010	Gjøvik 2010	Gj.snitt kommune- gruppe 11 2010	Gj.snitt landet u. Oslo 2010
Kvalitet									
Besøk i folkebiblioteket per innbygger	5,2	4,3	3,0	2,4	3,1	4,1	3,5	3,9	4,6
Utlån alle medier fra folkebiblioteket per innbygger	5,3	4,9	5,1	5,1	5,8	5,8	4,1	4,5	5,2
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1274	1488	1137	1505	1013	2049	1703	1489	1662
Netto driftsutg til kino per innbygger	-13	31	3	121	12	48	75	37	16
Prioritering									
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	3,4	3,7	2,9	3,7	2,2	4,9	4,7	3,6	4,4
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg pr innb. i kroner	297	166	347			210	27	231	292
Netto driftsutgifter kommunale kulturbygg pr innb i kroner	126	131	88					158	140
Dekningsgrader									
Antall årsverk ved kommunalt fritidssenter	0,8	1,2	0,8	2,0			5,0	1,0	1,7
Årlig totalt besøk ved kommunalt fritidssenter 6-20 år			3103	11813			2159		
Produktivitet/enhetskostnader									
Netto driftsutgifter kultur-og musikkskoler pr innb i kroner 6-15 år	2816	2278	2641	3005	1150	2227	1909	2338	1900
Korrigerte brutto driftsutgifter til kultur- og musikkskolene pr. bruker	15292	12447	14168	11685	6370	12752	14986	12771	13668
Netto driftsutgifter til folkebiblioteket pr innb	276	256	247	259	312	382	280	262	250
Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar tilskudd	10581	23215	18974	30224	11523	14356	27981	18286	28549

Det er brukt mindre ressurser til kultursektoren gjennom de siste tre år og kommunen ligger under snittet i gruppe 11 og landet for øvrig. Det er brukt forholdsvis mye ressurser på idrettsbygg og idrettsanlegg sammenlignet med andre. Det er prioritert å bruke forholdsvis mye midler på kulturskolen. Her ligger kommunen over gruppe 11 og landet for øvrig.

15.3 Stillingsramme

KULTUR OG SERVICE	2011	2012	Endring 2011/2012	Merknad
Kultur	10,84	10,84		
Servicetorg	4,00	4,00		
Kantine		0,77	0,77	Overført fra stabsavd.
KULTUR OG SERVICE	14,84	15,61	0,77	

15.4 Økonomiske hovedtall

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Kultur og service	6 891	6 486	7 504	7 504	7 504	7 504

15.5 Tiltak

Tiltak	2012	2013	2014	2015	Totalt
Kultur, Valdreshallen inntektssvikt NAUS og NABS har behov for å bruke Valdreshallen til egen aktivitet og dermed blir det mindre rom for utleie. Videregående skole blir ikke lenger leietaker her.	150	150	150	150	600
Kultur og service - økte inntekter Øke omsetningen for Kvitvella kino og øke inntektene ved arrangement i kulturhuset. Økte billettpriser på kinoen.	-200	-200	-200	-200	-800
Servicetorget – konsekvensjusteringer Tilpasning av enkelte driftsposter	19	19	19	19	76

16 Avgifter og betalingssatser

Avgifter og betalingssatser for 2012 er vedtatt av kommunestyret i sak 115/11 den 15.12.2011.

Det er lagt til grunn en generell økning på 5%. Det innebærer en liten realvekst, kostnadsveksten i kommunal sektor er beregnet til 3,25%¹⁴.

En del satser for egenbetaling er lovregulert, det gjelder bl.a. barnehage, praktisk bistand og kurdøgnpris.

På sjølkostområdene, vann, avløp og feiing, er det lagt til grunn at inntektene skal dekke kommunens kostnader (dekningsgrad 100%) og at ev. merinntekt tilbakeføres abonnentene i samsvar med forskrift.

Leie på kommunale boliger blir fastsatt av rådmannen. Her er det ulikt hvor ofte regulering skal skje og hva som er grunnlaget for regulering. Det legges til grunn at nivået på husleien skal gjenspeile kostnaden ved å eie og drive boligen. For noen boenheter betaler leietaker kommunen for bruk av strøm, også her legges det til grunn at betalingen skal gjenspeile faktiske kostnader.

¹⁴ Statsbudsjettet, Prop. 1S, KRD

17 Vedlegg I: Investeringsprosjekter

17.1 Nord-Aurdal barneskole (NABS)

Beskrivelse

Investering knytt opp til strukturell endring. Bygge nye lokaler til barnetrinnet.

Mål

Tilrettelegge for at skolen skal være en god arena for trivsel og læring.

Planlagt oppstart: 08. 2011 Planlagt ferdigstilling: 08. 2012

Teknisk løsning

Påbygg 1750 m2 og uteareal

Alternative løsninger

Ulike løsninger med gjennomføring av arkitektkonkurranse

Budsjett og risiko

Tabell: Investeringsutgifter

	Delsum	Sum
Entreprenørkostnad bygg	31 517	
Utomhus	3 500	
Genrelle kostnader (inkl. adm. og prosjektering)	5 942	
Spesielle kostnader utsmykking, inventar, finanskostnader	3 649	
Mva	10 947	
Kontraktsreserver, inkl. mva	2 038	
Marginer og programreserver, inkl mva	2 037	
Prosjektkostnader, inkl mva	59 630	59 630
Grunnkjøp	2 750	2 750
Total investeringsutgift		62 380

Ser ingen grunn til at det skal bli overskridelser.

Konsekvens for driftsøkonomien

Kostnadene til undervisning vil reduseres som følge av ny struktur. De viktigste endringene i driftskostnadene på bygget er strøm, vaktmestertjenester og renhold. Dette er stipulert til 700 000 kr årlig.

17.2 Trafikksikringstiltak NABS

Beskrivelse

Trafikkavviklingsplan Tveit skoleområde

Mål

Forbedre adkomst og trafikksikkerhet for elevene til skolene og barnehagen i området.

Planlagt oppstart: 11. 2011 Planlagt ferdigstilling: 07. 2012

Teknisk løsning

Bussholdeplass:

Eksisterende bussholdeplass utbedres og benyttes som nå. Det blir forbudt for gjennomkjøring av annen trafikk enn buss mellom Øvrevegen og Tveitvegen.

Personbilkparkeringsplass:

Parkeringsbehovet knyttet til skolene:

1. Nord for nåværende bussoppstilling og vest for nåværende ballbinge/uteområde for ungdomsskolen utvides parkeringsplassen i furunabben/snippen mot Tveitakrysset. Ballbingen flyttes ikke. Her vil det være plass til ca 35 - 40 parkeringsplasser.
2. Nedenfor Vesle Tveit utvides parkeringsplassen , og den får bedre markering, slik at det blir plass til flere parkeringsplasser. Her vil det være plass til ca 30 – 35 parkeringsplasser.
3. Ved Valdreshallen planlegges en rundkjøring, med korttidsparkeringsplasser for å sette av elever som skal til skolen. I tillegg utvides parkeringsplassen nord og øst for nåværende parkering. Her vil det være plass til ca 40 - 45 parkeringsplasser. Det blir og 3 handikapplasser her (i tillegg til 3 handikapplasser foran barneskolebygget).

Parkeringsbehovet knyttet til barnehage og barneavlastning:

En kommunal bolig rives for etablering av ca 25 parkeringsplasser.

Kjøreveger:

Dagens løsning for kjøremønster videreføres. I tillegg utvides fortau i Øvrevegen mellom bussoppstilling og barneskole, det etableres fortau i Øvrevegen fra Garlivegen og det etableres fortau i Øyenbakken. Øvrevegen nedenfor de kommunale boligene, sørover mot Garlivegen, utvides slik at det blir bedre plass for toveistrafikk.

Alternative løsninger

Det er vurdert ulike løsninger, det som er beskrevet her er den løsningen som er lagt fram for politisk behandling høsten 2011.

Budsjett og risiko

Tabell: Investeringsutgifter

	Delsum	Sum
Utbedring bussholdeplass	600 000	
Utbedring av fortau mellom bussholdeplass og barneskole	250 000	
Utbedring av fortau i Øyenbakken/Brattbakken	600 000	
Bredde veg fra barnehage til Håvelsrud. Fortau	350 000	

Parkeringsplass barnehage	250 000	
Prosjektering	150 000	
Parkeringsplass ved Valdreshallen	500 000	
Omlegging av Tveitavegen, pluss fortau.	500 000	
Utbedring parkeringsplass ved håndballbane (furunabben)	400 000	
Total investeringsutgift		3 600 000

Vurdering av risiko for avvik fra budsjetttramma:

- Tall inkl. mva – tallene er på skissestadiet med ca 15 % usikkerhet.

Konsekvens for driftsøkonomien

Det vil ikke bli noen vesentlige endring i driftsbudsjett grunnet disse investeringene.

17.3 Valdres lokalmedisinske senter (VLMS)

Beskrivelse

Viser til forprosjekt VLMS og kommunestyrets vedtak i sak KS 26/11. Saken er også behandlet tidligere i flere omganger.

Mål

Nord-Aurdal kommunes behov for nytt bygg til sykehjemsplasser samt lokaler for ergo- og fysioterapitjenesten som kommunen ikke har i dag. Dagens VLMS og interkommunale legevakt holder til i Fagernes legesenter. Legesenteret har behov for lokalene og det er ingen utvidelsesmuligheter i eksisterende bygningsmasse.

Planlagt oppstart: 1. kvartal 2014 Planlagt ferdigstilling: 12. 2014

Teknisk løsning

Viser til ferdig forprosjekt mai 2011 og kommunestyrebehandling juni 2011. Forutsetningen for gjennomføring er at NAKs eier 50 % av nytt bygg.

Bygget skal gi plass til tjenester som stort sett driftes i dag. Det eneste nye som planlegges er en intermediæravdeling med 10 sengeplasser. Bygget er planlagt på en slik måte at det kan bygges ut både i høyden og i lengderetning nord-vestover.

Det er satt i gang et arbeid med å regulere området. Dette oppdraget gjennomføres av Aursand og Spangen arkitekter AS, Hamar som også har prosjekteringen av bygget. Første informasjonsmøte ifht planprogrammet ble avholdt den 9. november i år.

Alternative løsninger

Se under pkt. Mål

Budsjett og risiko

Det er nedsatt en eierskapsgruppe som utreder eiendomsselskap og selskapsform. Dersom det vedtas å opprette et IKS vil selskapet være lånetaker og leietakerne får en tilsvarende høy husleie da lånet betjenes gjennom denne. Nord-Aurdal vil gå inn med en 50 % andel i

selskapet. Det betyr et egenkapitalinnskudd på 10 millioner slik det er planlagt pr. november 2011. Brutto investeringsramme i første byggetrinn er på 200 millioner. I driftsbudsjettet fra 2015 vil husleiekostnadene måtte innarbeides.

	Delsum	Sum
Innskudd i eiendomsselskap IKS - 2012	10 000	
Inventar og utstyr – 2014, inkl. mva	5 500	
Total investeringsutgift	15 500	15 500

Vurdering av risiko for avvik fra budsjettramma:

- Tomteverdi er ikke fastsatt – vil komme inn som del av egenkapital dersom tomt selges - det diskuteres å leie arealet av Nord-Aurdal kommune. Investeringsprogrammet er basert på at sanering av gamle Fagernes skole inngår som en del av eiendomsselskapets tomtkostnad. Denne kostnaden er derfor ikke særskilt innbakt i investeringsprogrammet.
- Summene er basert på prisnivå april 2011
- Utsmykning ligger ikke inne i kalkylene og anslaget på inventar og utstyr er sannsynligvis noe lavt.

17.4 Driftslokaler for teknisk drift.

Beskrivelse

Bygging av nye lokaler for teknisk drift, uteseksjon, feier og brannvesen.

Mål

For å kunne tilfredsstille arbeidstilsynet sine krav. Frigjøre areal på ”gamle brannstasjon” som er solgt.

Planlagt oppstart: Januar 2013 Planlagt ferdigstilling: Oktober 2014

Prosjektering vil starte i 2012

Teknisk løsning

Det skal bygges nye bygg for å effektivisere driften. En samlokalisering vil holde driftsutgiftene nede i tillegg til at krav fra arbeidstilsynet om helse, miljø og sikkerhet tilfredsstilles.

Bygget er planlagt på ca. 700 – 800 m² plassert på Breiset. Området er under regulering.

Alternative løsninger

Denne lokaliseringa er vedtatt i forbindelse med utarbeidelse av kommuneplanens arealdel. Området på Breiset ble i den forbindelse foreslått omdisponert til offentlig/næring. Fylkets landbruksavdeling godkjente ikke en slik omdisponering. Kommunen anket deretter saken inn for departementet. Kommunen fikk medhold på bruk av deler av området, område som var avsatt til offentlig formål.

Budsjett og risiko

Prosjektering av nye lokaler for teknisk drift og brannstasjon vil bli påbegynt så snart reguleringsplanen er godkjent. Kommunen må så snart reguleringsplanen er godkjent inngå forhandlinger med grunneier om kjøp av grunn. Samtidig med dette arbeidet vil vi starte med utforming av tomt og bygg. Vi forventer at dette arbeidet vil bli slutført i løpet av 2012. Det er allerede avsatt 1 mill. kroner som benyttes til dette formålet. Vi er noe usikker på hva kostnadene til grunnerstatning vil bli. Dersom kostnadene til prosjektering og tomtekjøp overskrider allerede avsatte midler, vil en komme tilbake med en vurdering av kostnadsdekning i 2012.

Behovet er i dag vurdert til å ligge på ca 700 – 800 m². Det er lagt til grunn en kvadratmeterpris på 20 000 kroner (ekskl mva). Arealet har kun tenkt å dekke dagens arealer til brannstasjonen og uteseksjonen. Det er i disse arealene ikke lagt inn kostnader til kaldtlager. Slike arealer må ev. komme på et senere tidspunkt.

Dette gir en brutto kostnad for hele prosjektet på 20 mill. kr og en kostnad i økonomiplanen for 2012 – 2015 på 18,75 mill. kr (inkl. mva.).

Det er først når tomtekjøp er foretatt og bygget er prosjektert at en har et godt kostnads-overslag.

Til prosjektet er det i økonomiplanen for 2011 – 2014 avsatt kr 16 000 000 eks. avgift fordelt på tre år. Samla mva i prosjektet vil avhenging av fordelinga på ulike kostnader; måten å budsjettere og regnskapsføre mva på i prosjektet vil avhenge av fordelinga mellom ulike funksjoner (vann, avløp og andre tjenester). Prosjektet er på dette stadiet budsjetter brutto med mva og som om all mva blir refundert; dette vil gi et rimelig godt bilde av kostnaden for kommunen.

Konsekvens for driftsøkonomien

De viktigste endringene i driftskostnadene er som følger:

- Lavere fyringsutgifter som følge av felles bygningsmasse teknisk/brann.
- Lavere vedlikeholdskostnader på et nytt bygg, selv om vi i dag har et minimalt vedlikehold på eksisterende bygningsmasse.
- Kostnader til vask og renhold vil nok ligge på dagens nivå.
- Et nybygg vil gi store fordeler ved reparasjoner og vedlikehold av utstyr. En del av det vedlikeholdet, vi i dag kjøper, vil nå kunne utføres av eget mannskap.
- Arbeidsmiljøet vil bli langt bedre som følge av nye lokaler. En viss nedgang av sykefravær.

Det er på nåværende tidspunkt vanskelig å sette kostnader på disse forholdene men vi forventer en viss effektivisering av driften. Foreløpig mener jeg det er viktig å holde kostnadene på dagens nivå. Man vil etter at bygget er prosjektert i 2012 få et bedre grunnlag over

17.5 Rehabilitering vann og avløp

Beskrivelse

Graving av grøft, stort sett i eksisterende trase, fjerning av gamle ledninger og kummer, fundamentering for og legging av ledninger med foreskrevet kvalitet og tilpasset dimensjon, nedsetting av tidsmessige kummer, gjenfylling og tilstussing.

Mål

Oppgradere ledningsnett til normal standard, for derved å minske risiko for forurensing og lekkasjer/avbrudd i vannforsyning.

Planlagt oppstart: 04.2012.

Planlagt ferdigstilling: 11.2012.

Teknisk løsning

VA-arbeidene utføres i henhold til gjeldende norm (VA Miljøblad). Det foretas kvalitetskontroll av rørstrekk i form av TV-inspeksjon og trykk-/tetthetsprøving. Utførende entreprenør må kunne dokumentere å ha godkjenning i tiltaksklasse 2, og entreprenørens stedlige leder må ha ADK1-sertifikat.

TILTAKETS NAVN	LOK.	OMF.	KOSTNAD (1000 KRONER)						MERKNAD
			2 012	2 013	2 014	2 015	Etter	Sum	
Øvrevegen øst	Fagernes	60 lm	400						Fra xGarlivegen
Ungdomsskolen - Holdenbakkin - xGarlivegen	Fagernes	300 lm	1 600						
Skarpsno - Gamlevegen - Liavegen	Fagernes	700 lm	3 700						
Garlivegen, xØvrevegen - xMoavegen	Fagernes	250 lm	1 300					7 000	
Mårovegen - Hansen	Leira	200 lm		1 000					
Øvre Kvitebergvegen - Øvre Lykkjevegen	Fagernes	610 lm		3 600					
Krokabakkatn - Vaskeriet	Leira	180 lm		800					Fjerne pumpestasjon
Øvrevegen - Strand	Fagernes	90 lm		600					
Tingnes pumpestasjon	Fagernes	Ny stasjon		1 000				14 000	
Øveråsen - Hovi	Fagernes	350 lm			1 500				Fjerne pumpestasjon
Gaarder - Tingnesvegen	Fagernes	70 lm			350				
Moavegen - Autohuset	Fagernes	70 lm			350				
Berghall - Sørei	Aurdal	220 lm			900				
Banken - Sylvsmedvegen	Leira	160 lm			1 000				
Vestringsbygda RA	Vestr.bygda	Nytt RA			1 000				Infiltrasjonsanlegg
Brattbakkin - Tingnesvegen - Orderdalen	Fagernes	370 lm			1 900			21 000	
Svenskehuset - Døvre	Fagernes	50 lm				300			Utbedre elvekryssing
Garlivegen - Heggom - Orderdalen	Fagernes	110 lm				700			Vanskelig terreng
Spikarmoen pumpestasjon	Fagernes	Ny stasjon				1 000			
Øvrevegen - Håvelsrudbassenget	Fagernes	130 lm				700			Forsyningsledning
Moavegen - Nybråten	Fagernes	70 lm				500			
Sørei - Solvang	Aurdal	700 lm				2 800			
Moen - Orderdalen	Fagernes	150 lm				700			
Bøaelva - Sagbrøtin	Aurdal	6 kummer				300		28 000	Utbedring av eks. kummer
Kildedalen - Hegge	Leira	50 lm					300		Inkl. vegkryssing
Vaskeriet - Tomten	Leira	200 lm					1 000		
Brannstasjonen - Fagerlund	Fagernes	180 lm					900	30 200	
SUMMER			7 000	7 000	7 000	7 000	2 200	30 200	

Rekkefølgen av tiltak er satt opp ut fra en total behovsvurdering. Dersom situasjonen skulle tilsi en annen prioritering, kan rekkefølgen bli endret i perioden.

Nord-Aurdal kommune, Statens Vegvesen og næringsdrivende på Leira drøfter gjennomføring av rundkjøring i krysset Fv51/Markavegen. Dersom byggingen skal realiseres ved at Nord-Aurdal kommune skyter inn saneringsmidler fra rammebevilgningen, vil det medføre at beskrevne tiltak i denne tabellen forskyves tilsvarende.

Alternative løsninger

Ikke relevant.

Budsjett og risiko

	Delsum	Sum
Rehabilitering av vann- og avløpsledninger		7 000
Total investeringsutgift 2012		7 000

Vurdering av risiko for avvik fra budsjetttramma:

- Liten risiko for avvik.

Konsekvens for driftsøkonomien

De viktigste endringene i driftskostnadene er som følger:

- Høyere standard på ledningsnett og VA-anlegg reduserer vedlikeholdskostnader og kostnader knyttet til ledningsbrudd, lekkasjer og driftsstans.

17.6 Opprusting av kommunale veier

Beskrivelse

1. Oppretting og reasfaltering etter at rehabilitering av vann og avløp er utført året før.
2. Masseutskifting, oppretting og reasfaltering av vegparseller med setningsskader og krakkelert dekke.

Mål

Oppgradere vegstrekning til normal standard for veger med fast dekke.

Planlagt oppstart: 06.2012. Planlagt ferdigstilling: 09.2012.

Teknisk løsning

Partier med setningsskade forsterkes (masseutskifting, legging av fiberduk, nytt bærelag). Asfaltdekke – Agb11 100 kg/m² – legges i en gjennomsnittlig bredde av 4 meter, med 0,25 m grusskulder på hver side. Det foretas grøfterens. Dårlig kantrekke fornyes.

Prosjektene som gjennomføres finansiert av denne bevilgningen er større opprustinger av veger (nytt bærelag, utvidelse av bredde og lignende) som er investeringsprosjekter, ikke vedlikehold.

Vedlegg I: Investeringsprosjekter

TILTAKETS NAVN	LOKALI-		KOSTNAD (1000 KRONER)							MERKNAD
	SERING	OMFANG	2012	2013	2014	2015	Etter 2015	Sum		
Oppretting og asfaltering Øvrevegen øst (fra xGarlvegen)	Fagernes	250 lm	500						Inkl. fortau, samt snuplass ved barnehagen.	
Oppretting og asfaltering Ungdomsskolen - Holdenbakkin	Fagernes	450 lm	1 050						Inkl. fortau/ombygging bussoppstilling.	
Oppretting og asfaltering fortau Posthuset - Krokabakkvegen	Leira	130 lm	50						Bygget 2010.	
Bygging av fortau Krokabakkvegen - Kiwi	Leira	140 lm	200						Inkl. asfaltering og merking av gangfelt.	
Oppretting og asfaltering parkeringsplass Fagernes gj.gård	Fagernes	1500 m2	200					2 000		
Forsterking og asfaltering Elgvegen (Øvre Marsteinhøgda)	Fagernes	430 lm		1 000					Utbedring av vegfundament/reasfaltering.	
Oppretting og asfaltering veger Nesjordet sør	Fagernes	530 lm		600					Reetablering av dekke etter sanering VA.	
Oppretting og asfaltering boligveger Sagbråten nedre del	Aurdal	350 lm		400				4 000	Oppretting, reetablering av dekke.	
Oppretting og asfaltering Nesjordet nord	Fagernes	520 lm			600					
Oppretting og asfaltering Middelskulevegen	Aurdal	600 lm			700					
Oppretting og asfaltering Fjordevegen	Fagernes	500 lm			700			6 000		
Oppretting og asfaltering øvre Kvitebergvegen	Fagernes	300 lm				350				
Oppretting og asfaltering boligveger Bjørge	Bjørge	1250 lm				1 400				
Oppretting og asfaltering EV16 - Lund	Leira	150 lm				250		8 000		
Oppretting og asfaltering Gamlevegen vest	Aurdal	300 lm					350			
Oppretting og asfaltering boligveger Sagbråten øvre del	Aurdal	800 lm					900			
Oppretting og asfaltering av Snarvegen	Fagernes	150 lm					150			
Oppretting og asfaltering Gamlevegen øst (Søre)	Aurdal	450 lm					600			
Oppretting og asfaltering boligveger Vinjarfeltet	Aurdal	400 lm					500		Forsterking enkeltpartier.	
Oppretting og asfaltering Kvitterlvegen	Fagernes	300 lm					300			
Oppretting og asfaltering Krakkeplassevegen	Fagernes	250 lm					300			
Oppretting og asfaltering boligveger Sagbråtenfeltet	Aurdal	800 lm					900			
Oppretting og asfaltering FV51 - Nedre Merket	Tisleidalen	1850 lm					2 000			
Oppretting og asfaltering av Våningvegen	Fagernes	700 lm					800			
Oppretting og asfaltering boligveger Ulnes	Ulnes	650 lm					1 200			
Oppretting og asfaltering Steinsrudmoen/Kjørstadvegen	Leira	900 lm					1 500		Inkl. fortau EV16 - Bratteng.	
Oppretting og asfaltering Månovegen øvre del	Leira	1200 lm					1 350			
Oppretting og asfaltering Vestringsbygda - Brattebråten	Vestr.b.	2790 lm					3 100	21 950		
SUMMER			2 000	2 000	2 000	2 000	13 950	21 950		

I tabellen er kostnadene vist ekskl. mva.

Rekkefølgen av tiltak er satt opp ut fra en total behovsvurdering. Dersom situasjonen skulle tilsi en annen prioritering, kan rekkefølgen bli endret i perioden.

Nord-Aurdal kommune, Statens Vegvesen og næringsdrivende på Leira drøfter gjennomføring av rundkjøring i krysset Fv51/Markavegen. Dersom byggingen skal realiseres ved at Nord-Aurdal kommune skyter inn vegutbedringsmidler fra rammebevilgningen, vil det medføre at beskrevne tiltak i denne tabellen forskyves tilsvarende.

Alternative løsninger

Alternativt kunne vegarealene hatt grusdekke, men dette ville gi høyere vedlikeholds-kostnader og føre til store støvplager.

Budsjett og risiko

Tabell: Investeringsutgifter

	Delsum	Sum
Forsterking, oppretting og asfaltering av veger		2 500
Total investeringsutgift 2012		2 500

Vurdering av risiko for avvik fra budsjetttramma:

- Liten risiko for avvik.

Konsekvens for driftsøkonomien

Høyere standard på vegene vil gi reduserte framtidige driftskostnader i form av vedlikehold.

17.1 Nord-Aurdal ungdomsskole – brannsikring

Beskrivelse

Brannskillevegger og dører i trapperom på Nord Aurdal Ungdomsskole.

Mål

Dette er et avvik etter branntilsyn i 2011 og pålagt å lukkes før neste tilsyn i 2012.

Planlagt oppstart: Januar 2012 Planlagt ferdigstilling: Mai 2012

Teknisk løsning

Eksisterende dører og brannporter fjernes. Åpninger tilpasses i mur/betongvegg og nye, godkjente dører monteres.

Alternative løsninger

Ingen.

Budsjett og risiko

Tabell: Investeringsutgifter (tall i 1000 kr)

	Delsum	Sum
Gamle dører og brannporter fjernes og godkjente dører monteres.		875
Total investeringsutgift		875

Vurdering av risiko for avvik fra budsjetttramma:

- Har ikke vært ute på anbud ennå men beløpet er beregnet ut fra erfaring med tilsvarende prosjekt. Liten risiko.

Konsekvens for driftsøkonomien

Investeringen vil ikke gi vesentlige endringer i driftskostnadene.

17.2 Investeringsprosjekter i økonomiplan 2011 – 2014 som ikke er med i økonomiplan 2012 – 2015

I investeringsprogrammet for 2012-2015 (avsnitt 2.5 s. 13) gjenfinner man ikke følgende prosjekter som det var satt av midler til i økonomiplanen for 2011-2014:

- Utskifting av oljetanker/ENØK
Det står vesentlige midler igjen av tidligere bevilgning. Tiltaket kan derfor prioriteres bort i økonomiplanperioden uten at tiltaket helt stopper opp.
- Grunnkjøp
Investeringsposten er ikke benyttet i 2012. Det gir mindre fleksibilitet å prioritere den bort, men tiltaket kan prioriteres bort uten at det får vesentlige virkninger for handlingsrommet.

- Adresseprosjekt/skilting
Se avsnitt 14.1 på s. 60.
- Håndheving av parkeringsregler
Prosjektet er prioritert bort og innebærer at parkeringsreguleringene i Fagernes blir som nå. Tiltaket ville gjort det lettere å håndheve parkeringsreglene ved at det i større grad kunne skrives ut bøter for overtredelser.
- Utskifting av nødvendig utstyr, eiendom
Dette viste seg i stor grad å dekke driftsutgifter, som inngår i budsjettet til virksomheten.
- Oppgradering av kirkebygg
Investeringsprosjekter som skal belastes investeringsbudsjettet til kommunen, må gjennomføres av kommunen. Slike prosjekter blir gjennomført av kirkelig fellesråd, og må belastes driftsbudsjettet til kommunen. Det blir gjort gjennom rammebevilgningen til kirkelig fellesråd, se avsnitt 12.1 ovenfor.
- Reserveavsetning økte byggekostnader
I økonomiplanen 2011-2014 utgjorde ny barneskole og nytt VLMS store investeringsprosjekter. Byggingen av ny barneskole er delvis gjennomført, og behovet for marginer bakt inn i byggebudsjettet der. Forutsetningen for økonomiplanen 2012-2015 er at nytt VLMS blir bygd av et interkommunalt eiendomsselskap. De øvrige byggeprosjektene nødvendiggjør ikke en slik post.

18 Vedlegg II: Budsjettskjema

Økonomiplanen er laget i samsvar med anbefalingene om god kommunal regnskapsskikk.

Forskrift om årsbudsjett stiller i § 6 krav til innhold og inndeling. De pålagte budsjett-skjemaene 1A og 2A følger nedenfor mens kravet til budsjettskjema 1B er oppfylt gjennom driftsbudsjettet for den enkelte virksomhet og 2B framgår av tabellene i avsnittet Investeringer på s. 13.

18.1 Driftsbudsjettet – budsjettskjema 1A

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Skatt på inntekt og formue	128474	126785	130000	130000	130000	130000
Ordinært rammetilskudd	100889	141873	154322	154322	154322	154322
Skatt på eiendom	20737	22500	24880	27260	29640	29640
Andre direkte eller indirekte skatter	8296	1932	2112	2112	2112	2112
Andre generelle statstilskudd	37882	27927	27610	27568	27525	27482
Sum frie disponible inntekter	296277	321017	338924	341262	343599	343556
Renteinntekter og utbytte	5439	4550	5040	5040	5040	5040
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	10260	9950	13057	15015	15418	16751
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	12878	14278	13974	15908	16196	16655
Netto finansinnt./utg.	-17699	-19678	-21991	-25883	-26574	-28366
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	20598	36785	6652	9046	11163	2407
Til bundne avsetninger	8077	2042	2331	2331	2331	2331
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	23292	34337	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	4729	0	5000	5000	5000	18584
Bruk av bundne avsetninger	12046	2814	2775	2775	2775	2775
Netto avsetninger	11391	-1676	-1208	-3602	-5719	16621
Overført til investeringsbudsjettet	617	0	5000	5000	5000	0
Til fordeling drift	289353	299663	310725	306777	306306	331811
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	255016	299663	310725	306777	306306	331811
Mer/mindreforbruk	34337	0	0	0	0	0

18.2 Investeringsbudsjettet – budsjettskjema 2A

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Investeringer i anleggsmidler	29071	43290	68604	19711	23835	9500
Utlån og forskutteringer	1479	1705	5000	1000	1000	1000
Avdrag på lån	6364	0	0	0	0	0
Avsetninger	182	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	37096	44995	73604	20711	24835	10500

Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	17481	43995	48333	7211	11485	4000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	2611	1000	6000	6000	5000	6000
Tilskudd til investeringer	3619	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	5597	0	0	0	0	0
Andre inntekter	229	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	29538	44995	54333	13211	16485	10000
Overført fra driftsbudsjettet	617	0	10271	2500	3350	500
Bruk av avsetninger	6890	0	9000	5000	5000	0
Sum finansiering	37044	44995	73604	20711	24835	10500
Udekket/udisponert	-52	0	0	0	0	0

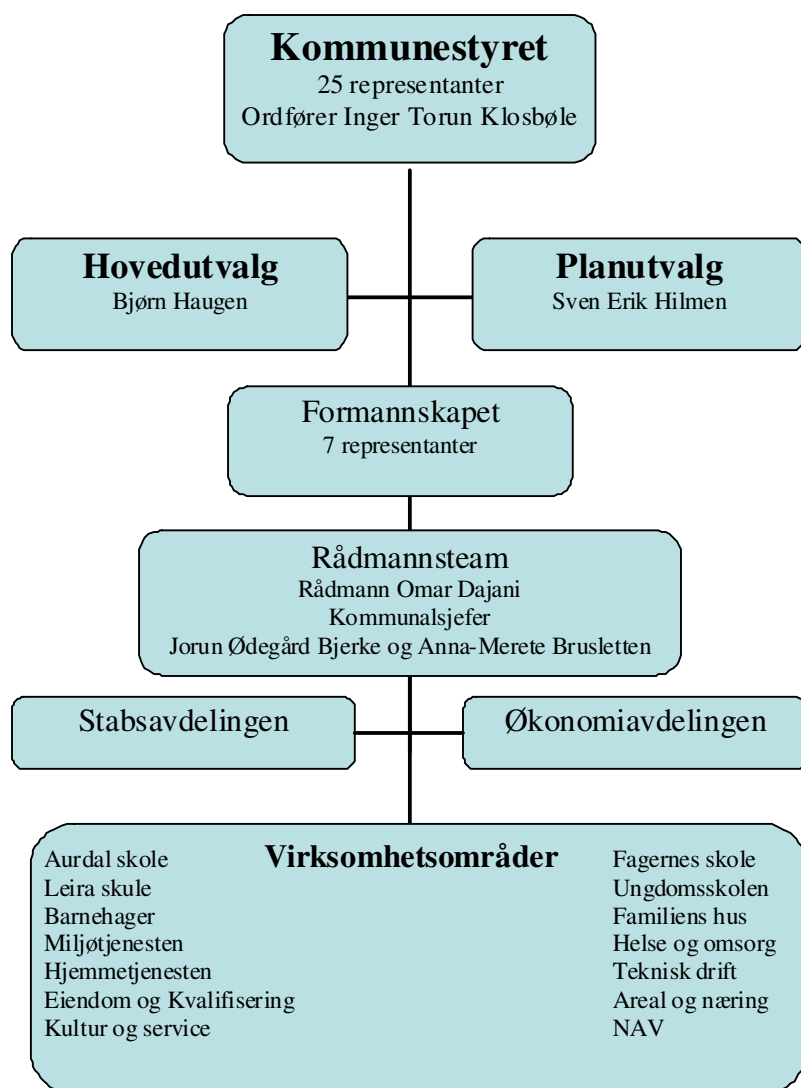
18.3 Anskaffelse og anvendelse av midler

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Anskaffelse og anvendelse av midler						
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	457890	418994	455768	458725	460724	461144
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	11475	1000	6000	6000	5000	6000
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	23674	48715	53672	12550	16824	9339
Sum anskaffelse av midler	493040	468709	515440	477275	482548	476483
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	416661	397143	427385	424056	423247	449215
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	29071	43290	68604	19711	23835	9500
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	31121	26133	32514	32406	33097	34889
Sum anvendelse av midler	476853	466566	528503	476173	480179	493604
Anskaffelse - anvendelse av midler	16186	2143	-13063	1102	2369	-17121
Endring i ubrukte lånemidler	-17481	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-1295	2143	-13063	1102	2369	-17121
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	63194	38827	8983	11377	13494	4738
Bruk av avsetninger	46956	37151	16775	12775	12775	21359
Til avsetning senere år	52	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	16186	1676	-7792	-1398	719	-16621
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	27937	25391	39408	31537	32387	29537
Interne utgifter mv	27937	25858	34137	34037	34037	29037
Netto interne overføringer	0	-467	5271	-2500	-1650	500

19 Vedlegg III

19.1 Organisasjonskart

Politisk organisering

Administrativ organisering

